

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

Universitatea din Cluj
SALA DE LECTURĂ

mecanismul
economico-financiar:
**FUNCȚIONALITATE-
EFICIENȚĂ**

Numărul 11 ● Vineri 19 martie 1982

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în unități agricole din sectorul agricol Ilfov și din județele Ialomița și Călărași

Cu prilejul vizitei, secretarul general al partidului a dat indicații prețioase pentru mobilizarea tuturor forțelor în vederea bunei desfășurări a campaniei agricole de primăvară, intensificării lucrărilor de însămînțare și respectării densităților optime, îmbunătățirii activității în zootehnie, pentru ridicarea continuă a producției agricole — componentă de seamă a creșterii nivelului de trai.

Pe tarialele C.A.P. din Coșereni

Vizitind ferma zootehnică de la C.A.P. Otopeni

La serele de la C.A.P. Movilița

20 de ani de la încheierea cooperativizării agriculturii

O concepție novatoare privind dezvoltarea agriculturii

VICTORIA revoluției agrare socialiste, prin încheierea cooperativizării agriculturii în țara noastră, a deschis o nouă etapă în dezvoltarea societății românești — aceea a trecerii la fărâșirea societății socialiste multilateral dezvoltate. Înaintarea pe o cale nouă, nestrăbătută încă în istorie de țărâșimea noastră, a pus în evidență capacitatea organizatorică și novatoare a Partidului Comunist Român, care a găsit cele mai potrivite soluții pentru problemele deosebit de complexe și de dificile în care se desfășoară procesul de dezvoltare și modernizare a agriculturii.

Ramură de bază a economiei

PROBLEMA de bază, cu care s-a început regândirea politicii agrare în țara noastră după încheierea cooperativizării agriculturii, a fost cea referitoare la locul, dar mai ales rolul agriculturii într-o economie socialistă multilateral dezvoltată, într-o țară cu condiții natural-economice favorabile practicării unei agriculturi intensive și multilaterale, cum este România. Pornind de la interdependența industrie-agricultură, de la necesitatea dezvoltării armonioase, echilibrate a întregii economii naționale, de la necesitatea creșterii aportului agriculturii la sporirea avuției naționale și, mai ales, a venitului național, Partidul Comunist Român a ajuns la concluzia că, în condițiile României, agricultura constituie o ramură de bază, principală a economiei naționale. Abordată la Congresul al IX-lea al P.C.R., dezvoltată la Conferința Națională a P.C.R. din 1967, această teză și-a găsit o strălucită dezvoltare și confirmare în documentele programatice ale Congresului al XII-lea al P.C.R. când, alături de producția de energie, agricultura a fost declarată ramură prioritară a economiei naționale, cu influență hotărâtoare asupra dezvoltării industriei și buneii aprovizionări a populației cu produse agroalimentare. Sintetizând toate aceste teze, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta în cuvântarea rostită la cel de al II-lea Congres al întregii țărâșimi din 1981: „Viața, experiența, au demonstrat în modul cel mai concludent că, în procesul fărâșirii socialismului, cooperativizarea, dezvoltarea și modernizarea agriculturii ocupă un loc principal, că promovarea unei politici agrare juste constituie o condiție esențială a dezvoltării armonioase a economiei, a edificării cu succes a noii orânduiri sociale. În același timp, experiența teoretică și practică a țării noastre pune în evidență necesitatea acordării unui rol deosebit agriculturii, pentru dezvoltarea armonioasă a economiei naționale și ridicarea nivelului de trai al poporului, pentru consolidarea independenței naționale“.

În special după 1965, agriculturii i se acordă o atenție tot mai mare, reflectată de altfel și în politica de investiții; volumul acestora a crescut de la circa 17 milioane lei în perioada 1956—1960, la 126,3 milioane lei în 1976—1980; în 1981, agricultura (împreună cu silvicultura și gospodărirea apelor) a primit cele mai mari investiții anuale din istoria sa — 36,0 miliarde lei, reprezentând 17,3% din totalul investițiilor pe economia națională. Pe această bază s-a desfășurat un amplu program de îmbunătățiri funciare, de înzestrare a agriculturii cu însemnate obiective de producție, de dotare cu mijloacele tehnice necesare creșterii gradului de mecanizare a lucrărilor agricole.

Cum agricultura nu poate fi practică fără țărâni, problema rolului și locului țărâșimii în noile condiții social-economice ale țării a deținut și deține o pondere însemnată în politica agrară a partidului. Prin organizarea socialistă a agriculturii, se poate spune că — pentru prima dată în istorie — țărâșimea română a devenit cu adevărat stăpînă pe pămîntul pe care lucrează, transformîndu-se treptat într-o clasă nouă, clasa țărâșimii cooperatiste, care constituie o forță importantă în statul

nostru socialist, în care alianța muncitorească-țărâșească constituie baza politică a orînduirii socialiste în România.

În cei douăzeci de ani de politică agrară românească, pe coordonatele unei concepții novatoare privind rolul și funcțiile agriculturii în condițiile societății socialiste multilateral dezvoltate, agricultura socialistă românească a cunoscut o puternică dezvoltare. S-au asigurat, astfel, în condiții tot mai bune, aprovizionarea populației cu produse agroalimentare și necesitățile de materii prime ale unor sectoare importante ale industriei noastre. Ilustrativ pentru progresele înregistrate este faptul că producția de cereale a crescut de la 9,6 milioane de tone în 1962, la circa 20 milioane de tone în 1980—1981. S-a dezvoltat puternic producția de floarea soarelui, sfeclă de zahăr, cartofi, legume, struguri, fructe și altele. În mod deosebit a crescut efectivul de animale: de la 4,5 milioane la peste 6,3 milioane la bovine; de la 4,5 milioane la 12,5 milioane la porcine; de la 12 milioane la peste 17 milioane la ovine; de la 34 milioane la peste 109 milioane la păsări. S-a dezvoltat puternic baza tehnico-materială, agricultura dispunînd astăzi de 155 000 de tractoare față de 57 500 în 1962; cele 1,6 milioane de tone îngrășăminte substanță activă primite de agricultură în 1981 au reprezentat de peste 11 ori mai mult decît cantitatea primită în 1962.

Sporirea producției agricole a asigurat condițiile creșterii continue a nivelului de trai material și spiritual al poporului, a consumului de bunuri agroalimentare care, la multe produse a crescut, în această perioadă, de mai bine de două ori (numai la carne consumul pe locuitor a crescut de la 26 kg în 1962 la 60 kg în 1980—1981). Odată cu aceasta au crescut veniturile și s-a ridicat continuu bunăstarea materială și spirituală a țărâșimii, a statului nostru. Marile realizări obținute în cei douăzeci de ani care au trecut de la încheierea cooperativizării demonstrează cu putere superioritatea agriculturii socialiste, forța creatoare a țărâșimii noastre cooperatiste, a tuturor oamenilor muncii de la sate, adevărații artizani ai marilor succese din agricultură.

Rolul pirghiilor economice în creșterea producției și veniturilor

ÎN DEZVOLTAREA agriculturii noastre socialiste s-au obținut succese de seamă. Avînd însă în vedere condițiile create, obiectivele stabilite, experiența dobîndită, se vădesc însemnate rezerve pentru îmbunătățirea rezultatelor, pentru o creștere mai accentuată a producției agricole vegetale și animale. Pentru valorificarea acestora sînt chemați să acționeze factori tehnici, economici, de stimulare și cointeresare. În acest cadru, perfecționarea recentă a sistemului de prețuri la produsele agricole are o semnificație și mai largă decît cea reieșită din analiza efectelor acestui proces, marcînd amplificarea rolului pirghiilor economice de conducere și îndrumare a agriculturii, de dezvoltare proporțională la nivel de ramură și în profil teritorial a diferitelor culturi agricole și specii de animale. Astfel, sporirea mai accelerată a producției animaliere, în condițiile în care zootehnia este o ramură prioritară a agriculturii, este stimulată prin creșterea prețurilor de bază la produsele animaliere. Dezvoltarea echilibrată, proporțională nevoilor economiei naționale și importanței pe care o au pentru creșterea agriculturii diferite culturi agricole se realizează prin diferențierea sporului de preț (primei de producție) pe tona de produs livrată la fondul de stat și la fondul de semințe. De asemenea, stimularea mai puternică a cooperativelor agricole de producție în sporirea livrărilor la hectar către fondul de stat se realizează prin acordarea de prime de producție începînd de la un nivel mai scăzut al livrărilor, iar la același nivel al livrărilor la hectar prima de preț este mai mare pentru cooperativele agricole de producție

deci pentru întreprinderile agricole de stat. Dacă la acestea adăugăm diferențierea zonală a prețurilor de bază la principalele produse vegetale, diferențierea prețurilor în funcție de calitatea produsului sau de sezonul de producție și livrare etc., rezultă că, în general, dispunem de un sistem de prețuri a cărui utilizare stimulează largi ecouri în rândul producătorilor agricoli, stimulându-i la obținerea de randamente mari, de calitate superioară, cu costuri de producție cât mai mici.

Politica de perfecționare a formelor de retribuire a muncii în cooperativele agricole de producție, pentru a menține treaz interesul țărănimii cooperatiste la sporirea producției agricole și valorificarea eficientă a resurselor de producție a dus la înlăturarea unor forme perimate de retribuire și la introducerea celor care, corespunzând în mai mare măsură cerințelor socialiste ale repartizării după muncă, stimulează activitatea și responsabilitatea în comun a membrilor cooperatori pentru rezultatele muncii lor. Acestor obiective le corespunde acordul global, cu tarif pe unitatea de produs sau la 1.000 lei valoare a producției fizice obținute, care a devenit forma principală de retribuire a muncii în unitățile cooperatiste. Retribuirea în acord global asigură întărirea răspunderii pentru realizarea producțiilor și beneficiilor planificate, sporirea productivității muncii, reducerea cheltuielilor materiale și de muncă pe unitatea de produs și, ca urmare, creșterea veniturilor cooperativei și ale cooperativitorilor.

Paralel cu perfecționarea formelor de retribuire a muncii, s-a urmărit și creșterea fondului de retribuire, în cadrul politicii generale de apropiere a condițiilor nu numai de lucru, ci și de trai dintre țărănimia cooperatistă și celelalte categorii sociale. Pe această linie se înscrie aplicarea experimentală a legii privind retribuirea muncii în unitățile agricole cooperatiste care, prin sistemul tarifelor preconizat, asigură o nouă creștere a veniturilor membrilor cooperatori cu circa 25%.

Dincolo de obiectivul general — ridicarea nivelului de trai al țărănimii cooperatiste — perfecționarea formelor de retribuire a muncii și creșterea fondului de consum destinat țărănimii cooperatiste din venitul național produs în acest important sector de activitate economică urmăresc optimizarea raportului obiectiv necesar de repartizare a forței de muncă pe ramuri ale economiei naționale, prin stăvilirea procesului forțat de migrație a forței de muncă de la sate. În acest sens se cere amintită măsura de a îndrepta spre zootehnie o parte din muncitorii recalificați din industrie, proveniți din mediul rural, cointeresându-i prin asigurarea unei retribuții similare celei primite de muncitorii din I.A.S., adică nu mai mică decât cea a muncitorilor necalificați în industrie.

În această ordine de idei, în politica agrară a partidului, conceptul de dezvoltare agricolă se îmbină cu cel de dezvoltare rurală, care are o viziune mai largă, urmărind dezvoltarea satului românesc contemporan, pentru a beneficia de toate cuceririle civilizației contemporane, pentru a se apropia condițiile de trai de la sate de cele de la orașe. Un rol însemnat în această direcție este chemată să-l aducă dezvoltarea industriei mici și a serviciilor în mediul rural. Fapt este că modernizarea tehnică a agriculturii creează disponibilități de forță de muncă la sate, a căror utilizare în industria mică și în servicii nu numai că satisface nevoile reale ale populației rurale, valorifică superior resurse de producție care nu sînt accesibile marii industriei republicane, dar asigură și venituri mai mari — datorită unei productivități mai ridicate a muncii — locuitorilor satelor ocupați în aceste activități. În același timp, industria — fie ea chiar mică — își exercită influența sa transformatoare pe plan social și economic, contribuind la însăși ridicarea la cote mai înalte a mediului rural. Organizarea de întreprinderi anexe în cadrul unităților agricole socialiste, precum și pe lângă consiliile populare comunale constituite o acțiune de durată care, alături de politica de sistematizare a localităților rurale, are menirea să contribuie la ridicarea nivelului de civilizație în toate satele noastre.

Avînd în vedere situația economică generală (îndeosebi evoluția de pe piețele internaționale de produse agricole), precum și potențialul de producție al țării, exprimat și prin diversitatea resurselor de producție în profil teritorial, partidul promovează politica de dezvoltare intensivă și multilaterală a agriculturii, ca singura opțiune pentru a pune în valoare potențialul agricol al țării, pentru a asigura autonomia alimentară a națiunii noastre. În centrul acestei politici se află sporirea producției de cereale, care a constituit întotdeauna problema numărul unu a agriculturii românești, deoarece de ea depinde dezvoltarea tuturor celorlalte ramuri ale agriculturii care concură la funcționarea complexului agricol național, și mai ales a creșterii animalelor pentru carne.

Politica de dezvoltare multilaterală a agriculturii se îmbină cu cea de specializare zonală sau la nivelul unităților agricole de producție din cadrul consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste. În stabilirea unei structuri de ramură în concor-

dantă cu nevoile economiei naționale și cu condițiile pedoclimatice locale, din diferite zone ale țării, se are în vedere îmbinarea tradiționalului cu modernul, pentru a realiza o eficiență economică mai ridicată. Ilustrativ sub acest aspect este noul concept cu privire la sistemele de creștere și întreținere a animalelor, prin reconsiderarea unor tradiții ale poporului român în practicarea zootehniei, mai ales prin valorificarea superioară a întinselor suprafețe de pășuni și finețe naturale și prin extinderea culturilor furajare bogate în proteină și cu putere energetică ridicată, care să asigure o furajare rațională și ieftină a unui efectiv sporit de animale.

O parte componentă a politicii Partidului Comunist Român de autonomie alimentară este Programul de autoconducere și autoaprovizionare în profil teritorial. Scopul acestui program îl constituie îmbunătățirea condițiilor de autoaprovizionare în profil teritorial prin lărgirea competențelor organelor teritoriale de conducere (autoconducerea) în asigurarea resurselor alimentare în principal din producție proprie (fondul de consum local) sau din alte unități administrativ-teritoriale (prin fondul central), la nivelul unor consumuri științific determinate, în cadrul cărora produsele animalelor, legumele și fructele să dețină o pondere sporită în condițiile reducerii consumului de cereale. Stimulente acordate județelor pentru îndeplinirea prevederilor din program se bazează tot pe folosirea pirghiilor economice de conducere a agriculturii.

Democrație, inițiativă, participare

UNA DIN caracteristicile de bază ale evoluției relațiilor dintre stat și țărănime constă în lărgirea democratismului în conducere, începînd de la nivelul de ansamblu al agriculturii pînă la cel al fiecărei unități de producție. Astfel, instituționalizarea Congresului țărănimii, ca for suprem de dezbateri și adoptare de decizii asupra celor mai importante probleme privind modernizarea agriculturii, cu participarea largă a tuturor categoriilor de oameni ai muncii din agricultură (inclusiv reprezentanții țărănilor individuali), crearea Consiliului Național al Agriculturii și a Consiliilor județene de agricultură, în condițiile întăririi rolului consiliilor de conducere și adunărilor generale din unitățile agricole socialiste — marchează pași importanți pe drumul autoconducerii și autogestunii economico-financiare, atît pe plan central, cît și pe plan local. Aplicarea principiului autoconducerii stimulează inițiativa tuturor oamenilor muncii din agricultură în valorificarea superioară a resurselor de producție, le întărește responsabilitatea pentru folosirea resurselor materiale și financiare, pentru realizarea unei noi calități în activitatea economică, urmărindu-se rentabilizarea întregii producții, în concordanță cu cerințele principiului autogestunii economico-financiare.

Existența în agricultura României a celor două forme de proprietate socialistă — de stat și cooperatistă, care se completează în mod armonios — în condițiile predominării proprietății cooperatiste, a adus la ordinea zilei găsirea unor noi forme organizatorice menite să favorizeze conlucrarea mai strînsă dintre aceste două forme de proprietate. Pe această bază au apărut consiliile unice agroindustriale de stat și cooperatiste, ca organe teritoriale de conducere și îndrumare unitară a agriculturii din raza de activitate a unei stațiuni pentru mecanizarea agriculturii. Crearea consiliilor unice agroindustriale nu afectează cu nimic rolul și importanța cooperativei agricole de producție, întreprinderilor agricole de stat și stațiilor pentru mecanizarea agriculturii, care rămîn unitățile de bază de producție în agricultura românească, de a căror consolidare economico-organizatorică depinde în mod direct sporirea producției agricole.

Conducerea unitară a agriculturii românești se exercită nu numai asupra sectorului socialist, ci și asupra gospodăriilor populației — în principal gospodării individuale din zonele necooperativizate și gospodării personale ale membrilor cooperatori. Interesele generale privind sporirea producției agricole determină politica de ajutor material, financiar și tehnic multilateral acordat de către stat acestor gospodării — pentru a contribui în mai mare măsură la sporirea avuției naționale și a venitului național.

Există așadar, condiții hotărîtoare pentru ca agricultura să-și sporească în continuare producția și să aducă o contribuție sporită la îndeplinirea obiectivelor fundamentale ale dezvoltării economiei românești. Aceasta necesită o amplă mobilizare a tuturor forțelor, valorificarea superioară a potențialului material și tehnico-productiv, o mai largă participare a țărănimii la realizarea programului de dezvoltare a agriculturii.

prof. dr. Oprea PÂRPALĂ

MECANISMUL ECONOMIC-FINANCIAR: FUNCȚIONALITATE — EFICIENȚĂ

SE ÎMPLINESC patru ani de la Plenara C.C. al P.C.R. din martie 1978 când, din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, era decisă punerea în funcțiune a unui nou mecanism economico-financiar, bazat pe principii economice superioare, menit să asigure reducerea continuă a cheltuielilor de producție, și în primul rând a celor materiale, ridicarea eficienței economice, a rentabilității producției, ca un principiu esențial al oricărei activități productive, într-un cuvânt trecerea la o nouă calitate în toate sectoarele economiei naționale. Se asigurau astfel condițiile necesare pentru fructificarea deplină a avantajelor pe care le oferea cadrul organizatoric larg democratic de participare activă și nemijlocită a maselor la conducere.

În cursul acestor ani au fost aduse o serie de perfecționări cadrului legislativ, care să înlesnească aplicarea principiilor noului mecanism economico-financiar. Realizările obținute în această perioadă sînt incontestabile, deși — așa cum a precizat secretarul general al partidului în repetate rînduri — s-a acționat și se acționează insuficient de hotărît pentru aplicarea pînă la capăt a noului mecanism economico-financiar, pentru așezarea fermă a întregii activități de conducere pe principii economice, pentru afirmarea plenară a autoconducerii și autogestiei economice. Tocmai de aceea, sublinia recent tovarășul Nicolae Ceaușescu, „trebuie să aplicăm cu toată consecvența noul mecanism economic în toate sectoarele de activitate, să asigurăm autoconducerea, autogestiuca, astfel ca fiecare unitate să lucreze pe bază de buget propriu de venituri și cheltuieli, ca fiecare activitate economică să aducă o eficiență cît mai sporită, un beneficiu cît mai mare. Insist încă o dată că trebuie să înțelegem că fără o creștere continuă a eficienței economice, a rentabilității fiecărei activități economico-sociale, nu se poate vorbi de aplicarea noului mecanism economic, bazat pe principii autoconducerii și autogestiei. nu se poate vorbi de aplicarea legilor economice obiective”.

Esența noului mecanism economico-financiar constă în **autoconducerea muncitorească**, formă corespunzătoare de manifestare a centralismului democratic în etapa actuală, sprijinită pe **autogestiuca și autofinanțarea** unităților economice, soluție originală, adaptată noului nivel de dezvoltare al economiei românești și condițiilor apărute în economia mondială.

Analiza atentă a realităților din perioada relativ scurtă de aplicare a noului mecanism permite formularea unor concluzii privind avantajele oferite de sistemul autoconducerii muncitorești, al autogestiei și autofinanțării unităților economice, ca și unele carențe care s-au manifestat — mai ales la nivelul unităților economice — în ceea ce privește aplicarea pînă la capăt sau în crearea condițiilor necesare aplicării prevederilor funcționale ale noului mecanism; totodată, se conturează și unele posibile direcții de perfecționare în continuare a acestuia. În concepția partidului nostru perfecționarea sistemului de conducere și de organizare a economiei, a societății în ansamblul său, are, în mod necesar, un caracter de procesualitate, este un fenomen deschis, care trebuie permanent adaptat nivelului atins de forțele de producție pe baza cuceririlor cele mai noi ale științei și tehnicii, noilor cerințe și restricții care se manifestă în procesul dezvoltării economico-sociale. După cum arăta secretarul general al partidului, orice tendință de subapreciere a acestui fapt, de imobilism și lipsă de flexibilitate, de autosatisfacție, poate genera obstacole în dezvoltarea forțelor de producție, contradicții mai mult sau mai puțin grave în sfera relațiilor de producție, care pot frîna ritmul progresului economico-social.

Principii ale perfecționării activității economico-financiare

INTRUCIT, în contextul noului mecanism economic, întreaga activitate a întreprinderilor se exprimă prin rezultatele lor financiare, prin relațiile financiare ale acestora cu organele

ierarhic superioare, cu bănci și bugetul de stat, în cele ce urmează vom urmări cu precădere modul cum funcționează noul mecanism economico-financiar prin prisma acestor diferite categorii de relații. Mai ales că realizarea convergenței intereselor generale ale societății cu cele ale întreprinderilor, armonizarea cerințelor decurgînd din conducerea economiei pe baza planului național unic cu cele ale autoconducerii muncitorești și autogestiei economico-financiare impune promovarea fermă în practică a unui sistem de relații financiare care, concomitent cu mobilizarea la dispoziția statului a fondurilor necesare realizării obiectivelor de interes major pentru sporirea rapidă a potențialului productiv al țării și creșterea bunăstării populației, să dea posibilitatea ca întreprinderile, din rezultatele obținute, să restituie fondurile primite de la societate și să-și constituie resursele necesare autofinanțării activității curente, dezvoltării continue a producției și stimulării materiale a colectivului de muncă.

Prin concepția sa, noul mecanism economico-financiar era incompatibil cu elementele de centralism excesiv și tutelare administrativă mărunță acumulate în decursul timpului: în sistemul de relații dintre întreprinderi și stat; în aceste condiții se impunea renunțarea hotărîtă la practica potrivit căreia veniturile unităților, și îndeosebi beneficiul, erau preluate aproape integral la buget ori organul ierarhic care, la rîndul lor, asigurau fondurile necesare finanțării întreprinderilor. Aceasta practică, care conducea la un tranzit dublu de fonduri, bloca în mare măsură acțiunea pîrghiilor economico-financiare, diminuea simțitor răspunderea unităților economice pentru eficiența cu care gestionau fondurile de producție: aceasta, întrucît, nefiind puse în situația să-și asigure din și în raport cu rezultatele propriei lor activități mijloacele necesare finanțării producției, dezvoltării acesteia, ele nu erau cointeresate, în suficiență măsură, în obținerea unor beneficii cît mai mari. Neajunsurile menționate erau generate în bună măsură și de faptul că sistemul de organizare a relațiilor financiare dintre întreprinderi și buget era bazat exclusiv pe rezultatele obținute, fără luarea în considerare a fondurilor de producție angajate în circuitul economic. Ca urmare, unitățile, în loc să se preocupe de găsirea de posibilități pentru folosirea cît mai eficientă a bazei tehnico-materiale de care dispuneau, erau tentate să apeleze pentru realizarea sarcinilor de plan la atragerea în circuitul productiv de fonduri suplimentare, întrucît punerea la dispoziția lor a unor fonduri sporite nu era condiționată de obligarea unităților pentru o astfel de utilizare a acestora, încît — din rezultatele obținute — să fie în măsură să le restituie într-o anumită perioadă de timp. Întreprinderile care înregistrau rezultate economico-financiare mai bune cu același volum de fonduri de producție efectuau vărsăminte mai mari la dispoziția organului tutelar ori a bugetului de stat.

Tocmai pentru a evita asemenea fenomene negative, noul mecanism a fost astfel conceput încît relațiile financiare ale întreprinderilor să se desfășoare concomitent pe două planuri principale: pe de o parte, prin intermediul lor să se asigure o **legătură cît mai strînsă și directă între cuantumul fondurilor avansate de societate întreprinderilor și ceea ce la rîndul lor acestea sînt obligate să dea societății**; pe de altă parte, să creze cadrul care să permită cu posibilitățile de constituire a **fondurilor necesare desfășurării activității economice, precum și anumite avantaje materiale acordate unităților să depindă, în primul rînd, și într-o măsură cît mai mare, de propriile rezultate economico-financiare pe care le obțin**. Dealtfel, tocmai în această viziune au fost concepute perfecționările aduse — pe baza hotărîrilor Plenarei C.C. al P.C.R. din martie 1978 — finanțelor întreprinderilor, potrivit cărora unitățile economice trebuie să-și organizeze și să-și desfășoare astfel activitatea în-

cît să-și asigure acoperirea cheltuielilor lor de producție și circulație pe seama veniturilor proprii, să obțină rezultatele care să le permită restituirea, într-un termen cît mai scurt, a fondurilor bănești care le-au fost avansate de societate, concormitent cu asigurarea resurselor pentru autofinanțarea și participarea într-o măsură cît mai mare la constituirea fondurilor centralizate ale statului.

Măsurile de perfecționare a finanțelor întreprinderilor au avut ca obiectiv central întărirea și ridicarea pe un plan superior a gestiunii economice, asigurarea cadrului și condițiilor necesare înlăptuirii unei reale **autogestii și autoconduceri a unităților productive**. Autogestiunea economico-financiară, componentă și suport material al autoconducerii muncitorești, reprezintă în fapt un complex de instrumente economice, de competențe și răspunderi în organizarea și desfășurarea întregii activități economice și sociale, în constituirea și utilizarea fondurilor, în formarea și folosirea rezultatelor obținute din propria activitate.

Prim modul în care este concepută în prezent autogestiunea economico-financiară, ea depășește cadrul strict al nevoilor economice ale unităților, cuprinde în sfera sa și unele activități și nevoi de ordin social. Avem în vedere că din rezultatele obținute, și în primul rînd din beneficii, întreprinderile au posibilitatea să-și constituie o serie de fonduri destinate îmbunătățirii condițiilor de locuit ale personalului muncitor, construirii de cămine, creșe, grădinițe de copii, cantine, cluburi și finanțării funcționării acestora, care pînă nu de mult se făcea de la buget; se creează astfel o **legătură directă între rezultatele economice ale fiecărei unități și satisfacerea unor nevoi sociale ale colectivului său de muncă**, sporind astfel și pe această cale cointeresarea în obținerea unei eficiențe economice mai mari.

Promovarea în practică a autoconducerii, autogestii și autofinanțării unităților economice a fost conjugată cu **îmbunătățirea planificării financiare**, racordarea organică a acestei activități la cerințele care decurg din aplicarea măsurilor privind perfecționarea sistemului indicatorilor economico-financiar și sporirea simțitoare a rolului celor care exprimă laturile calitative ale activității economice, aportul unităților la crearea venitului național și în primul rînd a producției nete și producției fizice, transformarea contractelor economice dintr-un act cu caracter mai mult administrativ într-un instrument principal de fundamentare a planului, de dimensionare a volumului și structurii producției în concordanță cu cerințele pieței interne și externe. Un rol de prim ordin în sistemul de planificare financiară revine bugetului de venituri și cheltuieli, conceput ca instrument principal la dispoziția organelor de conducere colectivă a unităților socialiste pentru înlăptuirea autoconducerii muncitorești, întărirea autogestii economico-financiare și autofinanțării.

În concepția noului mecanism economico-financiar, **bugetul de venituri și cheltuieli** sintetizează în expresie bănească activitatea economică și socială din fiecare unitate, modul de gospodărire a fondurilor materiale și bănești, rezultatele obținute și gradul de eficiență a activității desfășurate. El se elaborează și se fundamentează în strînsă legătură cu indicatorii de plan economic (producția globală, marfă și netă, cheltuielile de producție la 1 000 lei producție marfă, productivitatea muncii etc.).

Înlăptuirea autogestii și autofinanțării a impus adoptarea unor măsuri de **perfecționare a sistemului de formare și utilizare a fondurilor, de cointeresare a unităților** în dimensionarea acestora în raport cu cerințele realizării sarcinilor de plan, asigurarea posibilităților ca fondurile să se constituie din rezultate proprii și, în primul rînd, din beneficiu. În prezent întreprinderile își constituie, din beneficii, amortizarea fondurilor fixe și alte resurse următoarele fonduri: fondul de dezvoltare economică; fondul mijloacelor circulante; fondul pentru construcții de locuințe și alte investiții cu caracter social; fondul pentru acțiuni sociale; fondul pentru participarea oamenilor muncii la beneficii; fondul pentru cercetare, dezvoltare tehnologică și introducerea progresului tehnic; fondul pentru protecția muncii; alte fonduri prevăzute de dispozițiile legale. În ansamblul lor fondurile care se constituie la nivelul întreprinderilor răspund cerințelor înlăptuirii autogestii economico-financiare, asigură resursele bănești necesare autofinanțării activității curente de producție, dezvoltării bazei tehnico-materiale, sporirea cointeresării materiale a personalului muncitor și satisfacerea unor nevoi de ordin social ale colectivului de muncă.

Un nou sistem de indicatori

PERFECTIONAREA sub toate aspectele a activității de planificare în contextul noului mecanism economico-financiar a făcut și face necesară **îmbunătățirea sistemului indicatorilor de**

plan. Trăsătura esențială a acestei îmbunătățiri a constituit-o mai justa ierarhizare a indicatorilor, plasarea pe un loc central a indicatorilor care exprimă activități finale și aspecte de eficiență economică ale dezvoltării, precum și a indicatorilor fizici ai producției, cu destinația acesteia pentru consumul intern și pentru export.

Pentru ridicarea pe o treaptă superioară a rentabilității activității unităților economice, o deosebită importanță a avut introducerea **valorii producției nete** ca indicator de bază al planului în industrie, agricultura de stat, construcții și transporturi. Locul primordial acordat acestui indicator decurge din faptul că el asigură comensurarea nu numai a dimensiunilor cantitative, ci și a celor calitative ale activității fiecărei întreprinderi, exprimă mai fidel eforturile proprii pentru sporirea volumului producției fizice în structura sortimentală necesară economiei. De asemenea, se asigură aprecierea mai exactă a progreselor înregistrate în folosirea mai bună a capacităților de producție, în reducerea consumurilor materiale și creșterea productivității muncii, contribuția la crearea venitului național.

Valoarea producției nete reprezintă în condițiile noului mecanism indicatorul în raport cu care se efectuează calcularea și eliberarea fondului de retribuție a personalului muncitor din unitățile economice. Pentru a cointeresa întreprinderile să producă numai ceea ce este necesar economiei naționale sau ceea ce solicită partenerii externi, la stabilirea și eliberarea fondului de retribuție a oamenilor muncii criteriul de bază îl constituie gradul de realizare a sarcinilor planificate; se exclude din valoarea producției nete produsele finite, semifabricatele și lucrările cu caracter industrial care nu au asigurată, în perioada respectivă, desfacerea prin contracte, pe piața internă și la export. Așa cum a arătat practica, determinarea fondului de retribuție în corelație cu valoarea producției nete a sporit cointeresarea oamenilor muncii în îndeplinirea exemplară, cu maximă eficiență, a sarcinilor de producție.

Alături de indicatorul valoarea producției nete, în sistemul de conducere și planificare s-a introdus, ca un indicator important **producția fizică**, pentru ca unitățile economice să fie preocupate în egală măsură, nu numai să realizeze indicatorii valorici, ci și structura sortimentală a produselor, așa cum este ea impusă de necesitățile economiei în ansamblul ei. În plus, indicatorul **producția marfă vîndută și încasată** dă expresie finalității activității economice, certitudinea că fiecare produs a fost cerut de economie, de populație, contravaloarea lui s-a încasat și circuitul economic poate reîncepe.

Reconsiderarea, în cadrul noului mecanism economico-financiar, a rolului indicatorului producția marfă vîndută și încasată a stimulat preocupările întreprinderilor pentru cunoașterea mai bună a cerințelor beneficiarilor. Căci nu este suficient să produci, iar misiunea unei întreprinderi nu se poate reduce doar la a fabrica diferite mărfuri, ci producția trebuie să fie în concordanță cu nevoia socială, verificată de piață, prin vînzarea și încasarea contravalorii acesteia, lucru care permite reîntregirea resurselor financiare ale întreprinderilor, necesare continuității și ritmicității activității productive.

În același scop, al evidențierii cît mai complete a aspectelor calitative ale creșterii economice, în sistemul indicatorilor de plan un loc important l-au căpătat **indicatorii de eficiență** legați de utilizarea forței de muncă, de valorificarea materiilor prime și materialelor și folosirea fondurilor fixe. Se știe cît de importante sînt resursele de muncă și folosirea lor rațională pentru progresul social-economic al oricărei țări. Pornind de la această teză de mare interes principal și practic s-a introdus ca indicator de plan **fondul total de timp de muncă al întreprinderii**, exprimat în ore-om fapt care s-a dovedit folositor pentru dimensionarea judicioasă a necesarului de forță de muncă și stimularea creșterii productivității muncii.

Necesitatea folosirii cu eficiență maximă a resurselor materiale, cerințele obținerii unor valori cît mai mari pe unitatea de materie primă prelucrată au determinat, la rîndul lor, extinderea indicatorilor care reflectă gradul de valorificare a acestora, a **normelor și normativelor de consum și a coeficienților de utilizare**. Acești indicatori servesc, în același timp, la fundamentarea balanțelor materiale, a echilibrului material al dezvoltării. De asemenea, pentru exprimarea intensității și rezultatelor folosirii fondurilor fixe s-a trecut la utilizarea pe scară largă, în munca de planificare, a unor indicatori de eficiență, cum ar fi **beneficiii la 1 000 lei fonduri fixe**.

Într-un număr viitor al revistei vom continua să prezentăm realizările obținute ca urmare a aplicării noului mecanism economic, precum și unele direcții de perfecționare în continuare a funcționării sale.

dr. Cornel IUGA

Autogestiunea in intreprinderi: raspunderi, acțiuni, rezultate

BUGETUL DE VENITURI ȘI CHELTUIELI

în sprijinul utilizării rezervelor interne de eficiență (I)

INFAPTUIREA sarcinilor stabilite de Congresul al XII-lea al P.C.R. privind realizarea unei calități noi, superioare în întreaga activitate economică, accentuarea deosebită a factorilor de ordin intensiv în toate ramurile, ca trăsătură esențială a cincinalului 1981—1985, necesită acțiunea fermă a fiecărei unități economice, a organismelor autoconducerii muncitorești, a fiecărui om al muncii în direcția micșorării accentuate a cheltuielilor materiale, a costurilor de producție în ansamblu, sporirea substanțială a beneficiului. Realizarea unei noi calități în economia națională cuprinde, drept componentă fundamentală, obținerea unei eficiențe economice ridicate, a unei rentabilități superioare. „Trebuie să se acționeze energic — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara comună a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale din noiembrie 1981 — pentru reducerea continuă a cheltuielilor de producție, a cheltuielilor materiale, pentru creșterea tot mai puternică a eficienței economice, pentru sporirea beneficiilor — unitatea de măsură a bunei activități economice financiare în fiecare sector, în fiecare unitate“.

În condițiile autoconducerii și ale autogestiunii, întreprinderile trebuie să adopte toate măsurile pentru realizarea producției fizice și marfă planificate, la nivel calitativ superior, cu cele mai reduse cheltuieli materiale și de muncă, cu maximum de rentabilitate și beneficii, întărirea răspunderii fiecărei unități economice în fabricarea produselor de care societatea noastră are nevoie, dar cu consumuri minime de resurse pe unitate de efect util.

Promovarea fermă a noului mecanism economico-financiar, potrivit exigențelor deosebite ce se impun în etapa actuală, înfăptuirea tuturor laturilor autogestiunii economico-financiare, sînt nemijlocit condiționate de realizarea efectivă, în fiecare unitate, a funcțiilor multiple ale bugetului de venituri și cheltuieli, înlăturarea neajunsurilor serioase care se manifestă în practică în utilizarea acestui instrument de bază pentru aplicarea unui regim strict de economie în utilizarea resurselor materiale, de muncă și financiară, în realizarea unei calități superioare în conformitate cu potențialul mare de care dispun întreprinderile.

Obligativitatea ca fiecare organizație socialistă să-și elaboreze bugetul pro-

priu. de venituri și cheltuieli a ridicat pe un plan net superior întreaga activitate de planificare, îndreptînd-o spre laturile de ordin calitativ, de eficiență, acesta fiind conceput ca instrument de bază în fundamentarea temeinică și corelarea de către organele de conducere colectivă din întreprinderi a tuturor indicatorilor de plan. Orice prevedere asumată în proiectul de plan trebuie să aibă garantată, prin sarcinile asumate în bugetul de venituri și cheltuieli, nivelul de eficiență, beneficiul și rentabilitatea, care vor trebui realizate. Organismele autoconducerii muncitorești sînt determinate să-și orienteze eforturile spre laturile calitative ale muncii de conducere și planificare, spre rezultatele finale, de eficiență cît mai ridicată. Prin însuși locul său în ansamblul elementelor noului mecanism economico-financiar, elaborarea bugetului de venituri și cheltuieli impune o profundă analiză a diferitelor variante de plan ale întreprinderii și prin prisma rezultatelor în domeniul eficienței, căutarea de soluții, temeinic fundamentate, pentru adoptarea celor mai bune decizii, a variantei de plan cît mai apropiată de cea optimă, ținînd seama cu strictete și de nivelul indicatorilor de eficiență. În acest fel, sarcinile economice asumate în plan trebuie să se bazeze pe programe concrete, judicios fundamentate, de mobilizare a rezervelor pentru reducerea costurilor, a oricărui fel de cheltuielă.

Această funcție a bugetului de venituri și cheltuieli nu înseamnă deci și nu trebuie sub nici o formă să se manifeste în practică ca o reflectare pasivă, bănească, prin indicatorii financiar, a sarcinilor de producție. El este conceput ca un instrument deosebit de activ pentru a preveni stabilirea de sarcini slab fundamentate din punctul de vedere al eficienței, de produse și activități cu rentabilitate scăzută, de resurse neutilizate la gradul convenit de eficiență. Temeinicia cu care se fundamentează bugetul de venituri și cheltuieli, sarcinile privind producția fizică și marfă și sub raportul cheltuielilor, constituie într-adevăr, garanția atingerii unui nivel înalt de eficiență, obținerii unor venituri tot mai mari.

Conducerile întreprinderilor au datoria și sînt astfel obligate să depisteze factorii și rezervele de reducere a cheltuielilor cu care se obține producția, de realizare a unor beneficii cît mai ridicate. În acest mod, bugetul, ca

sinteză financiară prin intermediul veniturilor și cheltuielilor a activității întreprinderii în perioada de plan, este de natură să prevină orice fel de manifestare a mentalității păgubitoare de a obține producție cu orice preț, subapreciind consumul de resurse, nivelul cheltuielilor și al veniturilor. Întreprinderile și centralele au create, așadar, condiții de a nu neglija, sub presiunea sarcinilor curente, problemele de perspectivă și în domeniul eficienței, al creșterii veniturilor.

Reprezentînd una din laturile interdependente ale noului mecanism economico-financiar, fiind o oglindă, prin intermediul veniturilor și cheltuielilor, a totalității proceselor și fenomenelor care au loc în organizațiile socialiste, bugetul de venituri și cheltuieli are, printre funcțiile sale de bază, și pe aceea de a determina manifestarea, în toată amploarea, a autogestiunii economico-financiare. Această funcție se realizează atît în procesul elaborării bugetului de venituri și cheltuieli, cît și în activitatea complexă de îndeplinire a indicatorilor financiar, a eforturilor continue pentru realizarea echilibrului financiar, a capacității de plată, pentru ca rezultatele de eficiență obținute să fie cel puțin la nivelul celor înscrise în plan. Prin însuși modul cum este structurat, prin componentele sale și prin corelațiile dintre indicatorii pe care-i cuprinde, bugetul pune în evidență măsura în care în fiecare unitate economică cheltuielile sînt depășite de către venituri, nivelul de rentabilitate al întregii activități, reflectă potențialul de autofinanțare, de restituire în termen a fondurilor avansate de către societate și a creditelor contractate, măsura în care întreprinderea își îndeplinește una din sarcinile sale deosebite față de societate și anume aceea de a contribui cu mijloace sporite la formarea veniturilor bugetului de stat, gradul în care își poate asigura, pe baza rezultatelor de eficiență, fondul de participare la beneficii a oamenilor muncii și a celorlalte fonduri de stimulare a colectivului respectiv. La toate aceste componente ale autogestiunii economico-financiare, trebuie găsite soluții adecvate atît în procesul elaborării bugetului de venituri și cheltuieli, cît și în conducerea activității pentru realizarea întocmai a prevederilor sale. Este astfel considerabil întărită răspunderea unităților economice în gospodărirea cu maximă eficiență a fondurilor încredințate de către societate, sînt create toate pre-

NIVELUL REALIZĂRII UNOR INDICATORI ECONOMICO-FINANCIARI

(în %)

Indicatorii	INTREPRINDERI									
	Auto- buzul	Semă- nătoa- rea	Pompe Aversa	Laro- met	Intr. medica- mente	I.M.C. 7 No- iembrie	Stofe mobilă	Pio- nierul	Intr. bere	
Producția netă	1979	83,1	100,0	105,4	96,2	103,0	98,2	105,0	114,7	92,6
	1980	104,5	102,4	101,6	93,3	111,6	100,0	117,0	110,2	103,4
	Sem. I '81	106,8	101,8	101,9	108,1	130,3	102,8	112,0	102,6	106,6
Valoarea produc- ției marfă	1979	92,1	100,3	100,9	100,6	102,0	104,8	101,9	110,2	94,9
	1980	100,7	104,9	101,6	105,1	113,2	102,2	107,1	116,6	99,0
	Sem. I '81	100,1	105,2	100,8	111,4	105,6	96,6	106,0	100,3	104,0
Costurile de pro- ducție totale	1979	97,8	101,0	109,0	101,0	99,2	103,0	103,0	171,0	98,4
	1980	101,0	105,9	102,2	106,6	112,9	99,6	107,0	107,6	97,7
	Sem. I '81	104,0	104,7	122,0	107,7	104,4	94,6	101,0	100,1	101,8
Nivelul costurilor totale la 1 000 lei producție marfă	1979	103,2	109,1	99,9	101,0	98,9	99,9	99,7	99,8	103,8
	1980	99,8	100,9	100,6	101,3	99,6	95,4	99,6	99,7	95,3
	Sem. I '81	118,3	99,6	99,9	101,2	95,7	93,6	96,6	99,9	94,4
Total venituri	1979	97,0	100,0	102,0	100,2	99,0	106,0	100,3	105,5	96,5
	1980	103,0	107,0	104,0	106,0	109,0	103,0	103,0	101,7	95,0
	Sem. I '81	93,0	106,0	102,0	117,0	106,0	84,0	106,0	101,0	105,0
Rezultate financiare	1979	76,0	67,0	103,0	101,0	104,0	80,0	103,0	106,0	92,0
	1980	103,0	102,0	96,0	107,0	109,0	170,0	106,0	100,6	91,0
	Sem. I '81	91,0	110,0	94,0	107,0	105,0	120,0	119,0	100,8	114,0
Beneficii de repar- tizat	1979	72,0	55,0	102,0	102,0	105,0	73,2	101,0	109,0	92,0
	1980	107,0	100,0	86,0	107,0	112,0	125,3	104,0	101,4	90,0
	Sem. I '81	79,0	148,0	109,0	109,0	103,0	135,6	155,0	103,0	124,0
Rentabilitatea la activitatea totală	1979	84,0	61,5	107,0	105,0	105,0	70,7	103,1	100,5	90,5
	1980	100,0	94,1	87,0	100,0	100,0	124,0	100,0	101,2	93,0
	Sem. I '81	89,0	107,0	114,0	100,0	92,0	168,5	120,4	100,0	112,9
Producția netă la 1 000 lei fonduri fixe totale	1979	80,9	100,0	107,6	103,0	102,0	99,0	104,0	117,0	98,0
	1980	101,1	100,0	103,7	107,5	113,0	100,0	117,0	111,5	107,0
	Sem. I '81	106,4	100,0	103,1	114,5	130,0	103,0	112,0	102,0	—
Beneficii la 1 000 lei fonduri fixe totale	1979	79,0	100,0	105,0	103,0	103,0	72,0	103,0	108,0	97,0
	1980	98,2	100,0	98,0	116,8	112,0	125,0	106,0	102,0	110,0
	Sem. I '81	90,0	100,0	95,0	102,4	103,0	121,7	121,0	101,0	—

misele pentru ca fiecare unitate, de orice fel, să știe ce produce, ce venituri va avea, cât va consuma și ce trebuie să dea societății.

În condițiile folosirii din plin a bugetului de venituri și cheltuieli, **auto-gestiunea economico-financiară își vădește prin urmare în mod efectiv valențele, atât la nivelul întreprinderii, cât și al fiecărei verigi în parte din structura sa organizatorică.** Interdependența și intercondiționarea dintre profunzimea manifestării autogestunii economico-financiare, pe de o parte, și folosirea eficientă a bugetului de venituri și cheltuieli, pe de altă parte, reprezintă o latură importantă a aplicării ferme a noului mecanism economico-financiar.

Bugetul de venituri și cheltuieli are, în același timp, menirea de a constitui un **instrument permanent de lucru pentru realizarea autoconducerii muncitorești**; întreaga și complexa activitate a elaborării și înlăturării prevederilor sale presupune **utilizarea cu pricepere a pirghiilor economice, abandonarea definitivă a caracterului administrativ, funcționarea în exercitarea conducerii întreprinderilor și centralilor.** Într-o măsură hotărâtoare, prin intermediul bugetului de venituri și cheltuieli, organele democratice de conducere dispun și de mijloacele necesare fundamentării și înlăturării deciziilor, mijloace care izvorăsc din calitatea propriei activități a fiecărei întreprinderi în parte. În consecință, este stimulată exercitarea plenară nu numai a competențelor, ci și a răspunderilor pe care le au consiliile și adunările generale ale oamenilor muncii în folosirea cât mai eficientă a re-

surselor de care dispun în realizarea sarcinilor de plan la producția fizică, producția netă, producția marfă vândută și încasată în structura și la termenele stabilite, dar cu cheltuieli minime.

Însemnătatea de prim ordin a bugetului de venituri și cheltuieli pentru înlăturarea efectivă a autoconducerii muncitorești se manifestă și prin aceea că ampla activitate pentru fundamentarea prevederilor sale impune **implicarea largă și nemijlocită a tuturor cadrelor cu muncă de răspundere și a întregului colectiv de oameni ai muncii din fiecare întreprindere** în soluționarea multiplelor probleme tehnice, tehnologice, de organizare a producției și a muncii, de aprovizionare și desfacere etc., pentru întreaga perioadă de plan. Cu alte cuvinte, elaborat cu aportul întregului colectiv, bugetul de venituri și cheltuieli permite acestuia să determine și să cunoască, înainte de a trece la realizarea planului, care sînt limitele cheltuielilor în care trebuie să se încadreze cu strictețe, care trebuie să fie nivelul minim al veniturilor, al beneficiului, consecințele realizării și depășirii prevederilor asumate, stimulînd căutările creatoare, spiritul de inițiativă, calculul pe principii strict economice, pentru a obține producție în condiții mult sporite de rentabilitate.

Ca **pirghie cu caracter operant de conducere și organizare**, obligativitatea bugetului de venituri și cheltuieli determină organismele autoconducerii muncitorești, colectivele de oameni ai muncii, în totalitatea lor, să acționeze pentru prevenirea oricăror manifestări de risipă, de proastă gospodărire, de

utilizare sub posibilități a mijloacelor aflate în patrimoniul lor, să sesizeze din vreme tendințele pozitive și negative în privința eficienței utilizării acestor resurse, a cauzelor concrete care le generează, avînd posibilitatea să le localizeze cu precizie și să acționeze în consecință.

Bugetul de venituri și cheltuieli, ca element de bază al noului mecanism economico-financiar pentru realizarea efectivă a autonomiei funcționale a unităților economice are, printre funcțiile sale importante, și pe aceea de **mijloc eficace de control privind întărirea ordinii în mînuirea fondurilor de care dispun unitățile economice, în prevenirea risipei sub orice formă, în sporirea răspunderii pe toate treptele organizatorice din partea tuturor factorilor din economic, pentru a se acționa ferm în scopul înlăturării și prevenirii oricăror cheltuieli nejustificate, a oricăror acte economice cu rentabilitate scăzută; minuit corect, el determină răspunderea deosebită din partea celor autorizați să angajeze cheltuieli pe seama patrimoniului întreprinderii, să intre în profunzimea problemelor, să proiecteze și să urmărească în mod asiduu o eficiență cât mai ridicată în tot ceea ce produc. Totodată, bugetul de venituri și cheltuieli creează posibilitatea ca organele de conducere ale întreprinderii să stăpînească, să controleze și să influențeze formarea producției nete pe baza elementelor sale componente, să prevină, prin fundamentarea lor temeinică, manifestările negative, în așa fel încît creșterea acesteia să aibă loc simultan cu sporirea beneficiului.**

Potrivit conținutului autogestunii economico-financiare și autofințării, bugetul de venituri și cheltuieli este o pirghie eficientă de stăpânire și dirijare a fluxurilor bănești ca o reflectare atotcuprinzătoare a relațiilor complexe care apar în funcționarea întreprinderii și centralei. Totodată, în multitudinea raporturilor întreprinderii cu celelalte unități și verigi ale sistemului de organizare și conducere a economiei naționale, cu statul socialist, bugetul de venituri și cheltuieli este un mijloc prin care se poate stabili și obține realizarea în permanență a solvabilității întreprinderii, a lichidității ei, corespunzător îndeplinirii obiectivelor din planul propriu, se asigură capacitatea de plată și echilibrul financiar în condițiile unei eficiente economice cât mai ridicate a activității ei în toate domeniile, la fiecare produs și reper, în toate compartimentele; elaborând pe temelii solide bugetul de venituri și cheltuieli, unitatea economică trebuie să dispună de volumul corespunzător de mijloace bănești pentru a-și acoperi, în termen, din inițiativă proprie, obligațiile de plată către partenerii săi în cadrul relațiilor contractuale, către centrală și stat, și să-și onoreze, cu promptitudine, plățile ce se cuvin, conform legii, personalului muncitor. Astfel, bugetul de venituri și cheltuieli, eficient utilizat, poate asigura permanența echilibrului financiar al întreprinderilor, realizarea unui nivel optim al lichidității. Orice întârziere, orice tergiversare a termenelor de plată scadente, este o dovadă a minuirii

necorespunzătoare de către organele de conducere colectivă, de către cadrele întreprinderii, a acestui component de mare eficiență a noului mecanism economico-financiar.

În timpul care a trecut de la introducerea noului mecanism economico-financiar, bugetul de venituri și cheltuieli s-a dovedit a fi o componentă de primă însemnătate pentru îndeplinirea exigențelor impuse de acest mecanism în toată complexitatea sa în activitatea organizațiilor socialiste, pentru valorificarea cu randament sporit a potențialului tehnic, material, uman și financiar al acestora.

Analiza manifestării funcțiilor bugetului de venituri și cheltuieli în anii 1979—1981 la un număr de întreprinderi industriale din București, unități din ramuri diferite și care aparțin de centrale și ministere diferite, evidențiază o serie de realizări notabile, concretizate în niveluri superioare la indicatorii planului de producție, concomitent cu creșterea beneficiului și a principalilor indicatori de eficiență. Datele din tabelul nr. 1 relevă îmbunătățiri de ordin calitativ în activitatea economico-financiară a întreprinderilor, ca urmare a faptului că organismele autoconducerii muncitorești acționează cu responsabilitate sporită pentru gospodărirea părții din averea națională care formează patrimoniul fiecăreia.

Astfel, producția netă planificată a fost depășită cu 16 mil. lei în 1980 și cu 6 mil. lei în sem. I 1981 la întreprinderea „Semănătoarea”, cu 27 mil.

lei în 1979, cu 8 mil. lei în 1980 și cu 5 mil. lei în sem. I 1981 la întreprinderea de pompe „Aversa”, cu 18 mil. lei în 1979, cu 72 mil. lei în 1980 și cu 98 mil. lei în sem. I 1981 la întreprinderea de medicamente București, iar la întreprinderea „Pionierul” depășirile au fost de 29 mil. lei în 1979, de 21 mil. lei în 1980 și de 3 mil. lei în sem. I 1981. Pozitiv este și faptul că acele unități care au folosit judicios pirghiile oferite de noul mecanism economico-financiar, și-au mobilizat într-o măsură sporită rezervele pentru ca depășirea sarcinilor de plan la producția netă să se materializeze în creșterea volumului de beneficii. La întreprinderea de medicamente beneficiile planificate au fost depășite cu 9 mil. lei în 1979, cu 23 mil. lei în 1980 și cu 2 mil. lei în sem. I 1981, la „Aversa” cu 3 mil. lei în 1979 și cu 10 mil. lei în sem. I 1981, iar la „Pionierul” depășirile în aceiași ani au fost de 4 mil. lei și respectiv 1 mil. lei.

Practica desfășurării activității economico-sociale arată că folosirea de către organismele autoconducerii muncitorești a posibilităților multiple oferite de bugetul de venituri și cheltuieli permite întreprinderilor, indiferent de natura și volumul activității lor, să realizeze indicatori superiori de eficiență, să valorifice în condiții tot mai bune potențialul de care dispun.

Emil CIOFLAN
Costinel LAZAR
Alexandru PASCAL

COMENTARIU LA UN GRAFIC

Planul la extracția cărbunelui — îndeplinit ritmic, lună de lună

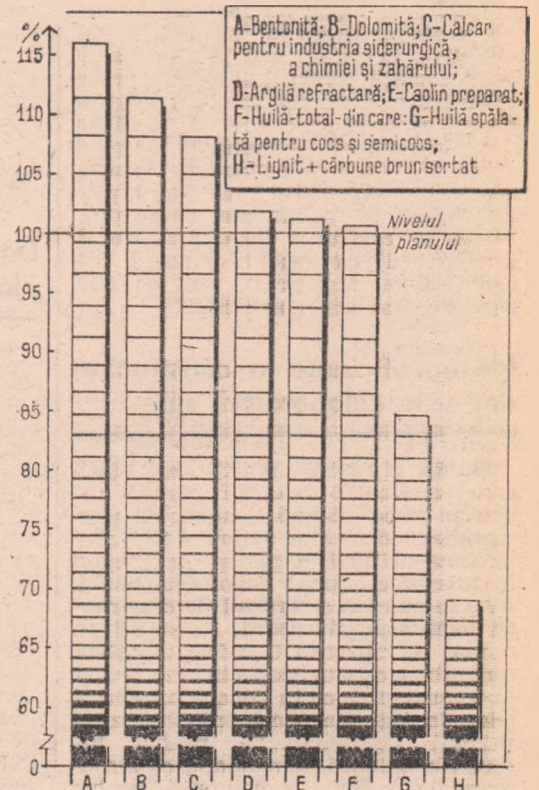
PLANUL DE PRODUCȚIE la o serie de produse miniere a fost realizat și chiar depășit în 1981 la unele sortimente: huiță mixtă și șlam (peste 600 mii tone), dolomită (peste 140 mii tone), bentonită (circa 23 mii tone), caolin preparat, argilă refractară, calcar etc. În același timp, în alte secțiuni prevederile de plan nu au fost realizate (la lignit, cărbune brun, huiță spălată pentru coacă și semicoacă, precum și la mineuri neferoase).

Situația se datorează faptului că în unitățile care realizează astfel de produse nu au fost luate măsuri corespunzătoare pentru folosirea la capacitatea disponibilă a utilajelor din dotare, însoțite prin reducerea sau chiar eliminarea timpilor neproductivi. Bunăoară, la principalele mecanisme gradul de utilizare în timpul disponibil de lucru a fost mai mic decât nivelul planificat: la excavatoare cu roți și cupe — 45,5% la Combinatul minier Rovinari și 53,4% la Combinatul minier Motru — față de 75% prevăzut în plan; la combine de abataj — 75,4% la Com-

binatul minier Valca Jiului și 65,4% la Combinatul minier Rovinari — față de 87% planificat etc. O altă cauză a neîndeplinirii planului la unele produse o constituie întârzierile în punerea în funcțiune a noilor capacități de producție (minele Rosița I, Cojmănești), carierele Tismana, Peșteana, Rovinari Est și altele.

Pentru 1982 planul de producție la principalele produse miniere prevede creșteri însemnate față de anul precedent: 119% la cărbune total, 109,7% la cupru în concentrate, 105,9% la zinc în concentrate, 102% la plumb în concentrate, 121% argilă refractară ș.a. O condiție esențială pentru realizarea acestor prevederi o constituie punerea la termen în funcțiune a tuturor capacităților noi de producție, precum și a celor restante din anul trecut. În acest scop este necesară concentrarea forțelor pe obiectivele prioritare, accelerarea lucrărilor de deovertare și organizare a celor de exploatare. În același timp se impune executarea la timp și în bune condiții a lucrărilor de re-

Nivelul realizării planului pe 1981 la unele produse din industria minieră

vizii, întrețineri și reparații a utilajelor din dotare, prin specializarea brigăzilor de intervenții, precum și prin ridicarea calificării personale a întregului personal ce le deservește.

Noile capacități de producție — în funcțiune la termenele planificate

PUNEREA LA TERMEN ÎN FUNCȚIUNE a noilor capacități prevăzute pentru acest an constituie unul din obiectivele majore ale tuturor factorilor implicați în procesul investițional — de la constructor și pînă la beneficiar. Pe de o parte, pentru constructor, darea la timp în funcțiune sau în devans a obiectivelor prevăzute înseamnă realizarea planului fizic și valoric, recuperarea cheltuielilor ocazionate de organizarea de șantier și desfășurarea producției și, în final, așezarea întregii activități pe principiile autogestunii economico-financiare. Pe de altă parte, întreprinderile beneficiare își pot realiza producția planificată pe noile capacități, îndeplinind în același timp, în întregime, indicatorii valorici de eficiență. Pornind tocmai de la importanța acestui proces, încă din anul precedent, au fost luate măsuri care să asigure din vreme condițiile necesare unei bune derulări a activității investiționale — deschiderea finanțării, eliberarea terenurilor, asigurarea documentațiilor tehnice, pregătirea șantierei, contractarea materialelor și a instalațiilor tehnologice etc. Și aceasta cu atât mai mult cu cît la obiectivele de plan din 1982 se mai adaugă și cele nerealizate în anii precedenți.

După cele două luni și jumătate încheiate din 1982, activitatea pe șantierele de construcții-montaj, favorizată în general de o vreme prielnică pentru desfășurarea lucrărilor în timp de iarnă, a permis darea în funcțiune a noi obiective, în timp ce la altele s-au creat condiții pentru intrarea în probe tehnologice. Ponderea cea mai mare în planul pe acest an o au însă, lucrările care urmează să fie realizate începînd cu tr. II. Cum se acționează pentru accelerarea punerii în funcțiune a noilor capacități planificate, cu ce probleme se confruntă întreprinderile și șantierele de construcții, ce soluții pot contribui la asigurarea unei efi mai normale derulări a activității?

Măsuri eficiente la constructor, dar și la colaboratorii săi

ÎN TRE MARILE unități ale țării care realizează investiții pentru industrie și agricultură, cunoscută prin realizările deosebite obținute mai ales pe linia calității și punerii la termen în funcțiune a unor importante obiective, se numără și **Trustul de construcții industriale București**. Acționînd pe o rază ce cuprinde 8 județe ale țării, unitățile trustului respectiv au predat la termen și chiar în devans beneficiarilor, în anii din urmă, importante capacități de producție pentru industriile chimică, alimentară, constructoare de mașini, metalurgică, pentru agricultură.

Pentru ca întreaga activitate să se deruleze în condițiile respectării principiilor mecanismului economico-fi-

nanciar și să asigure realizarea tuturor obligațiilor contractuale, trustul și unitățile sale au acordat o atenție deosebită problemelor privitoare la **organizarea superioară a șantierei, mecanizarea și industrializarea lucrărilor, întărirea colaborării cu toți factorii investiționali**. Din experiența proprie a rezultat că, atunci cînd toate condițiile necesare pregătirii investițiilor sînt asigurate din vreme, activitatea constructorului se desfășoară normal, predarea și intrarea în funcțiune a noilor capacități se efectuează la termenul fixat. Astfel, în anul trecut, datorită **colaborării între beneficiar și constructor în rezolvarea problemelor privitoare la elaborarea proiectelor, avizarea, finanțarea, contractarea de utilaje etc., lucrările de execuție a unor importante obiective s-au derulat în bune condiții, numeroase capacități fiind date în funcțiune înainte de termen**. Este vorba de capacitățile de producție de la C.O.S. Tirgoviște (trăgătorie de bare, sector oțelărie, laminorul degrosisor), I.S.P.S. Buzău (secția insertii metalice, I.U.P. etapa a treia și a patra), întreprinderea de frigiderie Găiești, Turnătorie de fontă de la Rîmnicu Sărat, instalația de peroxizi organici București, Fabrica de brînzeturi Roșiori, complexe de porci Bilciurești și Buzău etc. Și exemplele pot continua.

Realizările puteau fi însă și mai mari dacă pe toate șantierele s-ar fi acționat cu fermitate pentru îndeplinirea integrală a planului și predarea în termen a capacităților de producție prevăzute. Bunăoară, din cele 174 de obiective și capacități de producție prevăzute, au fost puse în funcțiune în 1981 doar 74, 10 obiective fiind în faza de recepție, iar alte 4 în probe tehnologice.

De ce unele stadii fizice planificate nu s-au realizat ?

NEREALIZAREA integrală a stadiilor fizice planificate este, în primul rînd, rezultatul unor deficiențe care s-au manifestat în activitatea trustului, legate de organizarea producției la fiecare grup de șantier, de respectarea strictă a disciplinei tehnologice și de plan, de menținere a unor neajunsuri pe filiera constructor — furnizor de materiale — beneficiar. Este vorba, înainte de toate, de nepregătirea temeinică a unor investiții. La sfîrșitul anului trecut existau, de exemplu, un număr de 34 de investiții neaprobate și nefinanțate, avînd o valoare de plan de aproximativ 72 mil. lei. Întîrzieri s-au manifestat, de pildă, în execuția lucrărilor șantierului nr. 3 Călărași, datorate insuficiențelor măsuri luate pentru executarea demolărilor și pregătirea corespunzătoare a amplasamentelor necesare.

În această situație numai simpla intervenție la beneficiari, a conducerii

șantierului, pentru urgentarea rezolvării problemelor legate fie de deschiderea finanțării lucrărilor, fie pentru asigurarea amplasamentelor noilor obiective, s-a dovedit, în cele mai multe cazuri, insuficientă. De aceea, pentru perioada următoare, conducerea trustului a luat **măsura ca să nu mai inscrie în planul său de execuție decît acele lucrări care au asigurate în întregime condițiile necesare**. Măsura a determinat, pe majoritatea beneficiarilor, să acționeze din vreme pentru **urgentarea rezolvării unor faze ale procesului investițional**, în special cele privitoare la deschiderea finanțării, asigurarea amplasamentelor, definirea documentațiilor de execuție etc.

Pe de altă parte, unele situații de neincadrare în graficele de execuție s-au datorat **livrării neritmică a materialelor de construcții pe șantier**. Au fost chiar cazuri de stagnări în producție ca urmare a lipsei acute, în unele perioade, de ciment (grupurile de șantier Slobozia și Teleorman), a necorespunderii graficilor de livrare a prefabricatelor, (șantierul Călărași, Complexele de creștere a porcilor Ialomița), etc.

Aducerea furnizorilor în fața arbitrajului, pentru stabilirea daunelor provocate prin neonorarea la termen a contractelor, a rezolvat în puține cazuri litigiile existente. Penalizarea materială a unora dintre aceștia nu a dus, cum era de așteptat, la îmbunătățirea aprovizionării șantierei cu materialele deficitare. În aceste condiții producătorii materialelor respective trebuie să adopte măsurile necesare pentru livrarea în întregime a cantităților prevăzute în contracte. Pe lângă acesta s-au prevăzut și măsuri pe fiecare șantier în vederea înlăturării risipei, pentru o mai bună gospodărire și utilizare a tuturor materialelor.

Prin aceste acțiuni se preconizează asigurarea în acest an a condițiilor necesare desfășurării ritmice a activității pe șantier, eșalonării corespunzătoare a lucrărilor pe brigăzi și locuri de muncă, încadrării în graficele de execuție, cu consecințe directe asupra respectării termenelor de predare a capacităților de producție.

Eforturi conjugate pentru realizarea tuturor prevederilor planului

ÎN 1982, la nivelul trustului, urmează să fie predate beneficiarilor un număr de 183 noi obiective de investiții, atât în industrie cît și în agricultură, din care 40 în continuare din anul trecut,

**B. VASILE
C. BĂRNEA**

(Continuare în pag. 15)

Toate forțele de la sate — concentrate în campania agricolă de primăvară

CAMPANIA AGRICOLĂ DE PRIMĂVARĂ din acest an se desfășoară sub semnul măsurilor luate de conducerea partidului și statului nostru pentru perfecționarea întregii activități din acest important sector de producție și creșterea cointeresării materiale a mecanizatorilor, cooperatorilor, colectivelor întreprinderilor agricole de stat, a tuturor celor ce lucrează în agricultură. Complexul de măsuri stabilite la recenta plenară a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodării Apelor stau în atenția tuturor unităților, a organelor agricole județene.

Cerința imperativă a acestor zile este ca pretutindeni — și în mod deosebit în județele din sudul, sud-estul și sud-vestul țării — să fie mobilizate puternic mijloacele tehnice și forțele umane din agricultură pentru a se intensifica ritmul însămînțărilor, astfel încât să se încheie cât mai repede semănatul culturilor din primă epocă. Potrivit programului stabilit la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în toate sectoarele de activitate s-au luat măsuri pentru buna pregătire a campaniei de primăvară. Un accent deosebit a fost pus pe pregătirea ogoarelor de primăvară pentru însămînțări (451,5 mii ha), fertilizarea semănăturilor de toamnă (3 150 mii ha) și a culturilor de primăvară (2 500 mii ha), pregătirea patului germinativ și semănatul culturilor (5 980 mii ha). Totodată, se întreprind acțiuni susținute în pomicultură, viticultură, legumicultură, precum și în domeniul pajștilor și fînețelor.

La culturile de cîmp atenția se concentrează asupra terminării arăturilor, a transportului și împrăștierii de îngrășăminte naturale, fertilizarea fazială a semănăturilor de toamnă — cu prioritate a suprafețelor care nu au primit la însămînțare dozele corespunzătoare de îngrășăminte. Se cer, de asemenea, respectate amplasarea culturilor stabilite pe baza lucrărilor de zonare a teritoriului — pentru a asigura condițiile tehnologice necesare fiecărei plante — precum și normele de sîmînță la hectar pentru toate culturile, caracteristicile soiurilor și hibrizilor, astfel încât să se asigure densitatea de boabe germiabile stabilite.

Lucrări de bază se execută și în horticultură. Trebuie asigurate, în conformitate cu programul întocmit, semînțe de legume și cartofi la nivelul necesarului în fiecare unitate agricolă cultivatoare, repararea și revizuirea solariilor, producerea răsadurilor de legume pe cele 1 615 ha de sere înmulțitor, solarii și răsadnițe. Totodată, se

impun realizarea integrală a suprafețelor prevăzute pentru producerea de semințe și material săditor legumicol și aplicarea tehnologiilor de cultură capabile să garanteze, în 1983, obținerea întregului necesar din producția internă.

În pomicultură și viticultură se desfășoară acțiuni susținute în vederea organizării și înființării de plantații noi, precum și desfacerii materialului săditor pentru gospodăriile populației, la nivelul solicitărilor. De asemenea, continuă acțiunea de încheiere a contractelor cu unitățile socialiste și în mod deosebit cu gospodăriile populației, privind livrarea produselor horticoale la fondul de stat.

Pentru asigurarea executării la timp și de bună calitate a lucrărilor agricole din campania de primăvară, la toate secțiile și brigăzile de mecanizare s-au verificat calitatea reparațiilor, reglarea și pregătirea fiecărui utilaj pentru condițiile în care el va lucra. Paralel cu pregătirea utilajelor agricole, s-a acordat o atenție deosebită și instruirii tuturor mecanizatorilor, instruirii cooperatorilor, a personalului tehnic, economic și de alte specialități pentru conducerea tractoarelor.

Acțiuni importante au loc și în alte sectoare de activitate din agricultură. La fiecare fermă de producție se urmărește stabilirea locurilor de amplasare a taberelor de cîmp și asigurarea din timp cu tot ceea ce este necesar pentru a desfășura o activitate continuă și eficientă în toată perioada campaniei de primăvară.

În cele ce urmează ne vom referi la unele aspecte ale pregătirii și desfășurării campaniei de primăvară într-unul din județele cu pondere în agricultură: Tulcea.

În nordul Dobrogei, primăvara a intrat pe deplin în drepturile sale. Creșterea temperaturilor zilnice favorizează zăvîntarea terenului, deci și declanșarea marilor acțiuni agricole, specifice acestui sezon. Una din acestea o constituie însămînțările de primăvară, acțiune ce trebuie realizată în județ pe aproximativ 157 mii de hectare.

De pe acum, lucrările au un ritm bun în cadrul consiliilor unice agro-industriale Mahmudia, Tulcea și Babadag.

Pentru buna desfășurare a lucrărilor agricole de primăvară, specialiștii de la direcția generală județeană pentru agricultură și industrie alimentară, trustul pentru mecanizarea agriculturii, precum și cei de la trustul întreprinderilor agricole de stat urmăresc zi de zi realizarea programului de măsuri privind organizarea și desfășurarea lucrărilor din prima campanie agricolă a acestui an. La rîndul

lor, consiliile unice agroindustriale de stat și cooperatiste își organizează și desfășoară întreaga activitate pe bază de programe concrete privind executarea la timp și în cele mai bune condiții a tuturor lucrărilor.

Un rol deosebit se acordă amplasării culturilor agricole. Crearea condițiilor de aplicare a unei rotații raționale la toate culturile, respectarea amplasării acestora în cadrul asolamentelor întocmite la nivelul fiecărei unități și consiliu determină premisele unor sporuri de recolte, cu un consum redus de resurse materiale și umane. Planificîndu-se culturi din soiuri și hibrizi cu perioadă scurtă de vegetație, adaptate condițiilor de sol și climă din această parte a țării, care permit eliberarea mai devreme a terenului, sînt realizate condiții pentru semănatul în timp optim a culturilor din toamnă.

Există toate condițiile ca însămînțările din această primăvară să fie efectuate la timp și la un nivel calitativ ridicat. Repararea tractoarelor și a celorlalte utilaje agricole s-a încheiat la timp, datorită și măsurii luate de organele județene de specialitate ca o serie de piese de schimb necesare să fie asimilate și confecționate pe plan local.

În vederea generalizării în toate unitățile a noilor norme de consum în hrana animalelor, pe bază de porumb știuleți sub formă de pastă, conducerile consiliilor unice și ale unităților de stat și cooperatiste au acționat pentru însămînțarea în ogor propriu și în cultură dublă numai în condiții de irigare și pe terenuri joase, suprafețele repartizate fiind suficiente pentru producerea cantităților de furaje necesare pe întregul an agricol 1982—1983. De asemenea, curățirea terenurilor de resturi vegetale, corectarea arăturilor, executarea corespunzătoare a capetelor și desființarea drumurilor care nu sînt prevăzute în schițele de organizare a asolamentelor contribuie la pregătirea unui bun pat germinativ, cu efecte pozitive în realizarea unor producții mari. Folosind în acest scop grape cu discuri sau combinatoare (în funcție de starea terenului și cultura ce urmează a fi însămînțată) se asigură o bună calitate a lucrărilor și se evită pierderea apei din sol. Totodată, la pregătirea terenului se folosesc agregate de tehnologie — printr-o singură trecere lucrările de erbicidare, mobilizarea solului, nivelarea acestuia, semănat etc.

Folosirea rațională a însemnatelor resurse de gunoi de grajd — existente în cadrul unităților agricole — au permis unităților din județul Tulcea să transporte și să împrăștie pe terenurile

ce le au în folosință, până la 12 mar-tie, peste 213 mii de tone (92% din cantitatea planificată).

Tehnologiile culturilor preconizate a fi semănate în primăvara acestui an pe suprafețele agricole ale unităților specializate din județ, reclamă însă și **utilizarea unei anumite cantități de îngrășăminte chimice**, indispensabilă pentru obținerea producțiilor agricole planificate. Dar, față de necesarul planificat, cantitatea de îngrășăminte recepționată este încă ne semnificativă. Din această cauză, au rămas nefertilizate 14 mii ha pentru grâu și 8 mii ha pentru orz. **Unitățile chimice producătoare de îngrășăminte, cu care întreprinderile agricole din județul Tulcea au încheiat contracte (combinatele din: Craiova, Făgăraș, Bacău, Săvinești și Turnu Măgurele) nu și-au onorat obligațiile contractuale până la declanșarea campaniei de însămînțări.** (Așa, de exemplu, din cele 1147 tone de îngrășăminte pe bază de azot contractate cu combinatul din Craiova nu s-au primit decât 273 tone, iar din cele 1559 tone de îngrășăminte complexe cu termen de livrare în trimestrul I, de la aceeași unitate, nu s-a primit nici un kilogram).

Starea de vegetație a culturilor însămînțate în toamnă este urmărită permanent și se stabilesc măsurile corespunzătoare pentru fiecare situație în parte. Se examinează fiecare parcelă cultivată, depistându-se cele care au fost compromise total, în vederea întoarcerii și reînsămînțării cu porumb-boabe.

În ce privește asigurarea cu semințe, unitățile agricole din județ au intrat în posesia întregii cantități necesare în această campanie, corespunzătoare din punct de vedere calitativ. Trustul horticulturii, împreună cu conducerile unităților, ale consiliilor unice și cu consiliile populare, organizează **producerea pe plan local a întregului necesar de răsăduri**, un accent deosebit punându-se pe asigurarea calității lor corespunzătoare.

Măsurile tehnico-organizatorice luate de conducerea agriculturii județului Tulcea au permis o **amplasare rațională a culturilor**. Astfel, cultura porumbului pentru boabe este amplasată după leguminoase, cereale păioase și culturi prășitoare, asigurând o rotație corespunzătoare. Se respectă, de asemenea, **densitatea plantelor** la hectar care, în cazul porumbului pentru boabe, variază de la 45 la 55 mii de plante la hectar în sistem neirigat și între 60 și 65 mii în sistem irigat. Respectarea acestor densități, conjugată cu ceilalți factori de producție (administrarea cantității optime de îngrășăminte, cantității de apă etc.) va face posibilă realizarea unor producții de 4 000, respectiv 6 000 kg la hectar.

Dintre plantele ce urmează a fi însămînțate în prima epocă, un rol deosebit îl are sfecla de zahăr. Fiind o cultură pretențioasă, ea necesită pregătirea unui pat germinativ corespunzător, care poate asigura o germinare și o răsărire uniformă și explozivă

plantelor. Specialiștii agronomi au în atribuții verificarea fiecărei sole, urmărind starea de vegetație a plantelor și cantitatea de apă existentă în sol. Semănatul trebuie să înceapă imediat ce utălajele pot intra în teren; întârzierea lui poate determina o reducere a randamentelor la hectar, chiar și cu circa 10 tone.

Un loc central în campania agricolă de primăvară îl are cultura florii soarelui. Pe lângă asigurarea unei densități la hectar corespunzătoare, o atenție deosebită se acordă **selectării semințelor și cunoașterii puterii lor germinative**.

Pentru urgentarea însămînțării plantelor din prima epocă și a reducerii consumului de carburanți și lubrifianti s-au constituit deja 104 tabere de cîmp pentru mecanicii agricoli, iar în sectorul agriculturii cooperatiste au luat ființă 234 formații de mecanizatori.

În ce privește **plantațiile de vii și pomi** din județ, un accent deosebit se pune pe **realizarea în termen a desfundării terenului** pentru plantațiile noi, pe o suprafață de 860 hectare. Lucrările care se execută acum determină în mare măsură nivelul viitoare recolte de fructe, precum și dezvoltarea în perspectivă a acestui sector. În iarna care a trecut s-a desfășurat o amplă acțiune pentru fertilizarea terenurilor cu îngrășăminte organice.

Lucrarea de bază ce se desfășoară în aceste zile în podgoriile județului o constituie tăierile la vie. Există baza materială și forța de muncă necesare executării în timp optim a acestor lucrări de mare însemnătate pentru producțiile ce urmează a fi realizate.

În scopul realizării unui semănat de bună calitate, cadrele de specialiști, împreună cu șefii secțiilor de mecanizare au asigurat **verificarea tehnică și efectuarea obligatorie a probelor la semănătorile ce se folosesc în campania de primăvară** (mai ales în ce privește mecanismul de distribuție). Lucrul la semănatul culturilor este astfel organizat, încît să se încheie în 3—4 zile la sfecla de zahăr și floarea soarelui, în 10—11 zile la cartofi și în 14—15 zile la porumb și soia. Pentru ca sfecla de zahăr să atingă la timp maturitatea tehnică, însămînțarea acestei plante se efectuează cu prioritate.

Specialiștii agricoli din județ stabilesc prin calcul, pe baza calității semințelor, densitățile optime pe fiecare cultură, soi, hibrid, parcelă potrivit reglementărilor în vigoare; pentru menținerea acestora până la recoltare se va face obligatoriu recepția densităților la răsărire, după executarea lucrărilor mecanice și manuale de întreținere.

În vederea executării la timp a tuturor lucrărilor de pregătire a terenurilor și însămînțarea culturilor de primăvară pe terenurile cu exces de umiditate, se procedează la **evacuarea apei** pe suprafețele cu rețea de desecare — prin punerea în funcțiune a tuturor agregatelor de pompare, iar pe suprafețele neamenajate — prin exe-

cutarea manuală de rigole, șanțuri de scurgere și canale. De asemenea, sînt mobilizate forțe pentru decolmatarea canalelor de desecare, curățirea acestora de vegetație, executarea lucrărilor de reparații în stațiile de pompare și rețeaua de evacuare. În paralel, se depun eforturi susținute pentru **pregătirea sistemelor de irigații**, prin înălturarea defecțiunilor existente în funcționare, decolmatarea canalelor deschise, repararea conductelor îngropate și revizuirea stațiilor de pompare, a agregatelor tehnice, a vanelor, a hidranților și a echipamentelor de irigații. Punerea în funcțiune a capacității restante din 1981 (de 16 mii hectare) și a celor planificate a se realiza în acest an (10 mii hectare) în sistemul Dăieni — Ostrov — Peceneaga face necesară impulsivitatea ritmului de execuție pe șantierele de hidroameliorații ale județului.

În domeniul producției de pășuni și fînețe, s-au stabilit programe privind executarea lucrărilor de regenerare a pajiștilor degradate, reînsămînțări, supraînsămînțări, lucrări antierozionale, combaterea excesului de umiditate, fertilizarea cu îngrășăminte chimice și organice. Se extind acțiunile de masă pentru curățirea pășunilor, folosindu-se contribuția în muncă a crescătorilor de animale.

Acțiuni importante se desfășoară și în horticultură. Realizarea producțiilor planificate de legume a făcut necesară amplasarea acestor culturi numai pe suprafețele irigate și care prezintă siguranță în funcționare. Se extind, totodată, acțiunile de reparare și pregătire a solarilor existente și se va continua acțiunea de construire de noi solarii la unitățile agricole și la gospodăriile populației, acordându-se o atenție deosebită pregătirii terenului, acoperirii solarilor și plantării acestora cu speciile de legume stabilite.

În toate unitățile agricole trebuie urmărit ca lucrările să se desfășoare la timp și de bună calitate, pe bază de programe de lucru săptămînale, cu specificarea indicilor de calitate conform tehnologiilor fiecărei culturi. **Întreaga activitate de producție se va desfășura pe echipe, pe sistemul acordului global**, iar la baza tarifelor de retribuire va sta consumul pe manoperă rezultat din tehnologiile diferențiate pe nivele de producție și grad de mecanizare și chimizare.

În săptămîna ce urmează este necesar să se execute ultimele lucrări, ceea ce impune ca mijloacele mecanice și forțele umane din agricultură să fie mobilizate în cîmp, în grădinile de legume, în livezi și vii, unde să se muncească cu hărnicie și răspundere din zori și pînă seara tirziu. Cadrele de conducere și specialiștii din unitățile agricole, organele de specialitate județene au datoria să acționeze energic pentru mobilizarea tuturor forțelor de la sate, să organizeze temeinic munca mecanizatorilor și cooperativilor.

Gh. N. IOSIF

Tineretul, o puternică forță revoluționară în lupta împotriva asupririi, pentru independență și socialism

ANIVERSAM în acest început de primăvară — într-o atmosferă de puternică emulație creatoare a întregului popor — 60 de ani de la făurirea Uniunii Tineretului Comunist și un sfert de veac de la înființarea Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști — evenimente de referință în istoria mișcării revoluționare și democratice de tineret din România. Este aceasta expresia deosebitei prețurii pe care întregul nostru popor o acordă îndelungatelor tradiții de luptă ale organizației revoluționare de tineret, gloriosului nostru trecut istoric în care tinăra generație s-a implicat cu toată dăruirea și entuziasmul său patriotic.

Actul istoric săvârșit în urmă cu șase decenii — făurirea Uniunii Tineretului Comunist — a încununat, în mod obiectiv, o vastă și bogată experiență revoluționară acumulată de mișcarea de tineret din România de la apariția și afirmarea sa pe scena vieții social-politice a țării la mijlocul veacului trecut — perioadă în care tinăra generație, organizațiile sale s-au manifestat ca o puternică și dinamică forță politică. „In istoria îndelungată a poporului român — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — în luptele desfășurate de-a lungul secolelor împotriva asupririi naționale, pentru libertate și dreptate socială, tineretul și-a adus din plin contribuția, a dat nenumărate jertfe. În realizarea unității și a formării statului național român, în războiul de independență, în răzcoalele din 1907 și în atâtea alte momente importante din lupta poporului român, imensa majoritate a tineretului a fost întotdeauna de partea forțelor progresiste, contribuind la formarea și dezvoltarea statului național unitar, la progresul general al patriei noastre“.

O atare realitate istorică își are temeiul în apariția și dezvoltarea mișcării de tineret ca parte componentă a mișcării muncitorești și socialiste, sub înfruirea căreia a acționat în permanență — fapt ce a influențat și determinat în mod hotărâtor procesul său de maturizare politico-ideologică, de orientare fermă pe direcția de acțiune revoluționară, patriotică, a partidului politic al clasei muncitoare făurită în 1893. Făurirea Uniunii Tineretului Comunist a fost o cerință obiectivă determinată de profundele mutații survenite în societatea românească postbelică, justificată de rolul ce revenea tinerei generații în amplul proces de consolidare și transformare democratică a statului național unitar român. Unirea tuturor forțelor tineretului revoluționar de pe întreaga cuprindere a meleagurilor românești — problemă fundamentală a mișcării de tineret din perioada de după Marea Unire — într-o organizație comunistă unică crea cadrul politic adecvat afirmării tinerei generații pe scena vieții social-politice a țării, participării sale la lupta partidului clasei muncitoare pentru a imprima un curs democratic dezvoltării societății românești. Un proces amplu, profund, care va însuma în finalul său contribuția decisivă a Partidului Comunist Român, preocuparea sa statornică pentru situarea mișcării de tineret pe temeiul programului și acțiunii comuniste.

Eforturile stăruitoare depuse de partidul comunist, de mișcarea revoluționară de tineret și-au găsit împlinirea firească și necesară în cadrul Conferinței generale a tineretului socialist din 19—20 martie 1922 care a sintetizat, prin întreaga desfășurare a lucrărilor sale și prin hotărârile adoptate, rezultatele majore pe care le pune în evidență întreg procesul istoric de dezvoltare, întreaga experiență revoluționară dobândită de-a lungul deceniilor de tinăra generație. Reunind la București, capitala României întregite — pentru prima dată în istoria mișcării revoluționare de tineret — reprezentanți ai organizațiilor din toate provinciile țării, Conferința a pus bazele organizației unice, consecvent revoluționară a tineretului — Uniunea

Tineretului Comunist — aflată sub conducerea nemijlocită a partidului comunist.

Făurirea în martie 1922 a Uniunii Tineretului Comunist a reprezentat un moment de cea mai mare însemnătate în istoria mișcării revoluționare și democratice de tineret din țara noastră, un eveniment care a înfruntat decisiv evoluția gândirii și practicii politice a tinerei generații, angajarea sa activă în toate marile bătălii desfășurate de partidul comunist pentru promovarea și apărarea intereselor fundamentale — economice, sociale și politice — ale maselor muncitoare, pentru salvarea independenței și suveranității naționale a României și integrității sale teritoriale. „Formarea în 1922 a Uniunii Tineretului Comunist, la un an după crearea Partidului Comunist Român — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — a constituit un moment crucial în istoria mișcării revoluționare de tineret... Se poate spune că Uniunea Tineretului Comunist a desfășurat în toată perioada ilegalității o intensă activitate de organizare a tineretului, de conducere a luptelor sale alături de clasa muncitoare, de toate forțele revoluționare și progresiste din România“.

Confruntată încă din primii ani de existență cu mari greutăți — în primul rând cele provocate de scoaterea sa în afara legilor în vara anului 1924 — Uniunea Tineretului Comunist a acționat — în spiritul indicațiilor partidului comunist și cu sprijinul său direct — pentru adaptarea și perfecționarea construcției sale organizatorice potrivit noilor condiții de ilegalitate, concomitent cu utilizarea tuturor formelor de manifestare publică, a elaborat o platformă politică în care au fost incluse aspirațiile fundamentale — economice, sociale și politice — ale tuturor categoriilor de tineri. O atare orientare a înlesnit menținerea și dezvoltarea legăturilor Uniunii Tineretului Comunist cu cele mai largi categorii sociale ale tinerei generații, afirmarea sa — printr-o intensă activitate propagandistică și politico-ideologică (publicații ilegale, manifeste și broșuri, manifestări cultural-artistice, sportive și turistice) — drept o veritabilă școală de educație revoluționară, patriotică a partidului comunist în rândurile tineretului.

Ascendența spiritului revoluționar din mișcarea comunistă de tineret își va găsi o primă și deosebit de concludentă manifestare în timpul marilor confruntări sociale ale proletariatului român din anii crizei economice când, mobilizați de U.T.C., tinerii muncitori, țărani, elevi și studenți — comuniști, socialiști, social-democrați sau neorganizați —, într-o deplină unitate de acțiune, s-au integrat tumultului revoluționar, fiind pretutindeni prezenți, la marile manifestații și demonstrații de stradă, în comitetele de acțiune, în comitetele și pichetele de grevă, în gărzile de autoapărare, susținându-și cu fermitate revendicările legitime. Iar eroicele bătălii de clasă ale petroliștilor și ceferiștilor din ianuarie-februarie 1933 aveau să polarizeze — pe baza aceluiași deziderate economice, sociale și politice majore — marea masă a tineretului muncitor, a elevilor și studenților, a tinerilor din unitățile militare care în acele împrejurări au făcut dovada unui înalt spirit de solidaritate muncitorească.

Cu experiența acumulată în aceste ample bătălii de clasă. Uniunea Tineretului Comunist s-a manifestat, în anii ce au urmat, ca un viguros detașament de frunte al mișcării antifasciste românești, în lupta pentru apărarea democrației și culturii.

dr. Constantin PETCULESCU

(Continuare în pag. 13)

Participarea activă a tinerilor la dezvoltarea economico-socială a patriei

ANIVERSĂM în această primăvară 60 de ani de la crearea Uniunii Tineretului Comunist și 25 de ani de la înființarea Uniunii Asociației Studenților Comuniști din România, evenimente istorice în viața tinerei generații din țara noastră, întimplinate de întregul tineret printr-o deplină angajare în îndeplinirea prevederilor celui de-al doilea an al cincinalului, în realizarea hotărârilor de excepțională însemnătate adoptate de Congresul al XII-lea al P.C.R. a indicațiilor și orientărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu. Acum, în aceste momente de aniversare ne apare mai limpede ca oricând, privind retrospectiv drumul glorios parcurs de organizația revoluționară a tineretului, contribuția însemnată pe care Uniunea Tineretului Comunist sub conducerea directă, înțeleaptă și clarvăzătoare a partidului, a adus-o la procesul revoluționar de eliberare națională și socială, de edificare a socialismului și comunismului pe pământul României.

Impulsionate încă din ilegalitate de activitatea însuflețită, plină de dăruire și entuziasm revoluționar, lucidă și matură a tovarășului Nicolae Ceaușescu, eforturile depuse astăzi de întregul tineret al patriei, de organizația sa revoluționară pentru dezvoltarea economico-socială a patriei reflectă din plin profunda recunoștință a tinerei generații față de partid, față de secretarul său general, pentru minunatele condiții de muncă, viață și învățatură ce i-au fost create.

Uniunea Tineretului Comunist, reunind în rândurile sale peste 3,2 milioane de tineri muncitori, tineri intelectuali, elevi, studenți, militari, români, maghiari, germani, și de alte naționalități formați și educați la școala exigenței a muncii. Într-un climat nou eliberat de spectrul mizeriei și al exploatareii sociale, participă din plin, alături de întregul nostru popor, la edificarea socialismului și comunismului în patria noastră.

Făurirea unei societăți, mai bune și mai drepte presupune și participarea conștientă, angajarea plenară a tineretului alături de întregul popor în acest complex proces de transformări revoluționare. O premisă esențială a antrenării maselor largi de tineri, a valorificării superioare a înaltului potențial de muncă și creație al acestora o constituie înțelegerea aprofundată a politicii partidului, a concepției revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, cu privire la căile și metodele de aplicare creatoare a legilor și principiilor generale ale revoluției și construcției socialiste la condițiile specifice, naționale și istorice ale țării noastre. Iată de ce Uniunea Tineretului Comunist și Uniunea Asociațiilor Studenților Comuniști

din România desfășoară o intensă activitate ideologică, politică și cultural-educativă în rîndul tineretului sporindu-și preocupările pentru însușirea de către tineri a ideilor comuniste, pentru ca acestea să devină convingeri ferme, în vederea formării omului nou, constructor conștient al societății socialiste și comuniste în patria noastră.

Potrivit prevederilor „Programului unitar privind educarea comunistă, revoluționară, prin muncă și pentru muncă a tinerei generații din patria noastră, participarea tot mai activă a întregului tineret la îndeplinirea obiectivelor Programului P.C.R.” adoptat de Forumul tinerei generații, îndeplinirea exemplară a sarcinilor economice, principalele domenii al afirmării energiilor sale creatoare constituie pentru tinăra generație, pentru organizația sa revoluționară obiectivul central al întregii sale activități. Acționind în spiritul indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, al hotărârilor și angajamentelor asumate la Forumul tinerei generații, Uniunea Tineretului Comunist se situează în primele rînduri ale întrecerilor socialiste. Întrecerea utecistă „Tineretul — factor activ în realizarea obiectivelor decentului științei, tehnicii, calității și eficienței”, importantă pirghie politico-organizatorică de mobilizare a tineretului la îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare economico-socială a patriei, antrenează peste 2 milioane de tineri muncitori, țărani, ingineri și tehnicieni. Creșterea preocupării și răspunderii organizațiilor U.T.C. pentru valorificarea superioară a materiilor prime, materialelor, energiei și combustibilului s-a concretizat în anul 1981 în economii în valoare de peste 1,1 miliarde lei. O atenție deosebită, în concordanță cu complexitatea sarcinilor dezvoltării economice, a fost acordată activității de ridicare a nivelului de calificare și perfecționare a pregătirii profesionale a tineretului, organizării și desfășurării concursurilor profesionale, la care în fazele de masă, au fost antrenați peste 1,4 milioane de tineri. Cuprinderea unui număr cât mai mare de tineri în cadrul inițiativei „Educație-economie-energie” se constituie ca o preocupare constantă a organelor și organizațiilor U.T.C. pentru sporirea contribuției tinerei generații la soluționarea unor obiective prioritare privind dezvoltarea bazei de materii prime și energetice, creșterea gradului de valorificare a resurselor refofosibile.

Pe de altă parte valoarea lucrărilor desfășurate în cele 11 șantiere naționale, 38 șantiere județene și 217 șantiere locale se va ridica numai în anul 1982 la peste 2 262 565 000 lei adică cu 750 milioane lei mai mult decât în anul 1981.

La sate, cei peste 319 000 de tineri cuprinși în cadrul întrecerii uteciste

„Tineretul — prezență responsabilă în îndeplinirea unei profunde revoluții în agricultură”, acționează cu energie pentru sporirea producției vegetale și animale prin introducerea celor mai noi metode agrotehnice. În unitățile agricole funcționează peste 320 de „Agrocluburi” inițiate de Uniunea Tineretului Comunist reunind peste 12 000 de tineri, adevărate nuclee de promovare a progresului științific și tehnic în acest important domeniu al economiei naționale. În paralel, organizația de tineret acționează larg în rîndul tineretului sătesc pentru continuarea ridicării a nivelului de pregătire profesională, numărul tinerilor cuprinși în asemenea acțiuni fiind de peste 250 000.

Un obiectiv esențial al activității Uniunii Tineretului Comunist — formarea membrilor săi, a întregului tineret prin muncă și pentru muncă — include, cu o pondere din ce în ce mai importantă și la cote calitative tot mai ridicate atragerea în forme diferențiate a tinerilor muncitori, tehnicieni, specialiști, elevi și studenți la activitatea de creație științifică și tehnică, unirea eforturilor lor cu cel al altor categorii de oameni ai muncii în cadrul unei ample mișcări de masă, desfășurată pe baza indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu — sub egida Festivalului național „Cîntarea României”.

Cuprinderea unui număr cât mai mare de tineri în acțiunea de masă „Știință — Tehnică — Producție” s-a situat în centrul preocupărilor Comitetului Central, ale comitetelor județene, ale tuturor organelor și organizațiilor U.T.C., asigurându-se diversificarea acțiunilor inițiate și a formelor și metodelor utilizate în acest scop. Ca urmare, în prezent funcționează 2 057 comisii profesional-științifice la nivelul unităților de producție, cercetare, proiectare și de învățămînt, 16 780 cercetări de creație științifică, tehnice și aplicative cuprinzînd peste 489 000 tineri din care 95 590 muncitori și cadre cu pregătire medie; la ultima fază de masă a Concursului de creație tehnico-științifică a tineretului au fost antrenați peste 241 000 tineri, majoritatea lucrărilor prezentate avînd aplicabilitate practică directă.

Creșterea cantitativă și calitativă a potențialului științific al tineretului, ca rezultat al acțiunii organelor și organizațiilor U.T.C. în formele pe care le-am amintit, s-a materializat în preluarea și soluționarea de către colective de tineri a numeroase teme de cercetare și proiectare; astfel, în anul 1981, au fost preluate 500 teme de cercetare din planurile proprii ale unităților productive și ale institutelor de cercetare științifică, inginerie tehnologică sau proiectare

Tineretul, o puternică forță revoluționară

(Urmare din pag. 11)

a independenței, suveranității și integrității teritoriale a României.

Acționând cu consecvență în spiritul strategiei politice elaborate de partidul comunist la plenara sa din februarie 1935, Uniunea Tineretului Comunist s-a integrat organic în ampla ofensivă pe tărîm ideologic și cultural declanșată de comuniști, de forțele democratice pentru demascarea esenței reacționare, anticomuniste și antinaționale a fascismului; s-a preocupat constant pentru dezvoltarea colaborării cu celelalte organizații muncitorești și chiar burghezo-democratice de tineret în vederea cuprinderii tinerei generații — indiferent de profesie, naționalitate sau apartenență politică — într-un cuprinzător front de luptă împotriva fascismului, conceput ca parte componentă a Frontului Național Antihitlerist. Aceste imperitive majore i s-a circumscris activitatea susținută a uteciștilor în cadrul Comitetului Național Antifascist, Comitetului Național Antifascist al Tineretului, Frontului tineretului pentru pace, secțiunilor de tineret de pe lângă organizațiile democratice, antifasciste aflate sub influența partidului comunist și, îndeosebi, a Frontului Studențesc Democrat — un adevărat organism de front antifascist în acțiune al tineretului universitar.

Linia politică profund patriotică a partidului comunist — însușită și promovată cu consecvență de către Uniunea Tineretului Comunist — a înrîurit, în mod hotărîtor, opțiunea politică a mării mase a tineretului în favoarea forțelor antifasciste, situarea sa de acea parte a baricadei de pe care se acționa în sensul intereselor majore ale națiunii: menținerea democrației, apărarea independenței naționale și a integrității teritoriale a României. Stă mărturie grăitoare situarea tineretului, alături de forțele democratice, antifasciste, în timpul campaniilor electorale pentru alegerile parlamentare parțiale din județele Mehedinți și Hunedoara (februarie 1936) sau generale (decembrie 1937), participarea viguroasă la toate marile întruniri și demonstrații antifasciste inițiate și conduse de comuniști în deceniul patru care au culminat cu manifestațiile de referință de la 1 Mai 1939. Atunci, înrolați energie în rîndurile de luptă ale clasei muncitoare conduse de partid, tinerii și-au unit glasurile cu glasul mulțimii pentru a rosti hotărîrea unanimă a poporului român de a apăra pacea, integritatea și independența țării, de a da o ripostă fermă oricărui agresor.

Condusă și îndrumată permanent de Partidul Comunist Român, organizația comunistă de tineret nu numai că și-a asimilat organic exemplul tonifiant al militanților comuniști, dar a făcut ea însăși dovada permanentă de disponibilitate de acțiune în timpul afit de larg al luptei revoluționare; tinerii comuniști au fost prin faptele lor, exemple de eroism, dîrzenie și combativitate revoluționară. Și între acestea, exemplul cel mai relevant, avînd forța de sugestie cea mai convingătoare îl oferă personalitatea tînărului comunist **Nicolae Ceaușescu**, pilduitor exemplu pentru tinăra generație prin energia, patriotismul înflăcărat și devotamentul față de cauza clasei muncitoare și a partidului comunist față de interesele majore ale poporului român.

Intrat la o vîrstă fragedă în vîltoarea luptei revoluționare a partidului comunist, în care s-a ilustrat printr-o capacitate organizatorică și de înrîurire politică deosebite, prin combativitate și fermitate revoluționară, patriotism înflăcărat — ca izvoare ale gândului și faptelor sale de zi cu zi — tînărul comunist **Nicolae Ceaușescu** a ajuns să se situeze în primele rînduri

ale mișcării antifasciste, dobîndind foarte repede admirația și prețuirea tineretului revoluționar, ale muncitorimii — în mijlocul căreia se afla în permanență — și ale unor intelectuali de prestigiu. Dovada cea mai elocventă, desprinsă din imaginea istorică a luptei antifasciste românești, a existenței organizației comuniste de tineret este activitatea remarcabilă a tînărului comunist **Nicolae Ceaușescu** în cadrul Comitetului Național Antifascist — creat în vara anului 1933 —, contribuția sa determinantă la pregătirea și desfășurarea marilor manifestații antifasciste și antirăzboinice de la 1 Mai 1939, aportul său decisiv la ampla acțiune de reorganizare a Uniunii Tineretului Comunist, în fruntea căruia s-a aflat din însărcinarea conducerii partidului comunist. O activitate tumultuoasă, desfășurată în condițiile unei permanente și dure prigoane a aparatului represiv, marcată de timpul lung și greu precum în temnițe, care l-au călit și i-au întărit credința fermă în împlinirea nobilului ideal căruia i-a dedicat toată puterea sa de la vîrsta copilăriei, în viitorul luminos al patriei, al poporului.

Activitatea neobosită desfășurată de tînărul comunist **Nicolae Ceaușescu** începînd din 1939 în conducerea Uniunii Tineretului Comunist — ca secretar al C.C. al U.T.C. — a contribuit în mod hotărîtor la intensificarea muncii partidului în rîndul tineretului, a imprimat organizației comuniste de tineret forță și dinamism revoluționar, un curs ascendent unității de acțiune a tinerei generații în lupta împotriva fascismului, pentru apărarea independenței, suveranității și integrității teritoriale a României, grav amenințate în acele momente de politică agresivă și revizionistă a statelor fasciste.

Spiritul de puternică angajare revoluționară, patriotică ce caracterizează toate manifestațiile Uniunii Tineretului Comunist în viața social-politică a țării, avea să-și afle o concludentă ilustrare în anii dictaturii militare-fasciste și ai războiului hitlerist cînd ea a fost unica organizație politică de tineret care a activat continuu, a fost cea mai importantă și apropiată organizație de masă condusă de partidul comunist, reprezentînd, cu adevărat, rezerva de cadre și principalul său ajutor. Activitatea eroică desfășurată în această perioadă de Uniunea Tineretului Comunist, de întreg tineretul patriotic — afirmat ca o puternică și dinamică forță socială și politică în mișcarea de rezistență antihitleristă a poporului român — s-a constituit într-o însemnată contribuție la pregătirea și înlăcătirea marelui act al renașterii noastre naționale — revoluția de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă din august 1944.

Piatră de hotar în devenirea istorică a poporului român, actul de la 23 August 1944 a inaugurat epoca unor profunde prefaceri revoluționare în societatea românească în care a fost implicat un larg evantai de forțe sociale și politice. În perspectiva istorică înfățișată de partidul comunist, tinăra generație nu numai că și-a regăsit propriile sale aspirații dar, prin intermediul organizațiilor politice și profesionale în care se încadraseră, îndeosebi al Uniunii Tineretului Comunist — în fruntea căreia se afla tovarășul **Nicolae Ceaușescu** — și-a putut formula opțiuni concordante cu noul sens al istoriei; și-a manifestat plener voința de acțiune, de valorificare a uriașului său potențial revoluționar în efortul general al națiunii de făurire a unui nou edificiu social-politic. În tot ce s-a realizat în anii tumultuoși ai revoluției democrat-populare — cucerirea puterii politice și instaurarea, la 6 martie 1945, a primului guvern revoluționar-democratic din istoria României, înlăcătirea reformei agrare, democratizarea aparatului de stat, reconstrucția economică pe marile șantiere ale muncii voluntar-patriotice, în întreaga dezvoltare multilaterală a economiei și societății românești de azi — se află încorporate energia și elanul tinereșc dăruirea și spiritul de sacrificiu, patriotismul înflăcărat al tinereii generații, aportul său neprecupețit la edificarea celei mai drepte și mai umane societăți pe care a cunoscut-o istoria — societatea socialistă.

a căror finalizare a permis obținerea unor efecte economice, evaluate la peste un miliard lei.

O formă specifică a muncii educative în rîndul tineretului desfășurată de organele și organizațiile U.T.C. și A.S.C. o constituie munca patriotică în sprijinul producției. Astfel, numai în anul 1981, U.T.C. și U.A.S.C.R. și-au adus contribuția la realizarea prin muncă patriotică a unor importante lucrări de producție, cercetare și proiectare, au antrenat un mare număr de tineri la acțiuni de strîngere și depozitare a recoltei, de recuperare a materialelor refolosibile, la efectuarea unor

lucrări edilitar-gospodărești în valoare totală de peste 10,5 miliarde lei.

Pe baza cadrului nou creat de concepția revoluționară a tovarășului **Nicolae Ceaușescu** cu privire la întregirea învățămîntului cu cercetarea științifică și producția, Uniunea Tineretului Comunist și Uniunea Asociațiilor Studenților Comuniști din România desfășoară o largă activitate de masă în rîndul tineretului școlar și universitar pentru educarea prin muncă și pentru munca a tineretului studios, pentru continua ridicare a nivelului instructiv — educativ al școlii românești, în vederea asigurării pregătirii viitoarei forțe de muncă la nivelul exigențelor revoluției tehnico-științifice contemporane,

ne, a dezvoltării viitoare a patriei noastre spre noi culmi de civilizație și progres.

Tinăra generație a patriei noastre onorată de atenția și încrederea manifestate de partid, personal de către tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, secretarul general al partidului, conștientă de marile îndatoriri ce-i revin ca puternică forță socială în vasta operă de edificare a unei noi orînduiri, acționează cu toată fermitatea pentru a-și spori contribuția la înlăcătirea mărețelor obiective stabilite de Congresul al XII-lea al P.C.R., de ridicare a României pe noi trepte de progres și civilizație.

Stan POPA

IMPLICAȚII ALE EVOLUȚIEI TEHNOLOGIILOR DE FABRICAȚIE

ANALIZA dezvoltării industriei pe o perioadă îndelungată de timp, va trebui să ia în considerare cu prioritate fenomenele de fond care s-au conturat în ultima vreme în economia mondială: accentuarea spiritului de competitivitate, eliminarea volumului resurselor materiale și energetice și creșterea prețurilor acestora, sporirea continuă a necesității de produse agroalimentare etc; la toate acestea se adaugă influența crescândă a unor factori ce urmăresc creșterea generală a calității vieții — cum ar fi sporirea confortului locuințelor și mărirea timpului afectat activităților cultural-sportive ale oamenilor muncii. În funcție de aceste considerente se poate aprecia că, într-o perspectivă mai largă de timp, soluțiile de perfecționare a proceselor tehnologice din industrie se vor prezenta sub forma unor sisteme globale automate de „servire a producției — producție — urmărire a producției” care să reducă treptat intervenția omului. Potrivit unor estimări, structura tehnologiilor industriale se va baza pe funcționarea unor subsisteme compuse din linii de producție cu grad diferențiat de automatizare conduse parțial de oameni prin intermediul microprocesoarelor și calculatoarelor.

Evoluția prezumtivă a tehnologiilor industriale

CRIZA ENERGETICĂ, pentru care există indicii că se va accentua în pragul mileniului următor, va impune, datorită necesității de a se trece de la energia produsă în principal pe bază de hidrocarburi la alte tipuri de energie, schimbări profunde în concepția tehnologiilor de fabricație a produselor industriale. La rîndul lor, cerințele de economisire a consumului de energie vor favoriza implementarea în liniile de fabricație a unor tehnologii bazate, în principal, pe: miniaturizarea produselor și, deci și a mașinilor unelte de fabricație a acestora, precum și robotizarea liniilor tehnologice, prin introducerea microprocesoarelor în circuite organizate de inteligență artificială. În felul acesta, procesele de fabricație nu vor mai fi deservite și controlate de către oameni decît în măsura în care procesele automate de producție vor mai necesita unele operațiuni de supraveghere și analiză vizînd perfecționarea continuă a sistemelor.

Potrivit unor date de prognoză tehnologică, evoluția spre robotizare a acestor sisteme tranzitorii va fi grăbită spre sfîrșitul acestui mileniu astfel încît, industriile mari se vor prezenta, treptat, sub formă de sisteme și grupări de sisteme globale automatizate conduse prin intermediul roboților, sisteme a căror funcționare va fi astfel optimizată nu numai din punct de vedere al consumurilor de energie, dar și sub aspectul minimizării transporturilor intermediare, a consumurilor de materii prime și recircularea subproduselor. Dimensiunile acestor unități industriale vor fi continuu reduse prin acțiunile de miniaturizare a componentelor tehnologice și prin restrîngerea spațiilor de producție la dimensiunile interspațiilor tehnologice strict necesare funcționării automate a agregatelor și asigurării controlului automat al funcționării și al calității. Ca urmare, elementele de microclimat necesare lucrătorilor din interiorul spațiilor de producție ar putea fi înlocuite de apariția unor zone restrînse cu microclimat optimizat, în care să se desfășoare automat funcția de urmărire și control. În aceste zone, temperatura, umiditatea și presiunea se vor realiza cu consumuri mici de energie, energie obținută în general, prin recuperarea energiilor secundare și a aceloră din procesele exotermice.

În interiorul fiecărui sistem automat, **mijloacele de transport** nu vor mai reprezenta elemente distincte, ci vor constitui părți componente ale liniilor tehnologice; se tinde, astfel, ca problemele de transport să fie rezolvate prin utilizarea dispozitivelor pneumatice sau prin sisteme electromagnetice de tipul motoarelor liniare cunoscute în prezent, cu suspensie pe pernă de aer.

În noile tipuri de tehnologii, **optimizarea consumurilor** de materiale și de energie va avea consecințe favorabile asupra creșterii randamentului proceselor de producție și a gradului înalt de valorificare a reziduurilor industriale, a gazelor și pulberilor nocive. Containerizarea deșeurilor și îmbunătățirea proceselor de filtrare și reținere a noxelor vor contribui la asigurarea, într-o perspectivă de timp ce se impune a fi cît mai apropiată, a unei funcționări „curate” a majorității industriilor.

Astfel, dimensiunile restrînse ale noilor unități industriale, gradul lor ridicat de insonorizare și funcționarea lor fără no-

civități vor permite în mai mare măsură integrarea acestora în zonele de locuit. Ca urmare, plastica arhitecturală a acestor unități de producție va corespunde concepției generale de sistematizare a orașelor, iar funcția estetică a acestor unități va completa pe cea a locuințelor și a construcțiilor social-culturale.

Tipurile caracteristice ale industriei viitorului

TIPURILE caracteristice de industrie care, potrivit unor evaluări de specialitate vor predomina în primele decenii ale mileniului următor, se vor diferenția în funcție de grupele de produse realizate, fiind influențate direct de evoluția tehnologiilor de producție. **Macroindustriile** (siderurgie, chimie, construcții de mașini ș.a.) vor reprezenta sisteme și grupări de sisteme automatizate conduse prin intermediul unui ansamblu ierarhizat de roboți; ele vor fi optimizate nu numai din punct de vedere al consumurilor de materiale și energie, ci și în ceea ce privește minimizarea transporturilor intermediare de materii prime, produse, subproduse. Dezvoltarea industriei extractive se va realiza în sensul exploatării diferențiate și complete a tuturor componentelor de minereu, prin înobilarea acestora și prin aplicarea unor procedee complexe de extragere pe baza unor principii moderne. Macroindustriile vor fi amplasate în continuare în zone sau platforme distincte de celelalte zone ale orașului integrîndu-se, ori de cîte ori apare oportunitate, în perimetrul diferitelor localități.

Alte industrii cum sînt electrotehnica, electronica, industria bunurilor de consum ș.a., se vor caracteriza printr-o evoluție pronunțată spre miniaturizare a componentelor tehnologice și, în consecință, prin restrîngerea spațiilor de producție la dimensiunile necesare liniilor tehnologice de producție, acționării automate a agregatelor și controlului automat. Cît privește **microindustriile**, dispersate pe tot teritoriul țării, vor asigura valorificarea materiilor prime locale în vederea asigurării unor materiale de construcții, bunuri de consum, prestări de servicii, piese și mici ansambluri pentru unitățile de industrie republicană. Dezvoltarea, în continuare, a acestor microindustrii va fi condiționată de perfecționarea producerii unor roboți autoadaptivi, al căror grad de organizare în rețele ierarhizate va contribui la dezvoltarea ca atare a microindustriilor, dar vor interveni și la asigurarea unor servicii în zonele de locuit, în care vor fi amplasate, în mare majoritate, aceste unități industriale.

Întreprinderile de prelucrare a reziduurilor, domeniu în expansiune, va asigura progresiv valorificarea întregului volum al deșeurilor industriale și menajere care vor fi prelucrate în spații protejate și cu utilaje perfecționate — pentru a evita poluarea mediului înconjurător; aceste unități vor fi amplasate în apropierea surselor de deșeurii în vederea realizării unor transporturi eficiente, cu costuri minime.

Întreprinderile sezoniere. Accentuarea, spre sfîrșitul anului 2000, a decalajului dintre cererea crescîndă de produse agroalimentare și cererea mai puțin pronunțată de produse industriale — determinată, în principal, de evoluția demografică — va conduce, probabil, la amplificarea numărului de industrii mici, dispersate în teritoriu, apte să asigure prelucrarea, sub diferite forme, a produselor agricole și animale, prin utilizarea unor loturi dotate cu racorduri minime de utilități. Loturi ce ar putea fi denumite „camping industrial”. Caracterul de mobilitate al acestui tip de industrii ar putea să determine schimbări esențiale în liniile de fabricație propriu-zise, care vor trebui concepute în ideea unei producții care poate fi diversificată cu ușurință, în funcție de materia primă și de felul produsului, prezentînd suplețe în manevrare și o robustețe care să corespundă deplasărilor frecvente în timpul perioadei de exploatare.

Implicații posibile ale tehnologiilor viitorului asupra construcțiilor industriale

SCHIMBĂRILE esențiale ce se estimează a se produce în compartimentele de fabricație a diverselor ramuri industriale vor genera efecte majore în planul concepției de realizare a construc-

țiilor industriale. Astfel, suprafețele de producție raportate la unitatea de produs vor fi substanțial reduse — cu 20—40% — ca urmare a procesului de miniaturizare, de organizare a transportului interior în gabaritele liniei de fabricație și a reducerii personalului. Ca o consecință a acestui fapt, deschiderile și traveele halelor industriale vor fi mai reduse față de cele utilizate în prezent. Volumele construcțiilor industriale, atât în macroindustrie, cât și în microindustrie, vor fi, de asemenea, mai reduse decât cele necesare în prezent, raportate la unitatea de produs datorită, pe de o parte, schimbărilor arătate mai sus, iar pe de altă parte datorită înălțimilor mai mici ale construcțiilor, ca urmare a limitării folosirii podurilor rulante și a reducerii gabaritelor utilajelor. Cerințele de iluminare generală a construcțiilor industriale, ca un corolar al celor de mai sus, se vor modifica în mod substanțial permițând realizarea unor acoperișuri și pereți prezentând simplificări importante, în care vor predomină părțile opace, cu pierderi de căldură minime și necesități reduse privind consumul de energie în exploatare.

Aceleași aprecieri sînt valabile și în ce privește confortul interior. Necesitățile se vor schimba esențial, trecîndu-se de la situația actuală, cînd se creează un microclimat interior generalizat la întreg volumul construcției, la zone diversificate, cu microclimat corespunzător cerințelor strict locale ale procesului de producție. Noile principii de realizare a transportului interior, bazate, în esență, pe generalizarea sistemelor pneumatice și electromagnetice, vor conduce la o simplificare a structurilor de rezistență a halelor, datorită faptului că podurile rulante, acționînd cu sarcini mari, vor fi practic eliminate din aceste tipuri de construcții.

Cît privește asigurarea cu energie, utilizarea energiei solare pentru încălzirea clădirilor, prepararea apei calde și a aburului tehnologic va dobîndi o pondere tot mai importantă, iar această opțiune va conduce la o arhitectură specifică, constînd într-o orientare preferențială a construcției în funcție de poziția soarelui, opacizarea pereților spre nord, realizarea unor forme corespunzătoare amplasării capturilor solare pe fațada sud (sud-est sau sud-vest), dublarea pereților pe anumite zone pentru obținerea efectului de seră etc. Toate cele de mai sus vor produce, ca transformare esențială, desimetrizarea construcțiilor.

Tranziția rapidă a naturii și a specificului proceselor tehnologice care se vor schimba de la o etapă la alta în vederea satisfacerii, la un grad cît mai înalt, a cerințelor de producție va implica utilizarea aceluiași spații construite de-a lungul perioadei de exploatare pentru mai multe tipuri de procese tehnologice. Din acest punct de vedere, construcțiile industriale vor suferi, la intervale de 10—15 ani, lucrări de reamenajare, modernizare, reconstrucție parțială astfel încît să corespundă în cea mai mare măsură cerințelor funcționale ale noilor procese tehnologice. În concluzie, construcțiile industriale, așa cum a rezultat din cele arătate, vor fi mai reduse din punct de ve-

dere al volumului construit raportat la unitatea de produs, iar în ceea ce privește confortul, vor fi rațional dotate, eliberînd astfel o cantitate importantă de materiale ce vor fi absorbite de celelalte categorii de construcții.

Se poate presupune că diminuarea cheltuielilor de investiții necesare dezvoltării și modernizării microindustriei va contribui la creșterea pe ansamblu a calității vieții; aceasta se va realiza, în principal, prin optimizarea sistematizării orașelor și prin mărirea gradului de confort în locuințe, obținută din corelarea mai bună a funcționalității lor.

Ținînd seama, că pe planul satisfacerii nevoilor materiale și spirituale ale populației vor apare unele diferențieri rezultate din faptul că cerințele habitatului vor evolua într-un ritm mai încet decît cele legate de cultură-învățămînt-timp liber util se poate afirma că în perspectivă se vor produce anumite restruc-turări în planul concepției edilitar-urbanistice: construcțiile de locuințe se vor îmbunătăți pe plan calitativ, în sensul că izola-țiile termice și fonice vor fi mai bune, iar finisajele se vor pu-tea întreține și schimba pe măsura opțiunii locatarilor; cons-trucțiile social-culturale se vor dezvolta cu precădere în ramu-rile sportului, timpului liber util, a spațiilor de agrement legate de turism etc.

Extinderea gamei industriilor nepoluante va conduce la crearea unităților urbanistice complexe, care vor cuprinde deo-putrivă locuințe, clădiri social-culturale, unități industriale și unele unități de producție nepoluante și care solicite cantități reduse de materii prime. Aceste unități, prin dimensiunile lor restrînse și printr-o funcționare care nu va incomoda viața urbană, vor conferi zonelor rezidențiale o varietate de expresie plastic-arhitecturală, precum și un contrast favorabil prin jocul de volume dintre clădirile de locuit și cele de producție.

TENDINȚELE de evoluție a construcțiilor, care au fost prezentate, permit să se evidențieze necesitatea unei concepții generale de realizare a acestor construcții, concepție al cărei caracter unitar se va menține pe întregul orizont de timp analizat; evoluția acestei concepții va subordona evoluția indus-triei materialelor de construcții și dezvoltarea viitoare a acți-unilor de modulare și tipizare a construcțiilor și a elementelor de construcții. Aceste tendințe vor determina căile de dezvolt-are în perspectivă a acțiunilor de tipizare, care vor trebui ca, de la o etapă la alta, să permită concertarea elementelor de progres obținute pe plan tehnologic în diversele ramuri indus-triale, menținînd astfel în mod continuu tipizarea pe linia as-cendentă a creșterii calității și a eficienței.

Petru VERNESCU
Gheorghe SÂNDULESCU
Mircea ENESCU
Gheorghe MICU

Noile capacități de producție

(Urmare din pag. 8)

cea ce echivalează cu o creștere a planului de producție de peste 16% față de 1981 (excepție fac grupurile Teleorman și Buzău, unde se înregistrează scăderi de plan).

Derularea în bune condițiuni a activității de construcții, ridicarea gradului de eficiență al întregii activități și întărirea autogestiei au impus, încă de la sfîrșitul anului trecut, intensificarea acțiunilor întreprinse pe linia pregătirii temeinice a fiecărei investiții în parte. Pe baza studiilor de eficiență și oportunitate a fiecărui obiectiv prevăzut în plan și a colaborării mai strînse cu beneficiarii, titularii de plan și organele financiare de resort, s-au avut în vedere eșalonarea mai bună a începerii lucrărilor noi, precum și etapizarea corespunzătoare a celor în continuare, în așa fel încît fiecare capacitate de producție să aibă deschisă finanțarea și asigurate condițiile materiale necesare desfășurării ritmice, con-

form graficelor a lucrărilor prevăzute. Aceasta a permis o cunoaștere și o evaluare mai bună a tuturor rezervelor existente, dirijarea lor coordonată spre obiectivele prioritare sau rămase în urmă, precum și încadrarea, încă de la începutul anului, în graficele de lucrări ațit la nivelul grupurilor de șantier, cît și la fiecare brigadă și loc de muncă. Ca urmare, în primele două luni ale anului curent au mai fost date în funcțiune încă 3 obiective din cele restante din 1981.

Pentru ca în continuare ritmul lucrărilor să crească și, odată cu aceasta, realizările în direcția finalizării cît mai multor lucrări, la nivelul trustului și la fiecare unitate componentă au fost stabilite măsuri menite să determine eliminarea în întregime, a neajunsurilor semnalate și ridicarea cantitativă a întregii activități de construcții. Dintre acestea, prin importanța și rolul lor, se desprind în principal cele care vizează:

● întărirea disciplinei tehnologice și

de plan și folosirea la maximum a timpului de lucru, prin, respectarea graficului orar de lucru, aplicarea caietului de sarcini cu tehnologii adecvate condițiilor de execuție, creșterea responsabilității cadrelor de conducere în urmărirea și controlul activității subunităților, platformelor și șantiierelor;

● ritmicitatea în aprovizionarea cu materiale de construcții (în special prefabricate și ciment), prin asigurarea corespunzătoare a livrărilor din partea întreprinderilor furnizoare din cadrul centralelor cimentului și materialelor de construcții;

● asigurarea întregului parc de mijloace de transport, ridicat, încercat, în conformitate cu necesitățile existente pe fiecare șantier. În acest sens este necesar un sprijin mai concret din partea MC Ind. pentru asigurarea condițiilor contractuale cu Centrala de mecanizare pentru construcții industriale București și implicarea acesteia mai mult în activitatea de construcții. Ar fi util, de exemplu, ca utilajele și mijloacele de transport să fie plătite în „lanț tehnologic”, iar contractarea tuturor transporturilor pentru prefabricate-beton să se facă în acord global.

Cum optimizam transporturile ?

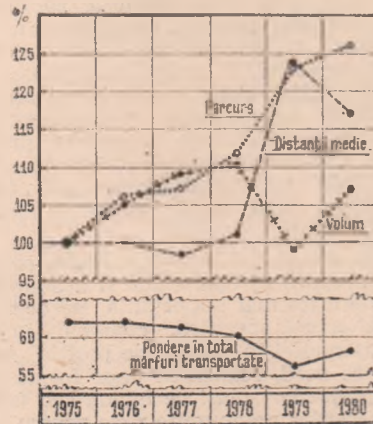
trebuie puse pe primul plan optimizarea acestora, eliminarea inercușărilor, reducerea transporturilor inutile... mijloacele auto asigură, în limitele stabilite, satisfacerea în bune condiții a necesităților de transport. Cu o mai bună folosire a acestora putem chiar realiza — și trebuie să realizăm — o reducere a mijloacelor de transport.“

Organizarea sectorului transporturilor auto de mărfuri în unități specializate cu caracter departamental sau teritorial, cuprinzând parc auto de folosință generală, de folosință locală și folosință proprie (1967), concentrarea parcului auto de folosință locală sau proprie al unităților socialiste (de construcții, agricole, de gospodărie comunală, industriale etc.) în întreprinderi de transport (1979) au constituit pași necesari și importanți, dar nu suficienți, în direcția unei astfel de optimizări. Graficul alăturat prezintă, pentru cincinalul trecut, evoluția unor indicatori sintetici ai activității — ponderea transportului auto în totalul transportului de mărfuri, volumul total al transportului (tone) și parcursul mărfurilor (tone/km) — precum și corelația parcurs/volum. În condițiile scăderii relative a ponderii transportului auto în totalul transportului de mărfuri (în favoarea celui feroviar), creșterea sensibilă a distanței medii de transport al unei tone semnifică — în multe cazuri concrete — și circulația inutilă a unor materiale, deplasări de autovehicule încărcate sub capacitate sau fără încărcătură — deci risipă de carburanți și lubrifianți, cheltuieli — fără acoperire în servicii prestate — pentru amortizarea, întreținerea și repararea mașinilor, pentru personalul de exploatare etc. (Relativ la acest ultim element, este de notat că volumul activității — în t/km — pe un lucrător din sectorul transporturilor auto de mărfuri a scăzut în 1980, față de nivelul din 1975, cu o treime.)

Criticând aceste neajunsuri, secretarul general al partidului a indicat să se ia măsuri hotărâte pentru folosirea cât mai

eficientă a mijloacelor : organizarea parcurilor comune de transport auto pe orașe, pentru a asigura încărcarea completă a camioanelor cu produse din întreprinderile orașului sau sectorului respectiv ; încărcarea camioanelor corespunzător capacității lor și dotarea lor cu remorci, în așa fel încât să se poată folosi la maximum puterea de tracțiune ; raționarea și optimizarea aprovizionării și transportului.

Disponem în prezent de un important parc de mijloace de transport auto, ale căror motoare însumează o putere echivalând (la nivelul situației din 1980) cu circa 92 la sută față de totalul puterii instalate în termocentralele și hidrocentralele țării. Creșterea randamentului în utilizarea ei presupune — în limitele posibilităților tehnice — maximum economic de tonaj pe CP și minimum de consum de carburant pe t/km, ceea ce corespunde, sub raportul gestiunii energiei, cu ceea ce în industrie înseamnă maximum de producție fizică pe kWh consumat. Acest considerent nu trebuie omis din nici o ipoteză de optimizare a transporturilor auto.

Autorii articolului de mai jos propun o formulă de organizare — testată în practică și cu avantaje demonstrate — a cărei generalizare ar putea contribui substanțial la înfăptuirea cerințelor eficienței : optimizarea transporturilor la nivel județean prin dispecerizare.

Organizarea și conducerea transporturilor în teritoriu

ÎN UTILIZAREA parcului auto pentru transportul de mărfuri există încă rezerve însemnate, legate în principal de organizarea și conducerea procesului de transport.

Referindu-ne, de exemplu, la traficul de marfă al sectorului auto din Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor (Centrala de transporturi auto), la nivelul unui an *) s-ar putea obține :

■ prin mărirea cu 10% a coeficientului de utilizare a parcului — creșterea cu 69,1 milioane lei a veniturilor brute, cu 48,3 milioane lei a veniturilor nete și cu 20,2 milioane lei a acumulărilor ;

■ prin mărirea cu 10% a coeficientului de utilizare a capacității — creșterea cu 61,5 milioane lei a veniturilor brute și cu aceeași sumă a veniturilor nete și, respectiv, a acumulărilor.

Rezerve similare pot fi identificate și în ce privește activitatea de transporturi auto a altor ministere (ramuri). Întrucât această activitate se desfășoară însă în teritoriu, în general pe o rază limitată (dincolo de care transportul auto devine net neeconomic în comparație cu cel feroviar), considerăm deosebit de semnificativă evaluarea rezervelor — și deosebit de importantă valorificarea lor — pe plan teritorial, acolo unde apare efectiv influența tuturor surselor generatoare de economii.

*) Calculule au în vedere situația existentă la nivelul anului 1978.

Județul Argeș are un potențial mare de transport de folosință generală, proprie și locală (peste 8 000 de autovehicule), în cadrul a 12 unități

Experiențe în actualitate

cu sediul în teritoriu și al 14 altor unități, cu sediul central în afara lui, dar care își desfășoară activitatea în și pentru județ.

Analizînd modul cum aceste unități realizează procesul de transport, constatăm aspecte care, fără îndoială, se regăscose — cu o intensitate mai mică sau mai mare — și în alte județe și care își așteaptă soluționarea :

— optimizarea totală a procesului de transport este împiedicată de lipsa coordonării unitare și centralizate a unui parc cu o dispersie foarte mare ca apartenență și dirijare. Sînt mulți factori de decizie, fără legătură între ei, cu interese și obiective adesea contradictorii ;

— nu există un sistem de corelare a parcului propriu și local de transport auto cu alte feluri de transport (de ex. pe calea ferată), precum și cu parcul auto de folosință generală, în faza de programare și în special în cea de execuție ;

— nu se poate realiza nici măcar o

optimizare zonală a parcului, care are o diversitate de servicii de transport, cu multe suprapuneri și paralelisme ;

— traficul interurban de mărfuri la distanțe mari nu este dispecerizat ca în sistemul M.T.Te., neexistînd în primul rînd baza materială necesară și nici sistemul de date suficient cu privire la parc și la personalul de bord ;

— elementul urmărit cu prioritate este satisfacerea imediată a nevoilor de transport cu parcul existent, fără a se avea în vedere întotdeauna și găsirea soluției celei mai economice. Aceasta duce la indici de utilizare nesatisfăcători și la frecvente încălcări ale reglementărilor actuale. (Într-un an s-au constatat 2659 abateri de la prevederile Decretului nr. 468/1967 privind disciplina în procesul de transport. O serie de filtre totale de circulație pe arterele mai importante din județ — acțiune realizată împreună cu organele de miliție, pe parcursul unei săptămîni la finele lunii ianuarie a.c. — au depistat 733 de mașini care circulau în gol, consumînd pentru aceste parcursuri neproductive 1672 litri de benzină și 1553 litri de motorină — ceea ce, multiplicat la nivelul unui an, ar reprezenta circa 170 000 litri de carburant consumat inutil) ;

— indicii de exploatare ai parcului sînt cu mult inferiori posibilităților reale, mai ales din lipsa unei conduceri unitare a activității de transporturi la nivelul județului ; rămîn permanent cantități de mărfuri netransportate, apărînd o lipsă relativă de mijloace de transport.

Cele menționate relevă necesitatea — iar experiența județului Argeș a dovedit și posibilitatea — optimizării procesului total de transport, prin conđu-

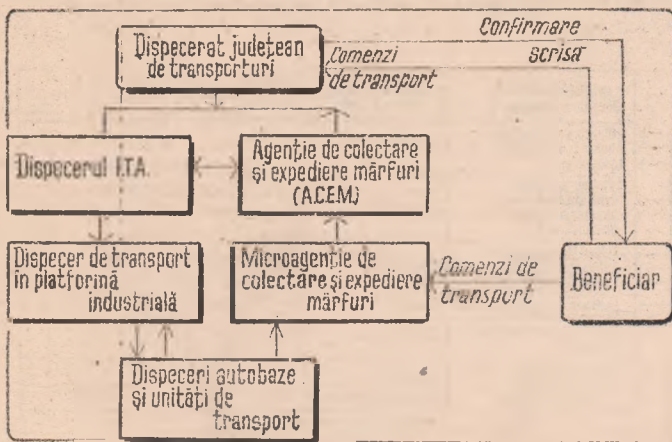
cerea lui unitară. Se înțelege că pentru o astfel de optimizare, în condițiile existenței unui număr foarte mare de unități discrete (automobile), este necesar să se lucreze după modele economico-matematice, integrate și unitare — așa cum se procedează la dispecceratul energetic. În paralel cu un sistem integrat și unitar de planificare și dirijare a parcului, se impune un sistem informațional-informatic adecvat, pe fondul unui cadru organizatoric corespunzător.

Până la realizarea unei organizări a transporturilor pe unități specializate cu conducere unică, merită atenție o organizare care să permită dispeccerizarea transporturilor la nivel județean.

Această formulă a fost parțial realizată în Argeș, la inițiativa și cu sprijinul comitetului județean de partid. Rolul de coordonare a fost încredințat întreprinderii de transporturi auto. Schema de ansamblu a sistemului este prezentată în fig. 1.

În situația la care ne referim, parcul auto aparține în continuare deținătorilor actuali. Dispeccerul județean se organizează în actualul dispeccerat I.T.A., căruia i se subordonează dispeccerate la toate întreprinderile posesoare de mijloace de transport. Aceste dispeccerate preiau de la beneficiarii comenzile în relația plin/gol și gol/plin și transmit la dispecceratul județean comenzile fără posibilități de combinare (la care unul din sensuri nu are asigurată încărcătura). Dispecceratul județean analizează comenzile și, după ce s-au efectuat toate combinările, transmite soluțiile, precizând și care unitate va efectua fiecare comandă de transport.

Dispecceratul județean urmează să selecționeze și comenzile ce revin spre

Sistemul preconizat implică și alte măsuri, printre care :

- organizarea dispecceratelor pe 2 schimburi ;
- utilizarea integrală a remorcilor existente ;
- înscripționarea tuturor auto-

Fig. 1 : Schema de ansamblu a sistemului în curs de experimentare în județul Argeș

efectuare C.F.R., pe care le va transmite regulatorului de circulație al mișcării, spre soluționare.

Realizarea comenzilor este urmărită direct de către dispeccerul județean, prin contactarea beneficiarilor.

Abaterile disciplinare și dificultățile constatate în legătură cu aplicarea prevederilor Decretului nr. 468/1977 vor fi urmărite centralizat, aplicându-se operativ sancțiuni corespunzătoare.

Toate formalitățile de contractare, efectuare și decontare a transporturilor se fac prin agenția de colectare și expediere a mărfurilor (ACEM), aparținând I.T.A., dispecceratul având în exclusivitate sarcini operative.

Mecanismul global de funcționare al acestui sistem se realizează, practic, în conformitate cu procedurile prezentate în diagrama de rutină din fig. 2.

vehiculelor care tractează remorci ;

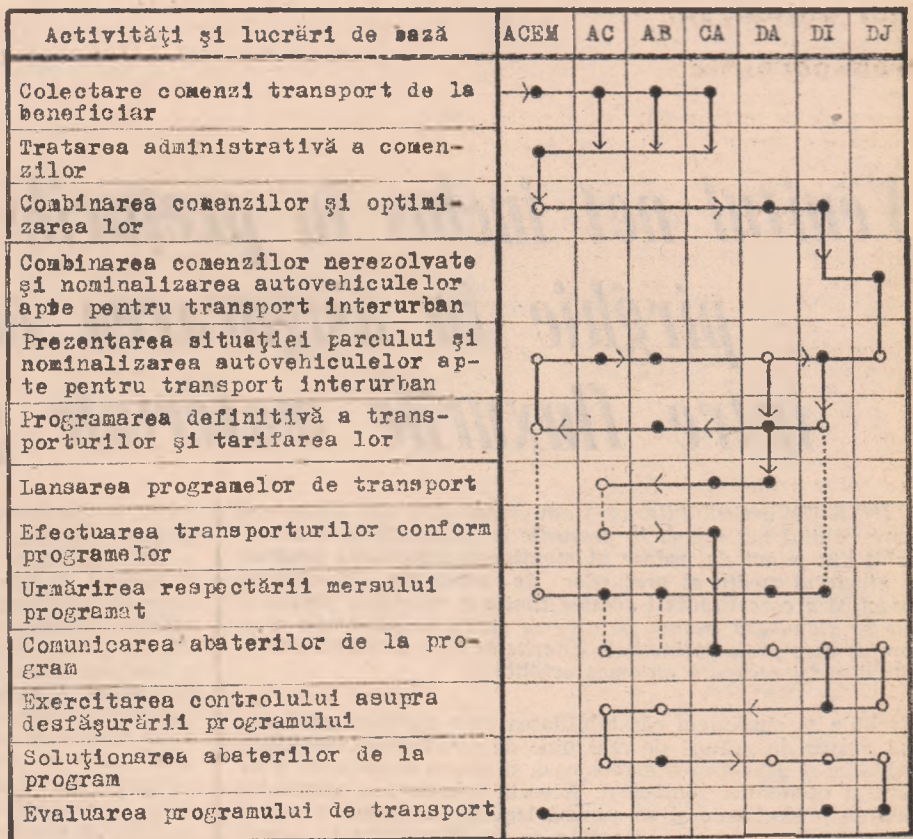
— extinderea folosirii, pe anumite rute, a autovehiculelor care tractează 2 remorci ;

— amenajarea autovehiculelor specializate (dube, trailere) pentru a putea fi utilizate și la sensul fără încărcătură.

Implementarea — deși încă parțială — a sistemului a dus la rezultate favorabile, concretizate mai ales în :

● satisfacerea tuturor solicitărilor de transport de mărfuri pe teritoriul județului, în condițiile raționalizării severe a consumului de carburanți (au fost rezolvate în bune condiții și solicitările deosebite, de pildă în campania agricolă de recoltare, aprovizionări de vii) ;

● folosirea unui număr mai mic de mijloace de transport, prin creșterea indicilor de exploatare ai parcului ;

● cu responsabilitate ○ participant

Fig. 2 : Diagrama de rutină a conducerii transporturilor auto prin dispeccer. ACEM — agenția de colectare și expediere mărfuri ; AC — autocoloană ; AB — autobază ; CA — conducător auto ; DA — dispeccer autobază ; DI — dispeccer interurban I.T.A. ; DJ — dispeccerat județean

● posibilitatea cunoașterii precise a curenților de trafic din cadrul județului ;

● posibilitatea efectuării unor previziuni mai precise cu privire la evoluția nevoilor de transport.

La nivelul întreprinderii noastre, aceste rezultate au contribuit la îmbunătățirea substanțială a indicatorilor economico-financiar pe anul 1981. Veniturile din prestații la activitatea de bază au depășit cu 3,4% nivelul planificat, în condițiile în care totalul kilometrilor parcuși a fost cu 4% inferior celui prevăzut — obținându-se o economică de 430 tone de benzină și 403 tone de motorină ; volumul beneficiilor a fost cu 5,8% mai mare față de plan.

Desigur, cele menționate reprezintă numai începuturi ale unei organizări și conduceri superioare a transporturilor, care se vor dezvoltate în continuare până la o conducere unitară și totală, fiind seama și de celelalte feluri de transport (pe calea ferată, naval, aero etc.) — situație în care dimensiunile eficienței pot fi deosebit de ample.

dr. Constantin POPA
directorul I.T.A. — Argeș

dr. Nicolae OPREA
consultant în organizare și conducere

● **NOTA REDACTIEI.** Analize, opinii și propuneri în legătură cu optimizarea complexă a transporturilor auto au fost publicate și în articolele din „R.E.” nr. 2/1980 ; 42, 44/1980 ; 16, 47/1981.

Venitul net inclus în prețurile de producție — pîrghie în asigurarea echilibrului între fluxurile materiale și financiare

INTR-UN articol anterior¹⁾ am arătat care sînt limitele în care venitul net inclus în prețurile de producție este acceptabil din punct de vedere al menținerii stabilității generale a nivelului mediu al prețurilor de producție. Verificarea practică a corectitudinii acestor limite o constituie faptul că ele se atenuază treptat pe diverse stadii de fabricație și că prețul care preia influențele diferitelor cote de venit sau de pierderi își recapătă automat echilibrul.

Trebuie să subliniem că stabilitatea care caracterizează sistemul nostru de prețuri de mai bine de trei decenii dovedește stabilitatea și dezvoltarea armonioasă și mereu ascendentă a societății și economiei românești. Această trăsătură a sistemului nostru de prețuri este și ea supusă legilor dialecticii și capătă forme noi în fiecare etapă; a ține cu tot dinadinsul la „stabilitate” fără a lua în considerare schimbările care au loc pe plan intern și internațional înseamnă a o transforma în rigiditate, adică să facem dintr-o latură pozitivă o frînă în procesul dezvoltării. Considerăm că evoluția și înțelegerea dialectică a termenului de stabilitate în etapa actuală este determinată de trei factori principali:

— necesitatea introducerii generalizate în producție și în conducerea economică a cuceririlor progresului tehnic ca una din căile de bază pentru trecerea de la dezvoltarea extensivă care a caracterizat economia românească a anilor 50—60—70 la dezvoltarea intensivă;

— economisirea la maximum a materiilor prime și materialelor neregenerabile, din țară și din import, și necesitatea restructurării și orientării economice românești către ramuri industriale și ale economiei pentru care avem resurse interne și cu consumuri reduse de astfel de resurse și energice;

— aplicarea deplină a principiilor noului mecanism de conducere și planificare economico-financiară.

O stabilitate rigidă a sistemului nostru de prețuri ar putea deveni una din verigile slabe, care ar putea avea influențe nefavorabile asupra calculului eficienței muncii, elementul de măsură al eforturilor făcute de colectivele oamenilor muncii, de țărănimea cooperatistă, intelectuali, de stat și de societate în ansamblu ei. Subliniem acest aspect pentru a avea mai bine în vedere implicațiile pe care le are determinarea unei rate corecte a venitului net în prețurile de producție, în primul rînd pentru stabilirea corectă a eficienței investițiilor, de cea mai mare importanță în determinarea opțiunilor de viitor.

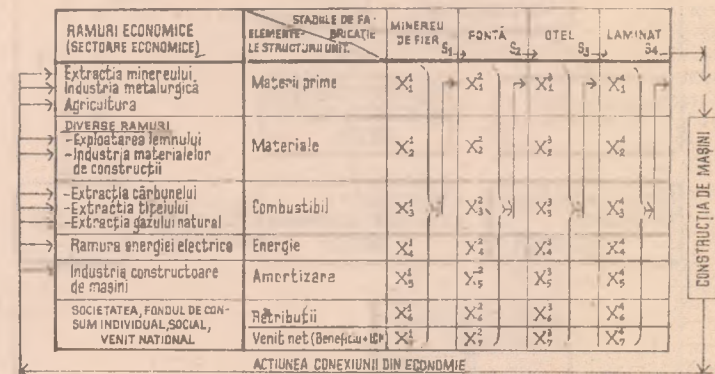
„Actualizările de prețuri” făcute pînă nu de mult la noi cît și în alte țări socialiste au constat în principal în „**aducerea la zi**” a sistemului existent de prețuri, de regulă, **printr-o nouă repartizare a venitului net** cuprins în prețurile de producție pe baza unor criterii mai mult sau mai puțin riguroase sau unitare. De regulă se avea în vedere ca modificările respective ale prețurilor de producție să nu afecteze prețurile cu amănuntul, ceea ce, așa cum arată experiența, adeseori duce fie la eliminarea unor produse utile din producție, fie la înregistrarea de pierderi, fie la influențarea negativă a calității produselor respective.

Legea, în vigoare de la 1 I 1981, privind actualizarea și îmbunătățirea corelării pe principii economice a prețurilor de producție și de livrare a produselor către unitățile socialiste, precum și a prețurilor de contractare și de achiziție în agricultură pune capăt abordării mecaniciste a prețurilor, întemeind perfecționarea continuă a acestora — așa cum rezultă și din

enunț — pe o analiză economică complexă, efectuată sistematic asupra tuturor categoriilor de prețuri.

În prezent, pe lângă acțiunea factorilor menționați mai sus, au apărut și alte fenomene și procese economice noi, a căror luare în considerare implică folosirea unor metode moderne de analiză, printre care și metoda analizei cantitative de perfecționare permanentă a corelării prețurilor, de adaptare continuă a acestora la condițiile economice, de asemenea în permanentă schimbare. Este vorba de procesul obiectiv de introducere ver-tiginoasă a progresului tehnic și de transformare a științei într-un factor de producție care, prin multiplicarea legăturilor și condiționărilor reciproce între diversele forme ale activității omeneste, face nesatisfăcătoare folosirea în continuare a metodelor tradiționale de determinare și dirijare a prețurilor.

Analiza cantitativă ne poate furniza informații exacte pentru principalele produse din economie cu privire la conținutul și transformarea venitului net dintr-un stadiu anterior de producție „i-1” în element de cheltuielă materială în stadiul ulterior „i”, la transformarea muncii vii — ca unică sursă generatoare a venitului net respectiv — pe un anumit stadiu, în muncă trecută în treapta următoare de prelucrare etc. Ceea ce pe un stadiu de fabricație este privit ca venit net, pe stadiul următor se transformă în element de cheltuielă. așa cum se poate vedea din schemă.

Din cercetările noastre rezultă că includerea în prețurile de producție a unor cote de venit net în limitele admisibilității menținerii echilibrului de preț trebuie să satisfacă totodată principalele cerințe ale acestui echilibru, și anume:

- să reflecte schimbul echivalent între activități;
- să conducă la determinarea unor prețuri echilibrate pe produse concrete în celelalte ramuri ale economiei naționale;
- să permită determinarea și aplicarea, dacă este cazul, a unei abateri raționale a prețurilor de producție de la valoare. Prin caracterul rațional al abaterii prețurilor de la valoare, în cazuri bine fundamentate din punct de vedere economic și social, înțelegem că ea nu va anula cerința primordială a echilibrului de preț. Aceasta presupune că zona de raționalitate a abaterilor prețurilor de producție de la valoare este cuprinsă în limitele de admisibilitate ale mărimii normale a cotelor de venit net sau pierdere (± 100%). În afară de aceasta, în cadrul fundamentării abaterilor prețurilor de producție de la valoare mai este necesar:

- să se cunoască și să se pornească de la valoarea produselor respective;
- să se identifice condițiile care reclamă introducerea abaterii și a mărimii ei;

¹⁾ Revista economică nr. 42 din oct. 1981

c) să se urmărească în ce măsură abaterea respectivă își atinge scopul urmărit în vederea renunțării la ea atunci când condițiile care au determinat-o au fost eliminate.

Aducerea cotei de rentabilitate la un nivel normal este o operațiune complexă, dar posibil de realizat într-un termen anumit. Prin aceasta se diminuează și/sau se elimină o parte din pierderi a căror sursă a constituit-o numai rata mare de venit net din alte ramuri. Deoarece urmărirea influenței prețului la produse concrete este foarte greu de prezentat, vom recurge la un exemplu, ipotetic, dar ilustrativ.

Să presupunem că a_{ij} (i — ramura lemn, j — ramura construcțiilor) reprezintă consumul ramurii construcțiilor din ramura lemn și totodată să admitem că prețul lemnului conține 100% venit net, iar în construcții prețurile sînt situate la nivelul costurilor, atunci ar rezulta :

$$a_{ij} = \frac{x_{ij}}{x_j} = \frac{p_i \cdot q_{ij}}{p_j \cdot q_j}$$

care în următoarele două variante de repartizare a venitului net între cele două ramuri ar fi :*)

	Varianta I	Varianta II
Lemn	100%	50%
Construcții	0	50%

ar deveni :

$$V_I \quad a_{ij} = \frac{100}{50} = \frac{10}{50} = 2 \cdot \frac{10}{50} = 0,40$$

$$V_{II} \quad a_{ij} = \frac{60}{60} = \frac{10}{50} = 1 \cdot \frac{10}{50} = 0,20$$

Iată deci cum mărirea ratei venitului net cuprinsă în prețurile produselor unei ramuri poate influența atât nivelul de preț al ramurii respective, cât și costurile ramurilor consumatoare. Influențele negative sau pozitive se propagă în lanț și de cele mai multe ori sînt destul de dificil de controlat. De aici rezultă și necesitatea obiectivă ca înainte de a stabili un preț să fie văzute toate consecințele pe care acesta le are ; cu atât mai mult este valabil aceasta atunci când este vorba de sute de prețuri, de corecturi curente de prețuri în fiecare an sau de două ori pe an ; de asemenea, este cît se poate de clar că în condițiile complexității și intercondiționării reciproce ce există între activitățile, respectiv între ramurile economiei naționale, între industrie și agricultură, în interiorul industriei și în interiorul agriculturii — determinarea științifică a prețurilor, cît și a consecințelor lor nu mai este posibilă prin procedeele tradiționale, manual, după intuiție sau experiență — ci trebuie folosite în mai mare măsură procedeele moderne de analiză și decizie

Dat fiind faptul că datele de producție nu pot fi prezentate decît valoric — pornind de la produs, grupă de produse, întreprindere, centrală, minister, ramură etc., pînă la nivelul economiei naționale, modul de evaluare a acestor date trebuie să răspundă scopului analizei cantitative — de a reflecta cît mai fidel posibil proporțiile fizice între activități, de formare a acestor proporții și prin aceasta și a prețurilor. Transpunerea fidelă a relațiilor fizice între fluxurile economice în relații financiar-economice este asigurată de determinarea pentru unul și același produs destinat consumului productiv (investiții), neproductiv și export a unui singur preț.

Aceasta înseamnă că dacă ramura „i” livrează ramurii „j” 100 unități naturale iar ramurii „k” 50 unități naturale, dintr-un anumit produs, raportul $\frac{100}{50} = 2$ trebuie să se păstreze și în cazul în care s-ar presupune că ramura „i” livrează ramurii „j” produse în valoare de 500 lei, iar ramurii „k” — în valoare de 250 lei

$$\left(\frac{500}{250} = 2 \right)$$

În cazul în care pentru același produs, la valori egale nu corespund cantități egale sau invers, la cantități egale corespund valori diferite, coeficienții structurali ai repartizării fizice nu mai sînt identici cu coeficienții acelorași fluxuri exprimați valoric. Acest fapt are o influență negativă asupra puterii de exprimare a coeficienților respectivi, așa cum se poate vedea din exemplul ce urmează :

*) $Q_j = 50$ unități fizice ; $q_{ij} = 10$ unități fizice

— în cazul în care ramura „i” livrează produsul către ramurile „j” și „k” la același preț de producție, să zicem 5 lei pe unitate, avem :

$$a_{ij} = \frac{x_{ij}}{x_j} = \frac{p_i \cdot q_{ij}}{p_j \cdot q_j} = \frac{5}{1} \cdot \frac{100}{1000} = \frac{500}{1000} = 0,500$$

$$a_{ik} = \frac{x_{ik}}{x_k} = \frac{p_i \cdot q_{ik}}{p_k \cdot q_k} = \frac{5}{1} \cdot \frac{50}{500} = 0,500$$

decî se păstrează aceiași coeficienți de structură ;

— în cazul în care ramura „i” livrează produsul la prețul de 5 lei pe unitate către ramura „j” și la 4 lei pe unitate către ramura „k”, rezultă coeficienți diferiți :

$$a_{ij} = \frac{p_i \cdot q_{ij}}{p_j \cdot q_j} = \frac{5}{1} \cdot \frac{100}{1000} = \frac{500}{1000} = 0,500$$

$$a_{ik} = \frac{p_i \cdot q_{ik}}{p_k \cdot q_k} = \frac{4}{1} \cdot \frac{50}{500} = \frac{200}{500} = 0,400$$

Judecînd după coeficienții de structură ai ramurilor „j” și „k” privind consumurile lor din ramura „i” se poate trage concluzia că pentru ramura „j” este nevoie de un consum de 1,25 ori mai mare pe unitatea de produs decît necesarul pentru același produs al ramurii „k”, provenit din ramura „i”, ceea ce din punct de vedere cantitativ este fals, întrucît consumul fizic pe unitatea de produs al ramurii „j” provenit din ramura „i” se situează la același nivel cu consumul pe unitatea de produs al ramurii „k” (0,500).

După cum se poate constata din exemplul de mai sus **problema consumului productiv, evaluat la prețuri diferite, ridică probleme pentru ambele unități economice.**

Ca furnizor — dacă ramura „i” își planifică să livreze ramurii „j” produse în valoare de 500 lei și ramurii „k” — în valoare de 250 lei, trebuie să se aibă permanent în vedere că dincolo de aceste valori se ascund cantități diferite determinate de diferențierea prețurilor de livrare.

Consumatorii de produse din ramura „i”, fac abstracție de diferențierea prețurilor de producție, folosindu-le ca atare ; ramura „j” are un coeficient de 0,500 iar ramura „k” de 0,400, deci se poate trage concluzia că ramura „k” lucrează mai bine decît ramura „j”, ceea ce în realitate nu este adevărat. De aceea trebuie să se facă corectura influențelor diferențelor de preț pentru a se stabili o relație reală, anume că ambele ramuri au coeficienți de consum egali și că prezentarea unui coeficient inferior în ramura „k” este o consecință a achiziționării materiei prime din ramura „i” la un preț mai mic (4 lei în loc de 5 lei cu cît a cumpărat ramura „j”). Dar seria cazurilor de acest gen este destul de mare și corecturile devin greu de efectuat, iar coeficienții de structură devin incompleți. Ei nu mai pot evidenția efortul unei întreprinderi sau ramuri în condiții egale cu alte întreprinderi sau ramuri, deoarece primind o materie primă la un preț mai mic, efortul întreprinderii furnizoare este prezentat de întreprinderea consumatoare înglobat în propriul ei produs ca un rezultat al activității sale, nemaiputînd fi separat de acesta. Or, noul mecanism de conducere și planificare economico-financiară urmărește tocmai determinarea efortului fiecărei întreprinderi, fiecărei ramuri pentru crearea produsului social și a venitului național, ca în funcție de această participare să se poată determina corect eficiența activităților. În încheiere am mai sublinia valențele metodei cantitative de formare a prețurilor în privința optimizării proceselor de producție. Analiza cantitativă fundamentează principiile generale și aplicative ale optimizării creșterii micro și macroeconomice complexe, subliniind conceptul de optimizare reală, insistîndu-se asupra naturii optimizării economice și ecologice ca proces integrat. În caz contrar, optimizarea poate fi numai aparentă, falsă, neconstituind altceva decît o deplasare temporară a fluxurilor materiale, a forței de muncă și financiare dintr-o ramură economică în alta, dintr-un sector economic în altul. Caracterul complex și armonios al optimizării economice și respectiv al creșterii și dezvoltării economice dezvăluie în mod direct rolul prețurilor și asigurarea unei economii proporționate echilibrate exercitat prin nivelul și rata venitului net pe care îl cuprind.

DE MAI BINE de patru decenii, poziția pe care keynesismul convențional o deține în gândirea economică occidentală este atacată și contestată de școala monetaristă. Polemica ce se desfășoară între un Lawrence Klein, James Tobin și chiar Paul Samuelson, de o parte și un Karl Brunner, Milton Friedman, sau Allan Meltzer, de cealaltă, ocupă multe din paginile unor prestigioase reviste; a răzbătut din mediul academic în sfera publică, de la teorie trecind în sfera practică. Ea eclipsează „dialogul” interkeynesist (între variante) și cel purtat de keynesiști cu reprezentanți ai altor curente precum cel ultraliberal (F. von Hayek, G. Haberler, F. Machlup, J. Rueff) sau cel radical (P. Sweezy, Ch. Bettelheim, E. Mendel).

În plan teoretic, distanța ce îi separă pe keynesiști de monetariști este dificil de evaluat din cel puțin două motive. În primul rând, atât keynesiștii cit și monetariștii folosesc un aparat conceptual și metodologic comun¹⁾. În al doilea rând, multe din obiectivele teoretice ce și le fac reciproc se bazează pe cercetări empirice sau pe o experiență interpretată. Dacă am urmări să reliefăm distanța dintre punctele de vedere respective, raportul între fenomenul real din economie și fenomenul monetar corespondent ar fi elementul de referință esențial.

Chiar și atunci când țin seamă de efectul „Pigou” (efectul „încasărilor reale”) în analiză, keynesiștii acordă în general o importanță secundară influenței mediate — prin rata dobânzii — a factorului monetar asupra cererii agregate. Ei recomandă folosirea cheltuielilor publice care să compenseze insuficiența motivare a agenților economici spre deplina utilizare a resurselor. Monetaristii, în schimb, consideră că variațiile masei monetare exercită o influență directă și solidă asupra cererii globale (măsurată în termeni nominali), asupra nivelului prețurilor și producției²⁾. Totodată, ei fac distincție între această influență pe termen scurt și cea pe termen lung. Pe termen scurt, variațiile masei monetare ar

Controverse occidentale asupra fenomenului monetar

afecta volumul producției, dar acest efort nu ar fi durabil. În ultimă instanță, creșterile reale ale factorilor de producție sînt cele care pe termen lung condiționează avansul real al producției.

Deosebiri majore apar în modul în care se apreciază eficacitatea instrumentelor de politică economică, deci în planul teoriei politicii economice. Dacă keynesiștii privilegiază mecanismul bugetar, monetariștii îl resping și revendică aplicarea cu consecvență a unor reguli (rules) monetare. Aici intervine și modul în care se privește evoluția proceselor în economie. Ceea ce pentru keynesiști reprezintă instabilitate ce nu poate fi tolerată, pentru monetariști constituie fluctuații ale unei economii care este intrinsec stabilă. Pentru ultimii, intervenția de tip fiscal sau susținerea cererii globale prin cheltuieli ale statului nu ar face decît să întîrzie procesul de echilibrare „naturală”. Ei vorbesc de altfel de așa numitul efect de „evicțiune” conform căruia, stimularea cheltuielilor publice prin creșterea impunerii fiscale sau împrumuturi ale statului, nu ar face decît să transmită resurse din sectorul privat în cel public, să substituie unei cereri private, o cerere publică. Se recunoaște însă că acest efect dispare atunci cînd are loc o expansiune monetară simultană, o mărire a ceea ce se numește „bani exteriori” (outside-money). Monetaristii sînt prin urmare adepții unui buget

echilibrat, al abuzării cit mai reduse de puterea pe care o are statul. frebuie subliniată, de asemenea, o evoluție în gândirea monetară keynesistă: de la subestimarea, ignorarea influenței masei monetare, la integrarea ei organică în ansamblul măsurilor politicii de stabilizare. Keynesiștii reproșează din acest punct de vedere monetariștilor faptul că, aceștia s-ar posta pe o poziție extremistă, ce se bizuie numai pe monedă în explicarea fenomenului economic („money alone matters”)³⁾.

În deceniul trecut, disputa a căpătat o dimensiune corespunzătoare persistenței fenomenului inflaționist în condițiile unei rate ridicate de subutilizare a forței de muncă. Soluția keynesistă oferită de curba „Phillips” (la inflație mai mare șomaj mai redus și viceversa) s-a dovedit a fi iluzorie și impracticabilă. Se părea că șansa ar suride monetariștilor, pentru a pune la dispoziția factorilor de decizie noi modalități de combatere a stagflației. Înt-adevăr, se poate observa în a doua jumătate a anilor '70 creșterea în influența punctelor de vedere monetariste asupra formării și aplicării politicii economice.

Tendința de accentuare a conservatorismului în politica economică nu trebuie desigur circumscrisă la ascensiunea relativă a monetariștilor, ea reflectînd o reacție complexă și nu îndeajuns de articulată la funcționarea defectuoasă a sistemului asistențial (welfare state)⁴⁾; tot în această perioadă se manifestă preocuparea în unele țări occidentale (Marea Britanie, S.U.A.) față de problema creșterii productivității muncii, a modernizării structurilor industriale. Devenea tot mai evident că simpla susținere a cererii agregate prin efectuarea de cheltuieli publice nu este suficientă. Pe acest fundal, deci al concomitenței fenomenelor de inflație, șomaj și letargică ajustare a structurilor industriale, soluțiile preconizate de monetariști trec în prim-planul politicii economice din S.U.A., Marea Britanie, Franța etc.

Acolo însă unde este practicat în forma mai apropiată de exprimarea sa

FIȘE

ILIE MARINESCU

PREȚURILE

● Propunîndu-și să depășească o anumită orientare tehnicistă pe care o remarcă în ce privește modalitățile de abordare a problematicei prețurilor, Ilie Marinescu, tratează, în lucrarea „Prețurile și interdependențele lor”, publicată recent la EDITURA ACADEMIEI, categoria economică de preț cu precădere

prin prisma relațiilor de intercondiționare a acestora cu celelalte categorii economice. Structurat în cinci părți, volumul debutează cu analiza unor elemente de factură teoretică cum ar fi legătura dintre conceptele de utilitate, muncă, valoare, costuri și modul în care aceste categorii se reflectă în preț. O altă problemă asupra căreia se oprește autorul este cea a mecanismului de formare și a metodologiilor de calcul ai prețurilor, diferențiate pe categorii de bunuri și servicii, o atenție aparte acordîndu-se beneficiului și impozitelor ca surse ale acumulării care se constituie prin preț. În capitole de carte distincte sînt examinate pirghiile care asigură echilibrul dintre prețuri și cererea globală (raporturile între utilitatea și raritatea bunurilor și reflectarea acestora în preț, interdependențele dintre prețuri și cererea populației) precum și rolul sis-

temului de prețuri în asigurarea unor schimburi internaționale avantajoase.

Poluarea — cauză a migrației populației

● Faptul că cerințele privind asigurarea echilibrului ecologic acționează ca un ansamblu de restricții asupra activității economice — implicînd în mod curent costuri suplimentare impuse de folosirea unor instalații antipoluante — nu constituie unica relație a binomului economie-ecologie. În ultima vreme, afirmă Libor Mesicek în articolul „K migraci pracovnich sil z oblasti ohrozeneho zivotniho prostred, CSSR” (Probleme ale migrației forței de muncă din zonele poluate în Cehoslovacia), publicat în numărul 11/1981 al revistei „POLITIKA ECONOMIE” se constată în Cehoslovacia o tendință de migrare a unei părți a populației din zonele cu un

grad mai ridicat de poluare spre zone care dispun de o calitate a mediului ambiant superioară. Aceste deplasări de populație antrenează, firesc, și mișcarea unui volum important de forță de muncă, fapt care poate crea importante dezechilibre între cerințele activităților economice și disponibilitățile de personal calificat. Ce măsuri ar putea fi aplicate în practică, se întreabă L.M., ținînd seama că aceste mișcări de populație au la bază motivații strict individuale și vădesc un caracter spontan? Este împiedecă, se argumentează în continuare, că măsuri cu caracter administrativ sînt inefficiente. Singura cale viabilă eficientă, aptă să preîntîmpine anumite dezechilibre demografice și totodată, economice o constituie, în optica lui L.M., intensificarea și generalizarea măsurilor de prevenire a poluării mediului în toate zonele industriale.

teoretică pură, monetarismul se arată a fi extrem de „costisitor”, politic și social. Experimentul din Marea Britanie – „neterminat” încă, care se bazează pe doctrina monetaristă și teoria nouă de stimulare a ofertei (supply-side economics⁴⁾) se consideră că a cauzat în această fără cea mai serioasă recesiune înregistrată în perioada de după al doilea război mondial. În Franța ultimilor ani '70, cunoscută pentru valul de liberalizare a vieții economice, s-a aplicat un monetarism ambiguu, nerenunțându-se la controlul sistemului de creditare și sprijinire a sectorului industrial public. Iar în R.F. Germania, unde politica monetară are „tradiții”, accentul pus pe indicatorii monetari a fost relaxat. Dacă avem în minte creșterea masivă a șomajului în țările vest-europene în anii 1980, 1981 și începutul acestui an putem anticipa un reflux al măsurilor de origine monetaristă. Astfel, încă din al doilea semestru al anului 1981, liderii politici din Franța, R.F. Germania, Italia nu mai vorbeau despre inflație ca fiind inamicul numărul unu al societății occidentale. Îngrijorarea față de proporțiile șomajului este din ce în ce mai mare și măsurile de echilibrare a bugetelor se izbesc de o realitate nefavorabilă.

În S.U.A., vizându-se în continuare reducerea inflației, se pune în aplicare o politică de sorginte monetaristă combinată cu măsuri de „revigorare” industrială în care controlul masei monetare se face prin rezervele deținute de băncile comerciale, renunțându-se la manipularea ratei scontului. Acest „monetarism practic”, introdus de Sistemul Federal de Rezerve din octombrie 1979, a cauzat creșterea excesivă a ratelor dobinzilor pe piața internă și mișcări destabilizatoare de capital pe piața financiară internațională. În ce privește efectele pe plan intern, există opinii reafirmate keynesiste care resping politica monetară („monetaristă”) deoarece nu ar ține seama de variabilitatea vitezei de circulație a banilor. Almarin Phillips de la Universitatea Pennsylvania arată astfel că dacă în 1955, un PNB de 398 miliarde

dolari era susținut de o masă monetară de circa 133 miliarde dolari, în 1980, un PNB estimat de 2,7 trilioane dolari era susținut de un stoc monetar de 385 miliarde⁵⁾. Creșterea vitezei de circulație a fost de la 3 la 6,75; această variabilitate ar contracara măsurile de control al masei monetare⁶⁾. Pe plan extern, politica monetară a S.U.A. produce dificultăți partenerilor săi occidentali în virtutea aprecierii monedei americane în raport cu celelalte valute și a mișcărilor de capital pe termen scurt provocate de nivelul ridicat al ratelor dobinzii. Problematika este complicată îndeosebi de prioritățile diferite de o parte și, respectiv, de cealaltă a Atlanticului. Americanii urmăresc jugularea inflației, vest-europenii înclină spre luarea unor măsuri care să ușureze situația pe piața forței de muncă.

Am prezentat aceste elemente mai concrete, insolite pentru o discuție teoretică, pentru a pune în lumină caracterul divers, contradictoriu al unui spirit al vremii în lumea occidentală. În pofida conflictelor generate de stări conjuncturale disimilare, de un anumit grad de desincronizare în evoluția ciclică a economiilor, toate guvernele occidentale, se declară partizane ale revenirii la bugeta echilibrată și nu renunță în întregime la prescripții monetariste. Este aceasta o dovadă a

declinului în continuare a keynesismului convențional? Răspunsul poate fi afirmativ dacă privim lucrurile prin prisma dificultăților keynesismului de a oferi soluții la probleme critice prin mijloace tradiționale. Monetarismul poate primi același calificativ. Cât privește „supply-side economics”, la o analiză mai atentă, el poate fi încadrat în scheme teoretice deja existente. Deci declinul nu este singular, al keynesismului convențional. Mai corect este să spunem că multe teze economice convenționale au pierdut din prestigiu, manifestă un „randament descrescător” în totalitatea demersului cognitiv și pragmatic. De aici și confuzia în identificarea priorităților (problemele), a rezolvărilor. Este grăitor că „răului” cit și „binelui” li se asociază noțiunea de interventionism, cu care sînt identificate. Chiar și cînd se respinge intervenția, ea este „introdusă prin ușa din dos”. Iar uneori, ea este parte constitutivă a unei „trileme” alături de inflație și stagnare.

Se poate spune că asistăm la o criză a tipului de intervenție în economia capitalistă avansată și că problemele trebuie definite nu în termeni de „mai multă, sau mai puțină intervenție”, ci „ce fel de intervenție”. Și nicăieri Keynes nu a precizat cu claritate intervenția de tip keynesian.

Daniel DAIANU

⁴⁾ Peter Druker; "Toward The Next Economics", Public Interest, special issue, 1980, p. 9, și Walter Heller: "The Economy", Norton, 1976, p. 174.

⁵⁾ De exemplu lucrarea lui M. Friedman și A. D. Schwartz: "A monetary history of the United States", 1867-1960", Princeton Univ. Press, 1963.

⁶⁾ Se poate observa similitudinea cu teoria „coridorului” a suedezului Axel Leijonhufvud.

⁷⁾ La un simpozion al Asociației bancheților americani, comentîndu-se lucrările lui M. Friedman, J. Tobin a scris pe tablă trei propoziții: 1) banii nu importă; 2) banii au importanță; 3) numai banii contează. Dintre cele trei, Tobin a ales-o pe ultima ca reflectînd viziunea doctrinei monetariste. La rîndul lor, monetariștii apreciază că Tobin a exagerat cu această apreciere (vezi Samuelson, Readings, Mc Graw Hill, 1960, p. 149).

⁸⁾ Începutul noului deceniu este particularizat în țările vest-europene și S.U.A. de o ofensivă a economiștilor de „dreapta”. Principialul lor „cal de bătaie” este intervenția statului în viața economică materializată și prin creșterea cheltuielilor publice, proces care potrivit concepțiilor respective s-ar afla la originea actualelor dificultăți economice.

⁹⁾ Vezi D. Dăianu, „Economia ofertei”, Revista economică nr. 24, 1981.

¹⁰⁾ „Money's velocity crucial in inflation fight”, International Herald Tribune, 28 may, 1981.

¹¹⁾ Cercurile bancare americane apreciază că politica monetară bazată pe manipularea ratei scontului nu a permis un control eficace al masei monetare și că experiența cu noua măsură luată indică un progres considerabil (Monthly Economic Letter, City-bank, July, 1981, p. 6-9).

Scoala: poartă deschisă spre întreprindere

● În articolul „L'ecole întregree: porte ouverte sur l'entreprise” publicat în numărul din 18 februarie a. c. al revistei „L'USINE NOUVELLE”, Carole Thienot prezintă concluziile cele mai importante ale unei analize comparative desfășurată în câteva mari unități industriale care au organizat sisteme proprii de școlarizare. Deși practică, sub forme felurite, de multă vreme, constată C.T., apropierea școlii de producție se impune cu deosebită acuitate astăzi, cînd progresul tehnic, accentuarea spiritului de competitivitate tind să adîncească distanța între cerințele producției – care se modifică mai rapid și adesea în direcții neprevăzute – și adaptarea sistemului de învățămînt, proces care se desfășoară mai lent. Modul în

care este concepută integrarea școlii cu producția evidențiază tocmai efortul de a înlătura acest decalaj. Astfel, afirmă C.T., elevii sînt pregătiți în meserii de avangardă, în acele meserii ce se vor practica în uzină în perspectiva unui anumit număr de ani. Totodată, alături de cunoștințe profesionale tinerii sînt deprinși să gîndească economic, sînt familiarizați cu metodele moderne de gestiune și conducere. În aceste condiții, se arată în studiu, deși costul calificării este mai ridicat decît în cazul sistemelor tradiționale de instruire, rezultatele sînt superioare: integrarea mai rapidă și eficientă în producție, reducerea absentismului și a fluctuației etc.

Microeconomia – o revigorare necesară

● În plan metodologic, noul raport, pe care Albert Merlin

il consideră necesar a se realiza, în cazul Franței, între macro și microeconomic, este exprimat de schimbarea accentului de la metoda deductivă la cea inductivă în cercetarea și dirijarea fenomenelor economice. Potrivit opiniei exprimate de autor în articolul „L'indispensable sève de la microéconomie” publicat în numărul din 1 februarie a.c. în revista „CRONIQUE D'ACTUALITE DE LA S.E.D.I.S.”, ultimul deceniu, care a marcat trecerea de la creșterea economică generalizată la recesiune, deopotrivă cu corolarul său, accentuarea competiției pe piața mondială, vedește tot mai frecvent o anume inoperativitate a modelelor macroeconomice. Elaborate în manieră deductivă, cu alte cuvinte prin determinare a priori a unor niveluri ale creșterii economice și, într-o etapă ulte-

FIȘE

riară, prin defalcarea acestor valori pe niveluri inferioare, A.M. arată că modelele econometrice globale folosite în Franța vădesc o neconcordanță cu evoluția economică reală. Din această optică, singura cale de a construi un sistem de indicatori macroeconomici viabili îi apare autorului a fi aceea a prelucrării informațiilor existente la nivel microeconomic. Pentru a fi eficientă, revigorarea funcțiilor informaționale ale întreprinderii trebuie să aibă la bază o dotare adecvată a tuturor întreprinderilor cu tehnică de calcul modernă, să se întemeieze pe dotarea acestora cu bănci de date, organizate într-un sistem unitar la nivel național.

TRAVERSĂM o epocă în care cunoștințele economice, în general, sînt încorporate, de drept, ca parte integrantă a patrimoniului de cunoștințe al oamenilor muncii în calitatea lor de proprietari, producători și beneficiari ai bunurilor realizate în societate. Fluxul de cunoștințe, de informație economică a cunoscut un nou impuls odată cu trecerea la noul mecanism economico-financiar, expresie directă a adîncirii democrației socialiste; aplicarea fermă și cu maximă eficiență a principiilor acestui mecanism presupune participarea activă, creatoare a tuturor membrilor societății noastre atît la organizarea și conducerea producției cît și la estimarea rezultatelor acesteia. Or, în condițiile sporirii continue a complexității vieții economice aceste activități nu se pot desfășura în afara cunoașterii și aplicării unui sistem complex de cunoștințe economice.

În acest context de perfecționări teoretice și acțiuni practice semnalam tipărirea la Editura Didactică și Pedagogică sub semnătura profesorilor universitari **Gh. D. Bistriceanu, C. G. Demetrescu, E. I. Macovei** a „**Lexiconului de finanțe-credit, contabilitate și informatică financiar-contabilă**” (*). Lucrarea reprezintă o importanță sursă de informare asupra unui ansamblu de cunoștințe economice-financiare. Prin caracterul său de instrument de lucru, cartea contribuie la sistematizarea și fixarea terminologiei economice și financiare, îmbogățește calitativ lexicografia noastră economică, adresîndu-se unui cerc larg de cititori: oameni ai muncii din industrie și agricultură, economiști, cadre de conducere, lucrători din justiție și administrația de stat, studenți, etc.

Avînd la bază o documentare amplă, lucrarea la care ne referim a selectat și prezentat cca. 3 200 de termeni economici și financiari, fapt care o situează în categoria lucrărilor de sinteză. Lucrarea

Gh. D. Bistriceanu, C. G. Demetrescu, E. I. Macovei „Lexicon de finanțe-credit, contabilitate și informatică financiar-contabilă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981, 2 volume.

se recomandă și prin accesibilitatea sa, prin formula de redactare utilizată de autori — formula alfabetică — care este operantă, și rapidă mai ales pentru cititorul nespecialist; de asemenea, redactarea nu pe coloane ci orizontală, sub formă de „carte” a permis cîștig de spațiu în beneficiul aprofundării unor explicații.

Sub aspectul conținutului, „Lexiconul de finanțe și credit, contabilitate și informatică financiar contabilă”, contribuie la îmbogățirea patrimoniului terminologic economic aflat în circulație. El continuă

de uz specializat, financiar bancar, contabil și informatic, fapt pentru care lexiconul constituie o lucrare de referință curentă.

Lexiconul amintit se distinge și prin gradul relativ înalt în care realizează „valorificarea” termenilor economici. Vom explica aceasta prin determinarea unui anume „grad de profilare” și „grad de interferență” care se degajă din volum. Astfel, la litera „A”, de pildă, lexiconul „valorifică” un total de 243 termeni din care 218 termeni financiari, 17 termeni de economie generală, 8

tea lucrării — credem că, în unele cazuri, reduc din „suplerea” informației transmise, cîtă oarecum greoaie prin încărcătura explicativă, „deversînd-o” în cadrele unor veritabile prelegeri (vezi articolele: „analiză”, „ambalaj”, „bibliotecar”, „calculator”, „cont analitic” ș.a.). Totodată, alegerea anumitor termeni, credem că ar fi trebuit să fie întreprinsă cu mai multă rigurozitate poate chiar renunțîndu-se la unii dintre aceștia, (vezi: în acest sens, conceptele „critica sistemului informatic financiar-contabil”, „creșterea animalelor” etc.) sau, în orice caz, numărul acestora să fi fost redus.

Cît privește conținutul celui de-al II-lea volum al lexiconului — lucrare care, asemenea volumului I, este de mare actualitate din punctul de vedere al conținutului semantic al terminologiei, de accentuată nouitate și deci de un real interes general — credem că printr-o mai mare economie de spațiu la explicațiile altor termeni, ar fi fost util ca autorii să asigure o mai bună legătură de conținut cu problematica generală a informaticii, a informatizării structurilor economice și sociale. Terminologia, conceptele, valorile lexicale ce țin mai ales de exploatarea și fructificarea sistemelor informatice pentru organizarea și conducerea unităților economice, a centralelor, a conducerii în profil de ramură și teritorial precum și la nivel macroeconomic ar fi necesitat, credem, o tratare mai aprofundată; o asemenea tratare ar fi fost impusă tocmai de ritmul tot mai accelerat de mecanizare și automatizare a producerii și valorificării informației economico-financiare, a dotării economiei naționale, la toate nivelele ei structurale, cu tehnica modernă de calcul. Acestea sînt aspecte, în mod firesc, perfectibile. În general însă se poate afirma că „Lexiconul de finanțe-credit, contabilitate și informatică financiar-contabilă”, constituie o lucrare de referință în domeniu, un instrument de lucru pluridisciplinar, util pentru cunoașterea și înfăptuirea politicii economice a partidului și statului nostru.

G. G. CURCĂ

Terminologie economică: analiză și accesibilitate

și, pe anumite segmente specializate, îmbogățește „Dicționarul de Economie Politică” apărut în anul 1974. Din punct de vedere metodologic, autorii au fost puși în situația de a opta între varianta excluderii unor termeni economici generali sau varianta conservării acestora alături de cei financiar-bancari; autorii au ales cea de a doua variantă, izbutînd să evite însă unele posibile paralelisme, deși tehnica de alcătuire și redactare a unui dicționar și, respectiv, a unui lexicon sînt relativ apropiate. Totuși, lexiconul inventariază și prelucrează, în mod prioritar, un număr apreciabil de termeni cu apartenență la domeniul finanțelor și creditului, a contabilității și informaticii, acesta reprezentînd domeniul specific în care el cantonează. Prin această prismă, lucrarea menționată apare ca originală, de pionerat în domeniul finanțelor și contabilității, autorii izbutînd să realizeze identificarea, clasificarea, ordonarea, selecția și sistematizarea, unicizarea și tipizarea terminologiei curente și

termeni din alte specialități. Această distribuție conferă un grad de profilare de 88% iar de „interferență” de 12% (însumarea procentelor termenilor de economie și a celor aparținînd altor specialități). Considerăm că și aceste criterii pun în lumină efortul autorilor spre a preda tiparului o lucrare de calitate.

Desigur o asemenea lucrare complexă este susceptibilă de anumite perfecționări. Astfel, subînțelegînd că cele două volume ale Lexiconului constituie părți integrante ale unei lucrări unice, credem că puteau fi evitate explicațiile foarte apropiate ale unor termeni care sînt prezente atît în vol. I cît și în vol. II (vezi de pildă noțiunea de „analiză”). Pentru asemenea cazuri în practică se utilizează procedeul trimiterii cititorului la unul sau altul din cele două volume — cum de altfel autorii și procedează, dar nu cu aceea consecvență pe care o pretinde o lucrare lexicografică. Explicațiile prea extinse — cu toată dorința autorilor de a spori utilitatea și accesibilită-

FIȘE

Sesiune științifică

ÎN ZIUA de 12 martie a.c. a avut loc la Bacău, sub egida Comitetului județean de partid și

a Consiliului de educație politică și cultură socialistă din acest județ, sesiunea științifică de referate și comunicări intitulată „Agricultura județului Bacău — realizări și perspective”. Desfășurarea lucrărilor sesiunii a întrunit o largă participare — cadre de conducere, specialiști din producție, cadre universitare, activiști de partid — de la Academia

„Ștefan Gheorghiu”, Institutul Central de Cercetări Economice din București, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, precum și din județul Bacău. Abordînd în profunzime problemele de mare actualitate ale înfăptuirii noii revoluții agrare, ale întăririi alianței și colaborării dintre clasa muncitoare și țărănime în actuala etapă de dezvoltare economico-

socială a României, ale raportului industrie-agricultură și dezvoltării bazei tehnico-materiale a agriculturii românești, ale problemei energetice în agricultură în condițiile crizei mondiale, ale zonării producției agricole a județului Bacău ș.a., lucrările sesiunii s-au bucurat de un larg interes.

8

Acțiunea legii valorii în socialism

CONTINUĂM publicarea consultațiilor în sprijinul candidaților la concursul de admitere în învățămîntul economic superior. Din dorința de a spori eficiența acestor consultații, elaborate de cadre didactice de specialitate din învățămîntul liceal și superior, sub egida Direcției științelor sociale, din Ministerul Educației și Învățămîntului, ele nu se vor mai referi la întreaga temă prevăzută în program, ci vor aprofunda aspectele mai dificile ale temei respective.

Potrivit prevederilor programei de economie politică pentru concursul de admitere în învățămîntul superior, în anul 1982, tema „Producția de mărfuri în socialism” cuprinde 4 puncte: 1) Producția de mărfuri; condițiile existenței și trăsăturile ei în socialism; 2) Valoarea de întrebuințare și valoarea mărții; 3) Ridicarea nivelului calitativ al produselor condiție a progresului economiei noastre; 4) Acțiunea legii valorii în socialism. Toate aceste puncte

sînt obligatorii pentru cei care se pregătesc în vederea participării la concursul de admitere din anul 1982. Consultația de față se referă la punctul 4.

Subliniem că, pentru anul 1982, materialele oficiale în vederea pregătirii concursului de admitere sînt: programa de economie politică publicată în broșura „Admiterea în învățămîntul superior” și Manualul de economie politică (coordonator prof. dr. Fl. Burtaș) ediția 1980.

I. Conținutul legii valorii

LEGEA valorii este o lege economică obiectivă, comună tuturor modurilor de producție în care producția bunurilor materiale îmbracă forma producției de mărfuri. Economia socialistă nu desființează producția de mărfuri; ca urmare, legea valorii există și acționează în mod obiectiv și în cadrul modului de producție socialist.

Legea valorii poate fi definită ca legea producției de mărfuri potrivit căreia mărfurile se produc, se vînd și se cumpără în funcție de mărimea valorii. Aceasta înseamnă că: a) schimbul de mărfuri are la bază valoarea lor; b) prețurile se formează pe baza valorii; c) mărimea valorii unei mărfi este determinată de timpul de muncă socialmente necesar pentru producerea ei. Ca atare, deși producătorii cheltuiesc timp de muncă diferiți, potrivit condițiilor individuale de producție, pentru a crea anumite valori de întrebuințare, legea valorii exprimă necesitatea ca pe piață să se schimbe echivalente, adică mărfuri care au valoare socială egală, determinată de timpul de muncă socialmente necesar.

II. Particularitățile legii valorii în socialism

ACȚIUNEA legii valorii este diferită de la orînduire socială la alta, în funcție de esența relațiilor de producție dominante și de natura și particularitățile producției de mărfuri în condițiile socialismului. Astfel, în orînduirile bazate pe proprietatea privată asupra mijloacelor de producție, legea valorii acționează spontan, prin mecanismul prețurilor și concurenței. Această acțiune duce la: a) repartizarea spontană a mijloacelor de producție și a forței de muncă pe sfere, ramuri și subramuri, ca urmare a modificării raportului între cererea și oferta de mărfuri pe piață; b) stimularea progresului tehnic și dezvoltarea anarhică a forțelor de producție, în vederea obținerii unor profituri sporite de către proprietarii mijloacelor de producție; c) diferențierea micilor producători și la apariția relațiilor de producție capitaliste, proces în care unii se ruinează, iar alții se îmbogățesc, își sporesc mijloacele de producție și exploatează forța de muncă salariată.

În socialism, statul și unitățile economice folosesc în mod conștient legea valorii, în interesul dezvoltării întregii economii naționale. Corespunzător intereselor generale ale societății, repartizarea mijloacelor de producție și a forței de muncă pe diferite ramuri și subramuri de activitate, stabilirea volumului și structurii materiale și valorice a produsului social, repartizarea venitului național pentru acumulare și consum, determina-

rea veniturilor și cheltuielilor bănești ale populației, creșterea nivelului de trai al oamenilor muncii și altele, se îndeplinesc prin planul de stat ținîndu-se seama de condițiile concrete existente în fiecare etapă a construcției socialiste, de cerințele întregului sistem de legi economice care acționează, inclusiv de legea valorii. În socialism, orînduire în care producția este supusă unui control prealabil din partea societății, cum spunea K. Marx, se creează legătura dintre volumul timpului social de muncă întrebuințat pentru producerea anumitor articole și volumul nevoii sociale satisfăcute. În socialism, legea valorii acționează în strînsă legătură cu celelalte legi economice, cum ar fi legea economică fundamentală a socialismului, a dezvoltării planice, proporționale, a economiei naționale, legea economică a repartiției după muncă și alte legi economice obiective, ceea ce permite repartizarea rațională a timpului de muncă al societății, în funcție de nevoile sociale imediate și de perspectivă. De aceea, are o importanță deosebită cunoașterea și studierea temeinică a nevoii sociale, a pieței, în volumul, structura și dinamica ei. A produce fără a ține seama de nevoia socială, de piață, înseamnă în fond a ignora acțiunea legii valorii, ceea ce poate avea o serie de consecințe negative. În acest sens, tovarășul Nicolae Ceaușescu subliniază că: „se impune să ținem într-o măsură mai bună seama în planificare de rolul pieței, al cererii, aceasta fiind în fond o condiție esențială pentru desfășurarea cu maximum de eficiență a întregii activități economice. Trebuie să avem permanent în vedere că legea valorii și alte legi economice continuă să acționeze în socialism și ca atare este necesar să ținem permanent seama de ele în planificarea și conducerea activității economice”¹).

Acțiunea legii valorii își găsește expresia în aceea că cheltuielile de muncă trecută și de muncă vie care se fac de diferite întreprinderi pentru producerea mărfurilor, precum și rezultatele obținute se evidențiază în formă valorică, cu ajutorul banilor. În socialism stabilirea mărimii cheltuielilor de muncă socială la care trebuie să se producă mărfurile-ca și formarea prețurilor pe baza valorii sînt rezultatul unei activități conștiente, planificate. Statul socialist prin politica sa economică influențează activ asupra nivelului cheltuielilor de producție efectuate de întreprinderi. În acest scop, stabilește norme de consum de muncă trecută și de muncă vie, se preocupă de înzestrarea întreprinderilor cu cele mai noi realizări ale științei și tehnicii, planifică nivelul costurilor de producție și creșterea productivității muncii, extinde experiența înaintată în toate unitățile economice. În politica de prețuri, statul socialist por-

¹ Nicolae Ceaușescu: „Expunere la Congresul al II-lea al Consiliilor oamenilor muncii din industrie, construcții, transporturi, circulația mărfurilor și finanțe”, Editura politică, București, 1981, p. 43

nește de la faptul că schimbul pe bază de echivalente, în funcție de valoare socială este un principiu fundamental al activității economice. Potrivit acestui principiu, Legea cu privire la regimul prețurilor și tarifelor precizează că „La baza stabilirii prețurilor — în conformitate cu legile economice obiective — trebuie să stea cheltuielile sociale de producție, ținându-se seama totodată de nivelul de dezvoltare a bazei tehnico-materiale și posibilitățile de satisfacere a cerințelor pieței socialiste, organizate”. Stabilirea prețurilor pe baza cheltuielilor sociale de producție, a valorii, asigură îndeplinirea principiului echivalenței schimbului de mărfuri și are efecte pozitive asupra economiei naționale, legea valorii generând stimulente în direcția dezvoltării și perfecționării forțelor de producție. În acest sens colectivele de oameni ai muncii sînt preocupate de introducerea tehnicii avansate, îmbunătățirea organizării producției și a muncii, generalizarea experienței avansate, reducerea consumului de materii prime, combustibili și energie, creșterea productivității muncii și îmbunătățirea folosirii capacităților de producție de care dispun.

Stabilirea prețurilor pe baza cheltuielilor sociale de producție, nu înseamnă că în socialism prețurile unor mărfuri nu se pot abate de la valoare. **Abaterea prețurilor de la valoare este folosită în mod conștient ca mijloc de influențare a diferitelor procese economice:** stimularea introducerii tehnicii noi și îmbunătățirea calității produselor, economisirea unor materii prime, combustibil și energie; modificarea raportului dintre cere și ofortă, ridicarea nivelului de trai, etc. De exemplu, dacă interesele economiei naționale impun economisirea unor materii prime, combustibil și energie, paralel cu stabilirea unor normative de consum pot fi fixate și practicate prețuri mai mari pentru acestea, precum și pentru produsele create cu ajutorul lor. La fel, în cazul mărfurilor pentru care societatea nu dispune, într-o anumită etapă, de posibilitatea de a le produce într-o cantitate care să satisfacă cererea se pot stabili prețuri mai mari. În același timp, stimularea cererii pentru anumite produse și asigurarea posibilității de consumare a lor de către toate categoriile populației, indiferent de disponibilitățile bănești, impun practicarea unor prețuri mai mici decît cheltuielile sociale de producție. Asigurarea unui echilibru corespunzător între prețurile diferitelor categorii de produse constituie un factor important al desfășurării în bune condiții a activității economice. Abaterea prețului de la valoare peste limitele raționale, impuse de situația economică concretă dintr-o anumită etapă, ar face ca unele întreprinderi să încaseze în urma vânzării mărfurilor, mai mult sau mai puțin decît cheltuielile de muncă efectuate, obținînd o rentabilitate mare care nu ar fi rezultatul efortului propriu, sau dimpotrivă, să nu înregistreze rentabilitate. În ambele cazuri principiile autogestunii, eficienței economice și cointeresării materiale sînt încălcate.

În condițiile participării într-o măsură tot mai mare la circuitul economic mondial sporește însemnătatea luării în considerare a cerințelor legii valorii în acest domeniu de o importanță deosebită. Prin comerțul exterior economia națională își asigură o mare parte din necesarul de materii prime, materiale, energie, precum și unele mașini și utilaje. În același timp exportă produse ale industriei construcției de mașini, metalurgice, chimice, materialelor de construcții, forestiere și din alte domenii. Activitatea din domeniul comerțului exterior trebuie să constituie un factor de sporire a venitului național, să determine economisirea muncii sociale.

Intensificarea schimburilor comerciale cu alte țări determină în mod necesar sporirea folosirii legii valorii în acest domeniu important al activității economice. Pe baza cerințelor acestei legi, reducerea cheltuielilor de producție și de circulație, constituie o necesitate de prim ordin, ceea ce impune creșterea răspunderii întreprinderilor pentru îmbunătățirea calității produselor și a structurii lor pe piața externă, în scopul realizării unui export de mărfuri de o înaltă eficiență economică. În acest scop, întreprinderilor cu sarcini de export le revin obligații tot mai mari în direcția creșterii ponderii produselor cu un grad înalt de prelucrare, cu un cost de producție cît mai redus și respectiv cu o rentabilitate ridicată.

În acest sens, Programul partidului preciza că prețurile de vânzare pe piața internațională trebuie să exprime valorificarea tot mai înaltă, superioară a produselor realizarea unor

schimburi economice echivalente și echivalente. Pentru realizarea acestei cerințe este necesară sporirea mai accentuată în totalul mărfurilor exportate a ponderii produselor care valorifică superior materiile prime, energia și munca socială, să se acționeze pentru reducerea cheltuielilor de producție și de circulație, pentru ridicarea nivelului calitativ al produselor.

III. Legea valorii și creșterea eficienței economice

EXISTENȚA și acțiunea legii valorii, precum și exprimarea cu ajutorul categoriilor valorice a relațiilor economice implică cunoașterea și folosirea lor în conducerea planificată și desfășurarea activității economice. Legea valorii și categoriile valorice (cost, preț, beneficiu, credit, dobînda, etc.) stimulează colectivele de oameni ai muncii în vederea realizării sarcinilor de plan privind volumul, structura și calitatea produselor, reducerea costurilor de producție, obținerea de rezultate care să asigure ridicarea eficienței întregii activități. În această privință un rol important revine indicatorilor valorici, și în cadrul lor valorii producției nete, precum și perfecționării relațiilor de vânzare-cumpărare pe bază de contracte între întreprinderi, în concordanță cu principiile noului mecanism economico-financiar. Folosirea categoriilor valorice și a indicatorilor valorici în conducerea planificată nu exclude folosirea indicatorilor fizici. Dimpotrivă, nevoia socială este satisfăcută cu valori de întrebuintare care trebuie create în volumul și structura corespunzătoare.

Acțiunea legii valorii stimulează economic reducerea continuă a timpului de producție individual, fapt ce impune odată în plus introducerea și folosirea în producție a unei tehnici superioare pentru perfecționarea pe baze științifice a organizării producției și a muncii. În socialism, unde producția este supusă unui control prealabil real din partea societății, se asigură legătura dintre volumul timpului social de muncă întrebuintat pentru producerea anumitor mărfuri și volumul nevoii sociale satisfăcute. Aceasta este una din trăsăturile esențiale ale acțiunii legii valorii în socialism, generată de interacțiunea acestei legi cu legea dezvoltării planice, proporționale. În acest sens, tovarășul Nicolae Ceaușescu subliniază că: „se impune să ținem într-o măsură mai mare seama în planificare de rolul pieței, al cererii, aceasta fiind o condiție esențială pentru desfășurarea cu maximum de eficiență a întregii activități economice. Trebuie să avem permanent în vedere că legea valorii și alte legități economice continuă să acționeze în socialism și ca atare este necesar să ținem permanent seama de ele în planificarea și conducerea activității economice”.

Aceasta este rațiunea pentru care, ședința de lucru comună a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale din februarie 1982, a adoptat un complex de măsuri pentru renașterea și corelarea pe principii economice a prețurilor produselor agricole și majorarea prețurilor cu amănuntul la produsele agroalimentare, în același timp cu creșterea retribuției personalului muncitor, a alocațiilor de stat pentru copii și a pensiilor. Aceste măsuri de perfecționare a activității economice izvorăsc din necesități obiective cu privire la corelarea judicioasă a prețurilor de desfacere cu amănuntul a produselor agroalimentare cu costurile și prețurile de producție, stimularea unităților producătoare în valorificarea superioară a resurselor materiale, de muncă și financiare. În același timp se are în vedere și asigurarea unor raporturi de schimb corespunzătoare între diferite ramuri și sectoare de activitate, între sat și oraș, o mai strînsă legătură între prețurile interne și externe, aplicarea consecventă a principiilor autogestunii economico-financiare în toate unitățile. Actualizarea prețurilor a fost impusă, în principal, de creșterea puternică a prețurilor pe plan mondial la o serie de materii prime, și îndeosebi la petrol, și alte resurse energetice, precum și de majorarea retribuțiilor în cincinalul trecut.

În concluzie toate aceste măsuri urmăresc crearea condițiilor pentru aplicarea fermă a noului mecanism economico-financiar, pentru desfășurarea unei activități rentabile în toate unitățile economice.

conf. dr. Ilie BĂBĂIȚA
Universitatea din Timișoara

Tendințe actuale în comerțul internațional

A DEVENIT o axiomă faptul că participarea la schimbul economic internațional constituie pentru fiecare țară, indiferent de nivelul său de dezvoltare sau de sistemul social-politic, o necesitate imperioasă. Înzestrarea inegală cu resurse de materii prime a țărilor lumii, nivelul diferențiat al dezvoltării capacităților lor de producție industrială și al gradului lor de tehnicitate determină în prezent o intensificare a participării statelor la circuitul economic mondial. Factorii economici obiectivi și cei istorici au determinat o dezvoltare diferențiată a economiilor naționale, cu efecte de specializare într-o serie de ramuri economice, dând naștere la un flux intens de mărfuri între state și în consecință la interdependență internațională.

Tabelul nr.1

Dinamica și structura pe grupe de mărfuri a comerțului mondial în perioada 1973—1980

	1973	1976	1978	1979	1980
Exporturi mondiale (miliarde dolari)	574	991	1303	1638	1973
— în procente —	100	172,6	227,0	285,4	343,7
din care, în procente					
— produse agricole	21	17	16	16	15
— produse minerale (altele decât combustibili)	6	4	4	4	5
— Combustibili	11	20	17	20	24
— Produse manufacturate	61	57	60	58	55

Sursa: G.A.T.T. International Trade 1980/81, Geneva 1981

În condițiile actualei crize a economiei mondiale, participarea la schimburile internaționale a devenit, pentru o serie de țări, o cale de a încerca să limiteze efectele crizei asupra propriilor economii naționale și de a transfera pe umerii altor state costul acestei limitări. Din acest punct de vedere, în ultimii ani au apărut în comerțul internațional o serie de fenomene calitativ noi, care-i alterează funcțiile de bază și efectele benefice asupra tuturor economiilor naționale. O evocare succintă a acestor fenomene ar trebui să includă: încercarea principalelor puteri comerciale occidentale de a stabili reguli comerciale care să se substituie principiilor și prevederilor convenite pe plan multilateral în G.A.T.T.; proliferarea „zonelor cenusii” ale comerțului internațional prin măsuri așa-zis temporare de limitare a schimburilor economice în sectoarele mai greu lovite de criză; scăderea continuă a puterii de cumpărare a exporturilor țărilor în curs de dezvoltare importatoare de petrol; creșterea frecvenței de utilizare a măsurilor de protecționism administrativ în condițiile reglementării internaționale a instrumentelor protecționismului legislativ; recuștigarea poziției dolarului american în plătirile internaționale concomitent cu o concentrare excesivă a reglementării acestora în valutele a numai cinci țări. Efectul combinat al acestor factori, conjugat cu stagnarea la un nivel scăzut a producției materiale în economia occidentală și cu creșterea generală a nivelului dobinzii la credite — care stau la baza unui volum însemnat de plăți din comerțul internațional — au condus la stagnarea volumului valoric al comerțului mondial în ultimii doi ani. Această tendință este cu atât mai evidentă în comerțul țărilor occidentale, ale căror importuri au scăzut în 1981 cu 2,5—3% față de nivelul anului precedent, ceea ce echivaloază de fapt cu o îngustare a pieței de desfacere pentru exporturile celorlalte țări. Nici perspectivele pentru acest an nu sînt mai încurajatoare: continuarea stării de recesiune a economiei occidentale asociată cu așa-numita strategie de recucerire a piețelor interne, amplificarea contenciosului comercial S.U.A. — Piața comună—Japonia, creșterea datoriei externe a țărilor în curs de dezvoltare (la 524 miliarde dolari în 1981) împovărate de menținerea la un nivel înalt a dobinzilor constituie factori de limitare a exporturilor și importurilor care nu vor face, de fapt, decât să prelungească criza economiei mondiale și a comerțului internațional.

Acorduri și dezacorduri

SUB FORMULA dorinței de a apăra un pretins comerț liber, la jumătatea lunii ianuarie a.c. s-a desfășurat la Key Biscayne (Florida) o reuniune tripartită americană-japoneză-vest-europeană care a încercat să determine pe japonezi, sub aparența consensului, să-și deschidă piața în speranța echilibrării balanței

comerciale cu S.U.A. (față de care Japonia a înregistrat un excedent de 15 miliarde dolari în 1981, care ar putea spori la 25 miliarde dolari în 1982) și cu Piața comună (excedent japonez de 10 miliarde dolari). Dezacordul consemnat cu acest prilej a pus în evidență însă încercarea coordonării politicilor de comerț exterior ale „celor trei” față de terți, idee degajată deja la ultimele reuniuni la nivel înalt ale principalelor țări occidentale. La scurt timp după încheierea acordurilor din „Runda Tokio”, țările occidentale au încercat să impună în practica relațiilor comerciale internaționale un set diferit de măsuri, sub umbrela politicilor economice naționale de restructurare a sectoarelor industriale. Astfel, în răstimpul celor trei ani scurși de la încheierea „rundei Tokio” au fost reinnoite și extinse acordurile de limitare „voluntară” a exporturilor pe piețele țărilor dezvoltate de produse siderurgice, automobile, fibre sintetice și produse textile, produse petrochimice și ale construcțiilor navale, din așa-numitele „zone cenusii” ale comerțului internațional. Cu excepția sectorului textilelor unde G.A.T.T. și-a asumat gestiunea Acordului multifibre (reinnoit în decembrie 1981 pentru a treia oară), toate celelalte acorduri de limitare a exporturilor au caracter bilateral, aflându-se în afara jurisdicției unui organism multilateral de control. Acest fapt reprezintă, așa cum sublinia la începutul lunii martie a.c. directorul general al G.A.T.T., Arthur Dunkel, o amenințare directă la adresa progreselor făcute în ultimii 30 de ani de comunitatea internațională pentru liberalizarea schimburilor comerciale mondiale.

Pe de altă parte, confruntate cu o scădere importantă a competitivității produselor americane în raport cu cele japoneze și vest-europene, dar și față de produsele unor țări în curs de dezvoltare, S.U.A. au afirmat deschis la reuniunea Forumului vest-european de management de la Davos, la începutul lunii februarie, ca și la reuniunea Comitetului consultativ pentru comerț și industrie al O.C.D.E., din luna martie a.c., că ele „ar putea reveni asupra angajamentului lor în favoarea liberului schimb dacă partenerii lor continuă să recurgă la protecționism”. Această afirmație evocă o preocupare recentă menită să introducă o strînsă reciprocitate între tratamentul aplicat mărfurilor și investițiilor americane în străinătate și cel aplicat mărfurilor și investițiilor străine în S.U.A. Anunțarea acestei intenții a produs o vie reacție în rândul principalilor parteneri ai S.U.A. care și-au propus să înscrie problema pe ordinea de zi a viitoarei reuniuni inter-occidentale la nivel înalt de la Versailles, din luna iunie. Preocuparea americană pune serioase probleme japonezilor care se află în plin proces de restructurare a ofensivei pe piața americană, de la prioritatea acordată mărfurilor spre cea a investițiilor, ca și Pieței comune față de care americanii abolirea sistemului de subvenții din politica agricolă și siderurgică a „celor zece”.

Examinînd faptele care stau la baza acestei intenții constatăm că accesul pe piața japoneză este adeseori împiedicat de un complex de bariere netarifare: volumul redus al contingențelor de import pentru produse agricole și durata excesiv de lungă a procedurilor de testare și omologare pentru produsele industriale constituie o frînă majoră în calea exporturilor celorlalte state. Este frecvent citat, în acest sens, cazul omologării de echipament electronic nou, operație a cărei durată poate ajunge în Japonia la circa doi ani, adică timp suficient pentru ca la actualul ritm al inovației tehnologice suficient de omologare să devină caducă datorită învechirii produsului. Pe de altă parte, este cunoscut faptul că în politica agricolă comună a C.E.E. sistemul subvențiilor îndeplinește un dublu rol: pe plan intern subvențiile stimulează o producție agricolă cu costuri ridicate, iar pe plan extern sporesc competitivitatea produselor agricole vest-europene prin practicarea unor prețuri relativ scăzute care nu reflectă costurile de producție, împiedicînd totodată, importul de mărfuri din aceeași categorie.

După toate probabilitățile, viitoarea reuniune ministerială a G.A.T.T., din luna noiembrie a.c. își va concentra o mare parte a atenției asupra acestui aspect. Dealtfel, condițiile economice generale din economia mondială nefiind schimbate după ultima rundă, nu există nici un indiciu că noua reuniune ar putea lansa o nouă etapă a negocierilor comerciale multilaterale, ea urmînd să evalueze stadiul aplicării hotărîrilor adoptate la Geneva în aprilie 1979. Ceea ce se poate afirma însă cu certitudine este faptul că dacă viitoarea reuniune nu va conveni asupra unui program coerent de asanare pe termen lung a problemelor cu care este confruntat comerțul internațional s-ar putea asista la o ascuțire în continuare a contradicțiilor comerciale, la un proces de multiplicare a barierei discriminatorii, în principal netarifare, care va anula valabili-

atea principiilor G.A.T.T. și de pe urma căruia vor suferi în primul rînd țările în curs de dezvoltare.

Evoluții ale puterii de cumpărare

UN ALT FENOMEN caracteristic comerțului internațional contemporan este **scăderea constantă a puterii de cumpărare a țărilor în curs de dezvoltare**. În tot cursul deceniului trecut, puterea de cumpărare a exporturilor țărilor în curs de dezvoltare (fără țările exportatoare de petrol excedentare în capital) a crescut cu numai 121 miliarde dolari, față de 471 miliarde dolari în cazul țărilor dezvoltate. În plus, acest spor al puterii de cumpărare a exporturilor țărilor în curs de dezvoltare nu se datorește unei creșteri reale a prețurilor, ci unei creșteri substanțiale a volumului fizic al exporturilor țărilor în curs de dezvoltare.

Dacă ne referim la exportul de produse de bază (fără țitei) constatăm că în deceniul 1970—1980, în pofida unei creșteri aproape identice a volumului exportului, puterea de cumpărare a acestuia a crescut cu numai 18% în țările cel mai puțin dezvoltate, cu 32% în celelalte țări în curs de dezvoltare și cu 55% în țările dezvoltate.

Examinînd, prin aceeași prismă, cum a evoluat puterea de cumpărare a exporturilor de produse industriale prelucrate, constatarea pe care o putem face este că deși exportul țărilor în curs de dezvoltare a crescut mai rapid decît cel al țărilor dezvoltate, puterea de cumpărare a exporturilor a continuat să evolueze divergent. Deși volumul exporturilor de produse manufacturate ale țărilor cel mai puțin dezvoltate a crescut cu 90%, efectul acestei creșteri asupra puterii de cumpărare a fost redus în proporție de peste 2/3 ca urmare a declinului relativ al prețurilor de export. Chiar și în cazul celorlalte țări în curs de dezvoltare, 1/3 din creșterea volumului exportului lor a fost anihilată de același factor. Să notăm totuși că, în strînsă legătură cu strategiile de dezvoltare ale țărilor în curs de dezvoltare, rezultatele exporturilor țărilor care au adoptat o strategie bazată pe promovarea exporturilor au fost net superioare celor ale țărilor care și-au axat procesul dezvoltării economice pe strategiile de înlocuire a importurilor, fapt care confirmă și în condițiile de criză ale economiei mondiale rolul stimulator al comerțului exterior asupra creșterii economice¹⁾.

Tabelul nr. 2

Factori determinanți ai modificărilor în puterea de cumpărare a exporturilor de produse manufacturate în perioada 1970—1980
— miliarde dolari —

	Țările cel mai puțin dezvoltate	Țări în curs de dezvoltare	Țări dezvoltate
Creșterea puterii de cumpărare a exporturilor	1,1	53,9	297,8
— Datorită volumului exportului	3,9	77,4	346,4
— Datorită modificărilor în prețul exportului	-2,7	-23,5	-48,6

Sursa : World Bank, World Development Report 1981, Washington 1981.

Rezultă, așadar, că în deceniul trecut, deși puterea de cumpărare a exporturilor țărilor în curs de dezvoltare a crescut cu 94% (produse de bază și produse manufacturate), în timp ce cifra corespunzătoare țărilor dezvoltate a fost de 71%, dispro-

Tabelul nr. 3

Distribuția regională a comerțului mondial
— în procente, din valoare —

	1963	1973	1980
Țări capitaliste dezvoltate Exp.	64	68	61,5
Țări capitaliste dezvoltate Imp.	64,5	69,5	66,0
Țări în curs de dezvoltare Exp.	9	9	17,5
Țări în curs de dezvoltare Imp.	5,5	5	8,6
Țări în curs de dezvoltare Exp.	13	10,5	10
Țări în curs de dezvoltare Imp.	15,5	13	15
din care „Cel mai puțin dezvoltate” Exp.	—	0,5	0,5
din care „Cel mai puțin dezvoltate” Imp.	—	0,5	1,0
Țări socialiste Exp.	12	10	9
Țări socialiste Imp.	11	10	8,5

Sursa : GATT, International Trade 1960-81, Geneva 1981

porția dintre acestea a continuat să rămîna gravă, puterea de cumpărare a exporturilor țărilor în curs de dezvoltare fiind de

¹⁾ Bela Balassa, Trade in Manufactured Goods : Patterns of change, World Development, vol. 9, nr. 3/1981

4,3 ori mai mică decît cea a exporturilor țărilor dezvoltate la sfîrșitul deceniului trecut. Acest decalaj iese și mai pregnant în evidență dacă avem în vedere că în aceeași perioadă exporturile țărilor în curs de dezvoltare în țările dezvoltate (în prețuri constante), fără cele de țitei, au sporit numai cu 12,61 miliarde dolari, față de 37,57 miliarde dolari cît reprezintă majorarea exporturilor țărilor dezvoltate în cele în curs de dezvoltare.

Deteriorarea poziției țărilor în curs de dezvoltare în comerțul internațional este strict legată de **influența inflației din țările dezvoltate asupra prețurilor internaționale**. În timp ce volumul

Tabelul nr. 4

Factori determinanți ai creșterii comerțului mondial în perioada 1970—1980
— în miliarde dolari, prețuri curente —

	Total	Combustibil	Materii prime*	Produse manufacturate	Aur
Valoarea comerțului mondial în 1980	2133 ^{b)}	535	400	1170	28
Creșterea valorică între 1970—1980	1818	507	312	973	26
Procente din totalul creșterii	100	28	17	54	1
Influența creșterii prețurilor asupra creșterii valorilor totale (în procente)	37	98	82	81	101
Creșterea volumului între 1970—1980	74	29	64	96	—4

* *) Altele decît combustibili
b) GATT apreciază volumul total al exporturilor mondiale la numai 1973 miliarde dolari.
Sursa : World Bank, World Development Report 1981, Washington 1981

comerțului internațional a crescut cu 74% între anii 1970 și 1980, valoarea comerțului internațional a crescut cu 87% ca urmare a majorării prețurilor. Dacă ne referim numai la produsele industriale prelucrate, cele care reprezintă apanajul țărilor dezvoltate, trebuie să remarcăm că deși acestea au contribuit cu 54% la creșterea valorică a comerțului internațional, 81% din sporul de valoare a comerțului cu produse manufacturate este imputabil majorării prețurilor (vezi tabelul nr. 4).

De semnalat că dacă pînă de curînd țările exportatoare de țitei membre ale O.P.E.C. nu fuseseră afectate de acești factori, în 1981 și în primele luni ale acestui an ele au fost forțate să-și reducă prețul afișat cu circa 4—5 dolari/baril, reflectînd reducerea cu circa 17% a consumului de țitei în țările occidentale.

Tendințe crescînde de protecționism

AȘA cum arătam, în condițiile persistenței îndelungate a fenomenelor de criză sectorială în economia occidentală și a limitării de către G.A.T.T. a instrumentelor legislative de protecție care pot fi invocate de state, a **crescut rolul protecționismului administrativ**. Această formă de protecționism s-a dezvoltat pe măsură ce rolul de protecție al taxelor vamale a scăzut ca urmare a rundelor de negocieri tarifare din cadrul G.A.T.T. Trăsătura primordială a protecționismului administrativ este că nu implică statul și răspunderea acestuia, introducerea acestui tip de măsuri neputînd fi atacată în baza convențiilor internaționale bilaterale sau multilaterale. Pe de altă parte, măsurile de protecționism administrativ au caracter exclusiv tehnic și își bazează eficiența pe lipsa de transparență a condițiilor de comercializare de pe diferite piețe. De asemenea, protecționismul administrativ nu implică răspunderea internațională a statelor atîta timp cît natura măsurilor de acest tip ține în principal de politica economică internă. Generic, tipurile de măsuri de protecționism administrativ includ procedurile anti-dumping, de evaluare în vamă, restricțiile introduse cu scopul echilibrării balanței de plăți, taxele compensatorii și clauzele eşapatorii.

În practică, aplicarea acestor măsuri are, în unele cazuri, caracter discriminatoriu (anti-dumping, taxe compensatorii), iar în altele caracter nediscriminatoriu (evaluare în vamă, restricții introduse cu scopul echilibrării balanței de plăți, clauze eşapatorii). Aproape fără excepție, țările occidentale au

**Priorități și reorientări
în dezvoltarea economică**

**R. S. Cehoslovacă:
Sporirea eficienței
în utilizarea energiei**

AVIND resurse naturale limitate, Cehoslovacia resimte impactul creșterii prețurilor pe piața mondială la o serie de meserii prime, la combustibili și energie — relevă presa economică din această țară. Fapt care se reflectă, între altele, în politica sa energetică: astfel, în comparație cu cincinalul precedent, în perioada 1981—1985 se urmărește sporirea substanțială a producției de energie electrică în centralele nucleare, accelerarea ritmului de creștere a consumului de combustibili solizi și limitarea simțitoare a consumului de petrol și gaze naturale.

La rîndul său, programul de raționalizare a consumului de combustibili și energie, de utilizare superioară a acestora, care face parte integrantă din cel de-al șaptelea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale, prevede în ansamblu ca în 1985 să se realizeze,

față de nivelul consumurilor din anul 1980, economii de 12,4 milioane tone echivalent cărbune. În acest sens s-a ținut seama de efectele diferitelor măsuri de modernizare și restructurare a economiei cehoslovace, care urmează a fi aplicate în actualul cincinal, cum sînt in-

**Economii de combustibili și energie
scoutate în 1985, față de 1980
(în mil. t. e. c.)**

— Transformarea și transportul combustibililor și energiei	1,92
— Metalurgie	1,09
— Construcții de mașini	1,16
— Industria chimică și ramurile producătoare de bunuri industriale de consum	2,15
— Industria materialelor de construcții	0,63
— Agricultură și industria alimentară	0,85
— Transporturile	0,52
— În sfera activității neproductive	1,89
— Alte domenii	circa 1,5%
Total pe economie	12,4

Surse: Le commerce extérieur tchecoslovaque, nr. 1/1982.

roducerea electronicii în diverse ramuri, extinderea capacităților de care care a petrolului ș.a.

În ceea ce privește posibilitățile de economisire, acestea variază de la o ramură de activitate la alta, după cum rezultă din datele tabelului alăturat.

Cu referire numai la domeniile cu cel mai mare potențial de economisire, în transformarea și transportul com-

bustibililor și energiei — de pildă — se va recurge la reamenajarea centralelor electrice existente, pentru ca ele să devină concomitent furnizoare de energie termică pentru întreprinderi industriale sau pentru uzul casnic al populației; de asemenea, se vor ameliora parametrii de exploatare a centralelor pe bază de cărbune (îndeosebi prin modernizarea cazanelor), se vor reduce pierderile de energie în rețelele de distribuție a electricității și gazelor.

În metalurgie economiile de energie urmează a fi obținute în special prin reducerea ritmului de creștere a producției de oțel și prin aplicarea de tehnologii noi (în producția de aluminiiu, de exemplu, pe această ultimă cale se prevede să se reducă la jumătate consumul specific de energie electrică). În domeniul industriei chimice principala cale de reducere a necesarului de energie o va constitui restructurarea producției prin mărirea ponderii acelor produse livrabile la export a căror fabricare reclamă consumuri scăzute de energie și prin mărirea importului de produse chimice energointensive. În ceea ce privește complexa sferă a activităților neproductive, aici este prevăzut un amplu evantai de măsuri de economisire, cum ar fi reducerea pierderilor de căldură în edificiile noi (prin ridicarea nivelului tehnic al sistemelor de încălzire), modernizarea patrimoniului imobiliar, modificarea principiilor urbanistice care stau la baza edificării unor mari ansambluri de locuit, mărirea randamentului energetic al aparatelor electrocasnice.

N. P.

recurs la introducerea repetată și abuzivă de asemenea măsuri în ultimii trei ani cu scopul de a limita chiar și temporar accesul la piețe al unor produse aflate în concurență directă cu ramurile economice așa-zis sensibile din economiile lor naționale, nefăcînd altceva decît să întîrzie procesul de restructurare industrială. În timp ce oportunitatea acestor măsuri este serios contestată, eficiența lor pentru economiile occidentale este importantă, iar influența negativă asupra exporturilor majoră, atît din punct de vedere al volumului, cît și al duratei de suspendare a drepturilor de export pe piețele respective. Potrivit unui studiu întocmit în iunie 1981 de Douglas R. Nelson, consultant al Băncii Mondiale, numai 35% din procedurile anti-dumping și 20% din cele de aplicare a clauzelor eşapatorii deschise în S.U.A. în 1979 au avut la bază cauze reale de producere a prejudiciului, dar ele au împiedicat derularea în condiții normale a unui volum de comerț de circa 1 miliard dolari. Dacă ne referim la țările față de care asemenea măsuri au fost frecvent luate, atît de către S.U.A. cît și de țările membre ale Pieței comune, constatăm că acestea includ atît țări occidentale, cît și pe cele socialiste și în curs de dezvoltare.

Influența evoluțiilor cursurilor valutare

UN ALT aspect care influențează evoluția schimburilor comerciale este creșterea cursurilor principalelor valute folosite ca mijloace internaționale de plată. În prezent peste 85% din totalul plășilor internaționale legate de comerț se efectuează în valutele a cinci țări (S.U.A., R.F. Germania, Anglia, Franța și Japonia). Între participarea acestor țări la comerțul internațional și folosirea valutilor lor ca mijloc de decontare se manifestă o mare discrepanță: în timp ce S.U.A. realizează numai 11,7% din comerțul internațional, dolarul american este folosit pentru un volum de decontări legate de comerț de 54,8%; pentru R.F. Germania ponderile corespunzătoare sînt de 11,1% și 14,4%; pentru Anglia 5,9% și respectiv 7,5%; pentru Franța 6,3% și 6,1%, iar pentru Japonia 6,3% și respectiv 2,3%. Trebuie remarcat că numai în cursul anului 1981,

datorită politicii monetare restrictive americane și creșterii încordării internaționale cursul dolarului american a crescut cu circa 14%, ceea ce a echivalat cu o scumpire majoră a prețului importurilor celorlalte state, în primul rînd în curs de dezvoltare, afectînd serios capacitatea lor de import și realizarea unor importante obiective economice în condițiile în care puterea de cumpărare a exporturilor lor — datorită evoluției nefavorabile a prețurilor — a continuat să se deterioreze.

Necesitatea depășirii impasurilor actuale

DEPĂȘIREA actualului împas în care se află comerțul internațional constituie o necesitate la realizarea căreia trebuie să ia parte egală toate statele, experiența demonstrînd că nici o încercare de a dicta reguli universale valabile de către un număr restrins de state nu poate conduce la satisfacerea intereselor economice ale fiecărei țări. În acest context, trezesc o vie îngrijorare și încercările țărilor occidentale de a introduce a unui tratament de gradualizare a avantajelor regimului preferințelor vamale în favoarea țărilor în curs de dezvoltare, ca și cele de revitalizare a activității Comitetului de coordonare și control al comerțului Est-Vest (COCOM) în domeniul exportului de produse cu grad ridicat de tehnicitate spre țările socialiste.

În concepția partidului și statului nostru, pentru o democratizare reală a relațiilor internaționale, inclusiv în domeniul comercial, trebuie depuse eforturi susținute din partea tuturor statelor pentru a se lichida piedicile existente din comerțul internațional, obstacolele artificial create, de natură să împiedice desfășurarea normală a comerțului. Exprimînd această necesitate ardentă, de așezare pe principii calitativ noi a comerțului internațional, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia la Plenara comună a C.C. al P.C.R. și a Consiliului suprem al dezvoltării economice și sociale, din noiembrie 1981, că este „necesar să se treacă la elaborarea principiilor de bază ale noului ordinii economice internaționale, ale relațiilor bazate pe echitate și raporturi avantajoase, care să înlocuiască actualele norme de relații economice mondiale inechitabile”.

dr. Eugen DIJĂRESCU

Utilizarea tehnologiilor adecvate

DE MULTE ori, termenul „tehnologii adecvate” se referă la tehnologii simple care implică utilizarea intensivă a forței de muncă, incluzând mai puțin tehnologii de vîrf. Potrivit specialiștilor O.N.U.D.I., însă este greu de presupus că ar fi inadecvate pentru țările rămase în urmă tehnologiile de vîrf, transferabile din țările industrializate. Criteriul de apreciere a tehnologiilor ca adecvate ar ține, astfel, mai curînd de capacitatea acestora de a veni în întîmpinarea realizării obiectivelor sociale pe care și le-au propus țările în curs de dezvoltare. În această viziune, tehnologiile adecvate ar trebui să contribuie la înlăturarea șomajului, la îmbunătățirea condițiilor de muncă, la asigurarea trebuințelor de bază ale populației precum și a unei repartizări echitabile a venitului național realizat, — ele fiind, așadar, diferite de la o țară la alta, în funcție de ponderea pe care o capătă unul sau altul dintre factorii enumerați.

Forumul internațional asupra tehnologiilor industriale adecvate, organizat de O.N.U.D.I. în India cu participarea a 300 oameni de știință din țări în curs de dezvoltare și industrializate sublinia concluzia că tehnologiile adecvate se referă deopotrivă la cele de largă utilizare, cît și la cele presupuse a fi

utilizate pe scară restrînsă, la nivel local și cu cheltuieli reduse, în funcție de obiectivele asumate, resursele disponibile și condițiile în care tehnologiile respective urmează a fi aplicate.

Potrivit specialiștilor participanți la reuniunea menționată, selectarea tehnologiilor adecvate ar depinde de mai mulți factori, printre care: dimensiunile pieței potențiale; disponibilitățile de resurse naturale; asigurarea suveranității naționale în ce privește utilizarea acestor resurse; rolul sectorului de stat și particular; nivelul de dezvoltare al forțelor de producție; repartizarea geografică a obiectivelor industriale; raportul în care diferite tehnologii sau procese favorizează utilizarea intensivă a capitalului sau a forței de muncă; sursele de energie disponibile; existența unei mîini de lucru calificate; impactul tehnologiilor asupra mediului înconjurător.

Analiza acestor factori indică existența unui număr însemnat de domenii privind transferul de tehnologie sau cooperarea internațională în vederea dezvoltării tehnologiilor adecvate în țările aflate în curs de dezvoltare. Buletinul informativ al O.N.U.D.I., „Development issue paper for the 1980 s” menționează deopotrivă existența și a numeroase obstacole în calea implementării efective a tehnologiilor adecvate. Iată cîteva dintre acestea: dependența față de furnizorii occidentali pentru echipamentele necesare; interesele firmelor străine diferite de cele ale țărilor în curs de dezvoltare în care operează; considerarea de multe ori cu prioritate a criteriilor tehnico-ingenerești înaintea celor ce țin de dezvoltare; înclinația investitorilor către realizarea de proiecte de amploare pe baza celor mai avansate tehnologii, precum și prejudecățile în legătură cu recurgerea la obiective de dimensiuni mai mici realizabile cu echipamente mai puțin sofisticate, aici incluzîndu-se practicarea acordării de ajutoare externe legate.

Toate aceste elemente au concurat la situația actuală, în care țările în curs de dezvoltare sînt încă departe de a dispune de tehnologiile necesare. După cum menționează publicația menționată, nici o țară în curs de dezvoltare nu și-a creat condițiile necesare pentru rezolvarea problemelor fundamentale cu care se confruntă majoritatea populației — probleme ce țin de malnutriție, lipsa de îngrijire medicală corespunzătoare, locuință și educație, instabilitatea locurilor de muncă, venituri scăzute. Tehnologiile disponibile în țările rămase în urmă sînt încă departe de a răspunde dezideratelor cele mai urgente ale acestor țări; dovada o face tocmai faptul că aceste probleme devin din ce în ce mai acute în tot mai multe țări ale lumii, contribuind, astfel, la adîncirea decalajului care le separă de țările dezvoltate.

Breviar

Suedia și-a propus să majoreze în 1982 ajutorul acordat țărilor cele mai sărace în cadrul programului de cooperare internațională pentru dezvoltare. Potrivit acestui program, cheltuielile dedicate dezvoltării vor crește cu 8,9% în acest an, urmînd să reprezinte mai mult de 1 la sută din produsul intern brut al țării. Atenția prioritară urmează a fi acordată dezvoltării rurale, inclusiv industriei mici și infrastructurii în zonele rurale, precum și problemelor de ordin ecologic în aceste regiuni.

Din fondurile suedeze de asistență pentru dezvoltare o treime vor fi acordate prin intermediul organizațiilor internaționale — în primul rînd celor din sistemul O.N.U. —, celelalte fonduri fiind destinate programelor bilaterale și cu caracter regional (cooperare economică în zona de sud a Africii, asistență pentru probleme sociale în America Latină și în sudul Africii). Programul mai prevede alocarea de fonduri pentru creditele concesionare și pentru stimularea activității Agenției suedeze de cercetare în domeniul cooperării cu țările în curs de dezvoltare.

Cooperarea „Sud-Sud”

DIN INIȚIATIVA Forumului pentru politici de dezvoltare din cadrul Fundației (vest)-germane pentru dezvoltarea internațională, la sfîrșitul anului trecut a fost organizată o masă rotundă internațională cu participarea UNITAR și a reprezentanților unor institute de cercetare din țări în curs de dezvoltare și industrializare. Reuniunea avea să constituie punctul de plecare pentru un nou program care își propune să studieze posibilitățile practice de realizare și avantajele potențiale ale cooperării regionale și interregionale, în contextul preocupărilor pentru dezvoltarea „lumii a treia”, prin eforturi proprii colective.

După cum arăta directorul executiv al UNITAR, Davidson Nicol, în susținerea acestui proiect de cercetare, ex-

periența a demonstrat că strategiile bilaterale s-au dovedit nesatisfăcătoare, iar negocierile globale avansează încă încet în vederea rezolvării problemelor legate de subdezvoltare. Aceste concluzii sînt de natură să impună abordarea cooperării „Sud-Sud” ca o strategie complementară în sprijinul eforturilor globale pentru lichidarea subdezvoltării. Practica a arătat că țări din aceeași zonă geografică pot coopera cu rezultate bune în această direcție, chiar dacă ele sînt caracterizate prin nivele diferite de dezvoltare, sisteme sociale, economice și culturale diferite.

Mai mult, inițiativele pe plan regional — fie ele din America Latină, Asia de Est, de Sud sau Sud-Est, din Africa precum și cele provenind de la organizațiile constituite în aceste regiuni —

pot și trebuie să contribuie la revitalizarea Dialogului „Nord-Sud”, prin stimularea cooperării între țări cu obiective comune și care au disponibilitățile comune de resurse naturale, umane și financiare destinate creșterii economice și dezvoltării sociale și culturale. — sublinia directorul UNITAR.

Programul lansat sub egida UNITAR își propune astfel să sprijine țările în curs de dezvoltare în preocupările lor comune în domeniul vizînd comerțul, folosirea capacităților industriale, finanțele, forța de muncă și piețele de desfacere. Pe baza cercetărilor ce se vor desfășura pe parcursul următorilor doi ani, propunerile și recomandările rezultate urmează să facă obiectul unui plan global privind cooperarea între țările în curs de dezvoltare.

Pagină realizată de
Em. STANCU

O.C.D.E. : optimism reținut pentru 1982

PREVIZIUNI RECENTE ale Secretariatului O.C.D.E. se referă la posibilitatea unei înviorări lente în cursul anului curent, urmată de o creștere mai rapidă, cu 6 la sută pe an, către mijlocul anului 1983, a volumului comerțului exterior al principalelor șapte țări industrializate (S.U.A., Canada, Franța, R.F.G., Anglia, Italia și Japonia).

În timp ce, pe ansamblul țărilor în cauză balanșa de plăți se anticipează că va fi echilibrată, analizele pe țări prognozează situații net diferențiate, mai ales în ce privește exporturile. Astfel, Statele Unite, a căror monedă a înregistrat o poziție relativ fermă în 1981, sînt așteptate să înregistreze reduceri de pînă la 5,5 la sută în volumul exporturilor, în acest an. Exporturile Japoniei, deși urmează să se majoreze în continuare, vor crește cu o rată ceva mai moderată decît cea din anul trecut de 13 la sută, respectiv cu circa 7 la sută anticipat la începutul anului. Pentru R.F. Germania se așteaptă, ca exporturile să crească cu o rată de 11 la sută pe an, (7% în 1981).

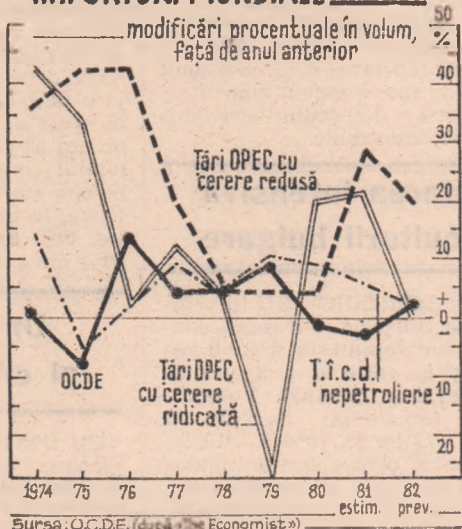
Strategia în materie de export adoptată de țările O.C.D.E. în ultimii ani, pentru a depăși șocul provocat de creșterea prețurilor petrolului și a

bazat pe orientarea livrărilor cu preponderență către țările O.P.E.C. Principalele piețe de desfacere pentru produsele industrializate occidentale — Nigeria, Irak ș.a. — au înregistrat deficite însemnate în balanțele lor de plăți de pe urma acestui comerț, datorită reducerii temporare a pre-

cute ca avînd o capacitate mai mică de absorbție — datorită potențialului lor economic scăzut — sînt așteptate să își majoreze cu circa 20 la sută importurile din țările industrializate în cursul acestui an.

În ce privește țările în curs de dezvoltare nepetroliere, acestea vor fi confruntate în continuare cu deficite majore ale balanțelor lor de plăți, ceea ce va face ca importurile lor de produse manufacturate

IMPORTURI MONDIALE

Sursa: O.C.D.E. (după «Economist»)

țului petrolului și a majorării ponderii Arabiei Saudite în producția de țitei a O.P.E.C., ceea ce va permite țărilor industrializate să rămînă în continuare pe aceste piețe, în special cu mărfuri livrate pe credit.

Alte țări O.P.E.C., care pînă acum erau cunos-

să se diminueze sensibil.

În perioada imediat următoare principalele piețe de desfacere pentru produsele de export ale țărilor industrializate se pare că vor fi tot țările dezvoltate, așteptîndu-se o majorare a comerțului intra-O.C.D.E.

Programe de dezvoltare

Mexic : accent prioritar pe diversificarea și prelucrarea materiilor prime

ECONOMIA MEXICANĂ a înregistrat în ultimii ani una din cele mai dinamice evoluții din rîndul țărilor latino-americane, pentru anul 1981 datele provizorii vorbind de un ritm de creștere al P.I.B. de 7 la sută. În prezent, Mexicul promovează o politică de consolidare a rezervelor de hidrocarburi și de diversificare a celorlalte surse de energie prin valorificarea zăcămintelor de cărbuni și utilizarea energiei geotermale. În industria prelucrătoare, accentul se pune pe diversificarea producției, urmărindu-se promovarea exporturilor de produse prelucrate, a căror valoare în 1981 a depășit 3 miliarde dolari.

O evoluție pozitivă înregistrează industria siderurgică, în 1981 producția de oțel totalizînd 7,7 milioane tone. Pentru dezvoltarea ei se prevăd în continuare investiții însemnate.

Ca urmare a bazei largi de materii prime de care dispune, industria petrochimică s-a dezvoltat într-un ritm rapid (o medie anuală de 18 la sută în perioada 1977-1981). Pentru 1982 și 1983 sînt prevăzute investiții de 170 milioane dolari în vederea extinderii unor capacități de producție existente și construirii de noi unități petrochimice printre care : o unitate pentru anhidridă ftalică în localitatea Tampico (capacitate 15 mii tone/an) ; fabrici de P.V.C. în localitățile Tlalnepantla și Altamira (32 mil tone/an și respectiv 72 mii tone/an), o fabrică de poliestere în localitatea Xalostoc, și extinderea capacităților de producție ale fabricilor de polistiren din Lecheria și Coatzacoalcos. Se preconizează ca în anul 1990 capacitatea de producție de produse petrochimice de bază să se ridice la peste 25 milioane tone/an.

Agricultura continuă să figureze pe lista priorităților în cadrul economiei mexicane. Principala obiectiv urmărit îl reprezintă sporirea producției agricole de bază, în vederea realizării unui grad mai ridicat de autoaprovizionare și, prin aceasta, a reducerii importurilor (în anul 1981, importurile de cereale au scăzut la 6 milioane tone, comparativ cu 10 milioane tone în 1980). Mexicul și-a propus ca pînă în anul 1990 să ajungă la deplina autoaprovizionare alimentară. Paralel cu măsurile vizînd creșterea producției agricole, o atenție particulară se acordă creării de centre agroindustriale. În anul 1982 se preconizează constituirea a 14 asemenea centre specializate în prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor, lapteului, cafelei etc.

Relațiile economice dintre România și Mexic s-au dezvoltat continuu în ultimii ani, fapt reflectat alături de sporirea volumului schimburilor comerciale, cit și de lărgirea și diversificarea formelor de cooperare. Exporturile țării noastre în Mexic constau din mașini-unelte, utilaje industriale, rulmenți, produse chimice, iar importurile din condimente, cafea și bumbac fibră.

Maria Rodica RADULESCU

EVOLUȚII MONETARE

INTERVALUL 9-12 MARTIE a.c., a marcat redresarea poziției dolarului S.U.A. față de majoritatea valutelor occidentale, în condițiile reducerii relative și temporare a dobînzilor interne atît în S.U.A. cit și în țările vest-europene.

Cursul lirei sterline față de dolar a continuat să slăbească, în principal sub influența reducerii prețului la țitei pe piața internațională, a diminuirii dobînzii de bază de către marile bănci de clearing din Marea Britanie de la 13,5% la 13%. La finele intervalului analizat lira sterlină era cotate la 1,8025 dolari, comparativ cu 1,8325 dolari în ziua de referință de 5 martie 1982. Poziția francului elvețian față de dolarul S.U.A., dar mai ales față de moneda vest-germană s-a menținut fermă în cea mai mare parte a săptămînii, reflectînd evoluția relativă mai favorabilă a activității economice din această țară precum și efectul produs pe piață de nerecuzita măsurilor de prevenire a aprecierii francului față de moneda vest-germană, întreprinse de autoritățile monetare elvețiene. La 12 martie francul elvețian era cotate la 1,5725 franc/1 dolar, față de 1,6675 franc/1 dolar în ziua de referință. Față de moneda vest-germană moneda elvețiană a atins în cursul intervalului peste 1,27 mărci/1 franc, cel mai înalt nivel din ultimii trei ani și jumătate. Cursul mărcii vest-germane față de dolar a înregistrat în săptămîna analizată o depreciere de circa 0,85%, atingînd la finele intervalului 2,3750 mărci/1 dolar (2,3550 mărci/1 dolar în ziua de referință).

O depreciere mai pronunțată a cunoscut francul francez (de circa 1%) al cărui curs față de dolarul S.U.A. s-a situat la 12 martie la 6,0675 franc/1 dolar,

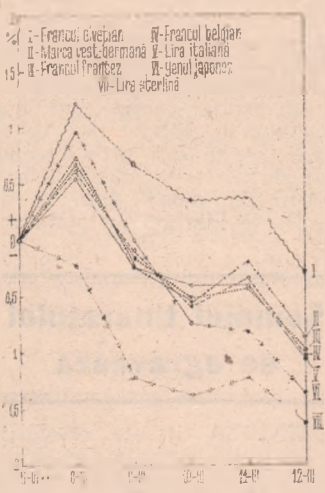
comparativ cu 6,0275 franc/1 dolar la finele săptămînii anterioare. Poziția monedei franceze a înregistrat o tendință de deteriorare și în raport cu moneda vest-germană. În cursul intervalului analizat Banca Franței a intervenit în repetate rînduri prin vânzări de dolari și de mărci vest-germane în vederea sprijinirii valutei naționale.

Procente apropiate de depreciere față de dolar (de circa 1,04%) au înregistrat francul belgian (cursul atîngînd 44 franc/1 dolar comparativ cu 43,55 franc/1 dolar în ziua de referință) și lira italiană (cotate la finele săptămînii la 1.283,25 lire/1 dolar față de 1.270 lire/1 dolar la 5 martie a.c.). Yenul japonez a marcat o depreciere mai pronunțată față de moneda americană, în principal ca efect al accentuării ecartului de dobîndă între fondurile în yen și cele în dolari. La 12 martie yenul era cotate la 239,25 yen/1 dolar față de 236 yen/1 dolar în ziua de referință.

Dobînzile în fondurile în principalele eurovalute au cunoscut următoarea evoluție (se dau nivelurile de ofertă la depozitele pe 6 luni din zilele de 5 și, respectiv, 12 martie a.c.) : eurodolari 15,125% și 15%, euro-mărci vest-germane 10,125% și 9,5%, eurofranci elvețieni 8,375% și 7,0625%, eurolire sterline 14% și 13,375%.

Prețul aurului s-a înscris în continuare pe o curbă descendentă, atingînd la cel de al doilea fixing de la Londra din 12 martie 323,25 dolari/uncie (342 dolari/uncie la ultimul fixing din săptămîna precedentă).

Gheorghe MUNTEA
Alexandru OLTEAN

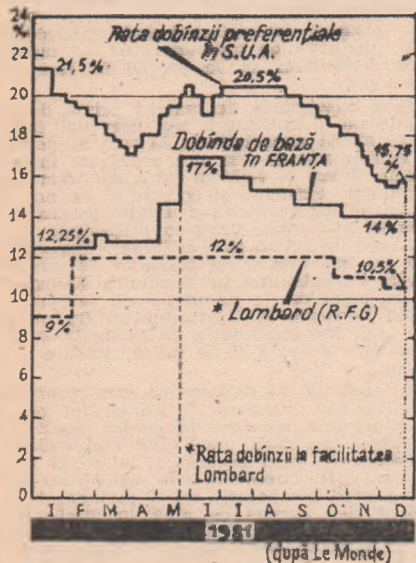

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 9-12. III. BAZA : 5.III a.c.

Implicații ale dobinzilor înalte

CHIAR DACĂ nu se mai situează la niveluri de peste 20%, așa cum s-a întâmplat anul trecut în două rânduri, a doua oară pentru o perioadă de mai multe săptămâni în cursul verii (vezi graficul), rata dobinzii preferențiale în S.U.A. — după scăderea din ultima parte a anului — s-a reinscris pe o traiectorie ascendentă, după care a reînceput să scadă ușor.

Evoluția amintită, deși nu reprezintă principala cauză a dificultăților economice ale celorlalte țări occidentale dez-

(după Le Monde)

voltate, contribuie totuși în bună măsură, prin implicațiile sale multiple, la agravarea recesiunii, inflației și șomajului cu care se confruntă aceste țări. În același timp, nivelul oscilant, dar în continuare ridicat al dobinzilor are o incidență puternică asupra situației financiar-bancare a țărilor în curs de dezvoltare, prin scumpirea artificială a mărfurilor importate de acestea și mai ales prin creșterea exagerată a dobinzilor la creditele internaționale la care ele sînt nevoite să apeleze. Nivelul ridicat al dobinzilor din ultimii ani și-a găsit reflectarea în creșterea vertiginoasă a datoriei externe a țărilor „lumii a treia”, care totaliza la sfîrșitul anului trecut 524 de miliarde dolari.

U.R.S.S.: rațiunile economisirii

FAPTUL că industria este concentrată în esență în partea europeană a Uniunii Sovietice, în timp ce un volum crescînd de materii prime și energie trebuie exploatat (adeseori în condiții grele) și transportat din Siberia, Asia Centrală și Orientul Îndepărtat a determinat o creștere simțitoare a cheltuielilor de extracție și de transport. Astfel, numai ultima categorie de cheltuieli însumează, pe ansamblul țării, aproximativ 80 miliarde de ruble pe an, ceea ce sporește rentabilitatea investițiilor în elaborarea de tehnologii cu puține deșeurii și energo-economice, în făurirea unei structuri

industriale care să permită folosirea mai complexă a materiilor prime.

Pe de altă parte, aplicarea politicii de economisire este justificată și de majorarea prețurilor la materii prime și energie pe piața mondială, fiecare procent de economie în consumul de resurse energetice din Uniunea Sovietică echivalînd, la prețurile din 1981, cu circa 2,5 miliarde dolari. La rîndul său, reducerea cheltuielilor materiale cu un singur procent pe întreaga economie națională asigură un spor al venitului național de 6 miliarde ruble.

Ample rezerve pot fi valorificate și pe seama altor factori ai producției: calculele arată că prin îmbunătățirea organizării muncii în industria U.R.S.S. și ridicarea productivității muncii pînă la nivelul celei din întreprinderile fruntașe s-ar obține sporirea volumului producției industriale cu 3 miliarde de ruble pe an, iar scurtarea doar cu o lună a termenelor de construcție a obiectivelor industriale ar determina economii de pînă la 2 miliarde ruble.

Dezvoltarea intensivă a agriculturii bulgare

PONDEREA AGRICULTURII în venitul național al Bulgariei s-a redus continuu în ultimele decenii, în schimb volumul producției agricole a sporit de peste două ori față de 1956. Volumul producției de cereale pe locuitor a crescut de la 574 kg în 1956 la 910 kg în 1980, mai ales prin sporirea randamentului la hectar (de aproape trei ori în intervalul amintit). O contribuție directă la obținerea acestor rezultate au avut-o creșterea cu 40% în ultimul deceniu a gradului de mecanizare a lucrărilor agricole, ca și dublarea puterii instalațiilor energetice raportată la o persoană ocupată în agricultură. În același timp numărul specialiștilor cu studii superioare care lucrează în această ramură a ajuns la aproape 20 de mii. Toate acestea au permis creșterea de 8 ori în ultimele două decenii a productivității muncii în agricultură.

Pe linia autoaprovizionării, după cum informează agenția B.T.A., începînd din acest an județele nu vor mai primi din fondul centralizat al statului produse agroalimentare pe care le pot obține pe propriul lor teritoriu. Fondul centralizat va fi asigurat prin vînzarea cantității de produse alimentare rămase după satisfacerea cerințelor populației din județul respectiv. Județelor care nu au condiții de a-și acoperi normele de consum li se repartizează planificat alimente din fondul centralizat. O parte din producția agroalimentară ce rămîne în județ se desface prin rețeaua comercială de pe teritoriul acesteia; cealaltă parte este folosită direct de populație sau este vîndută pe piața cooperatistă.

Șomajul tineretului se agravează

ÎNCETINIREA ritmului creșterii economice în țările dezvoltate membre ale O.C.D.E. în condițiile sporirii populației active cu circa 1% pe an va atrage, potrivit ultimei prognoze semestriale a acestei organizații, o creștere a șoma-

Șomajul tinerilor (în % din populația activă)

	1979	1980	1981	1982*
S.U.A.	11,2	13,2	14	16,25
Japonia	3,5	3,6	4,25	4,25
R. F. G.	3,7	4,3	7	9
Franța	13,3	15,0	17,0	20,5
Anglia	11,3	15,1	19,6	20,5
Italia	25,6	25,0	27	29,5
Canada	13,0	13,2	12,75	13,5
TOTAL	10,8	12,4	14	15,5

* Previțiuni.

Sursa : O.C.D.E.

jului care urmează să afecteze în acest an peste 8% din populația activă (chiar 10% în Europa occidentală). Se prevede că numărul șomerilor va atinge 28,5 milioane în al doilea semestru al anului în curs, cel mai puternic afectat — dincolo de variațiile destul de mari de la o țară la alta — fiind tinerii. Astfel, în acest an tinerii în vîrstă de sub 25 de ani ar putea constitui peste 41% din totalul șomerilor pe ansamblul principalelor șapte țări occidentale industrializate, la care se referă tabelul de mai jos, deși ei reprezintă mai puțin de 20% din populația lor activă.

Un sector de virf al creșterii japoneze

CU UN RITM ANUAL de creștere de aproape 23% pe an (care ajunge la 49% în cazul circuitelor integrate) industria electronică japoneză nu s-a resimțit practic de pe urma crizei economice mondiale, reușind, dimpotrivă — grație concentrării puternice a exporturilor — să cucerească noi segmente dintre cele mai dinamice ale pieței mondiale.

Obținerea unui asemenea ritm susținut de creștere este atribuită în primul rînd integrării verticale a firmelor electronice japoneze, care reușesc să amortizeze mai repede fondurile alocate pentru cercetări în domeniul circuitelor integrate de bază incorporînd rapid rezultatele obținute, într-o gamă vastă de produse finite. Marea diversitate de produse electronice, atît industriale cît și de larg consum (de la calculatoare și roboți pînă la jocuri electronice) constituie un alt factor al dezvoltării atît de rapide a industriei nipone.

Intensificarea protecționismului în S.U.A. și Europa occidentală a determinat firmele japoneze să accelereze perfecționările tehnologice și să-și diversifice geografic debușeele inclusiv în domeniul bunurilor de consum (magnetoscoape, televizoare în culori etc.). Paralel ea stimulează investițiile în străinătate încă din prima fază a ciclului de viață al unui produs nou, întreprinderile respective continuînd să facă apel la componente venite din Japonia (un magnetoscop, de exemplu, are între 1 000 și 5 000 de componente).

Hotărîtor însă, constată revista L'Usine Nouvelle, rămîne valorificarea rapidă a efortului de cercetare. Firma „Matsushita Electric”, de pildă, care este cel mai mare deținător nipon de brevete, are zece mii de cercetători. Ea investește în cercetare peste 100 miliarde de yen pe an, depunînd în anul 1980 un număr de 8 670 de brevete în 65 de țări ale lumii.

GLOSAR

Depozite bancare

ESTE O PRACTICĂ uzuală ca deținătorii de fonduri disponibile să le constituie sub formă de depozite la instituțiile bancare. Din punct de vedere juridic, sumele din depozite nu sînt considerate ca o simplă primire în păstrare, ci ca fiind luate de bănci cu împrumut de la clienți. Această conferă băncilor deplin drept de proprietate asupra depozitelor, pe care pot să le utilizeze potrivit necesităților activității lor curente, cu obligația de restituire a sumelor în condițiile convenite cu deponenții.

În funcție de modul în care se pot retrage fondurile se disting două principale categorii de depozite bancare: la vedere și la termen.

Depozitele la vedere sînt cele asupra cărora deponentul are drept de dispoziție, respectiv de retragere, în orice moment, la simpla sa cerere. Sub această formă se constituie în general sumele destinate unor cheltuieli curente, depuse în principal din considerente de siguranță și de facilitare a transferurilor.

Avînd ca argumentare incertitudinea duratei rămînerii sumelor astfel primite, băncile nu acordă, de regulă, dobînda la depozitele la vedere, deși în fapt le utilizează pentru finanțări.

Pentru deponenții interesele depozitelor la vedere, care sînt nepurtătoare de dobînz, rezidă în posibilitatea manevrării rapide, prin intermediul băncilor, a fondurilor depuse, utilizîndu-se procedee tehnice operative ca cecul, dispoziția de plată, scrisoarea de credit, acreditivul documentar.

Băncile oferă și alte servicii, cum ar fi de exemplu colectarea sumelor pe care le are de încasat titularul unui depozit.

Depozitele la termen sînt constituite cu condiția ca retragerea să nu se facă decît după un interval determinat de timp.

Există o varietate de astfel de depozite, între care mai cunoscute sînt:

depozitele cu preaviz, a căror restituire se poate cere oricînd de deponent, dar remiterea efectivă a fondurilor de către bancă se face numai după o anumită perioadă de la momentul solicitării;

depozitele cu durată fixă, care rămîn blocate și nu pot fi recuperate decît exclusiv după data prestabilită;

depozitele cu destinație specială, constituite în vederea efectuării unei operațiuni determinate, cum ar fi, de exemplu, plata de dividende acționarilor, rambursarea anumitor creditori, onorarea unor obligații.

bonuri de casă, care sînt de fapt titluri de credit emise de bănci cu scadență fixă, în scopul atragerii de fonduri de la deținătorii de capitaluri. Prin subscrierea acestor bonuri sumele sînt imobilizate, în principiu, pînă la scadență, dar avantajul lor constă în posibilitatea de a fi transformate în fonduri lichide prin negocierea pe piață.

certIFICATE de depozit, care reprezintă de asemenea titluri de credit emise de bănci oferind celor ce le subscriu posibilitatea de a le mobiliza înainte de scadență dacă nu mai pot ține imobilizate fondurile.

Datorită certitudinii duratei pe care pot fi fructificate fondurile constituite în depozite la termen, băncile oferă la acestea dobînzii corelate cu nivelul celor practicate pe piețele monetare și financiare.

Rolul depozitelor este esențial în resursele și bilanțul unei bănci, întrucît constituie elementul fundamental pentru desfășurarea activității de credit.

Depozitele bancare ocupă un loc important în economia celor mai dezvoltate țări capitaliste, în ultimii ani reprezentînd procente situate între 75% și 90% din volumul total al disponibilităților monetare și cvasimonetare.

Radu NEGREA

Aglomerări urbane

Ion Bălan, Filași — Dintre marile orașe ale lumii cea mai rapidă extindere în perioada postbelică au înregistrat-o cele situate în țări în curs de dezvoltare. Față de o creștere de trei ori în comparație cu 1950 a numărului locuitorilor, comuna multor orașe din lumea a treia, populația unor zone metropolitane ca Manila, Djakarta, Ciudad de Mexico și Khartum a sporit de patru ori, iar în cazul unor orașe ca Sao Paulo și Bagdad de cinci

ori, în vreme ce cîteva din cele mai mari orașe ale Africii subsahariene (Lagos, Nairobi, Dar-es-Salaam) au acum o populație de șapte ori mai numeroasă decît în 1950. Orașe ca Bombay, Djakarta, Cairo, Lagos sau Manila primesc anual cel puțin un sfert de milion de oameni fiecare. Dacă această tendință va continua, în anul 2000 primele 15 mari orașe ale lumii vor fi numai din țări în curs de dezvoltare, mai ales din America Latină și Asia. Creșterea rapidă a populației lipsită de mijloace a marilor orașe din lumea a treia agravează și mai mult acută criza de locuințe pe care o cu-

se acesteia, accelerînd proliferarea bidonvillurilor, lipsite de apă curentă, canalizare, servicii de salubritate și de transport în comun, uneori chiar de lumină electrică.

Criza de locuințe din orașele lumii a treia este în primul rînd un rezultat al sărăciei, al faptului că o bună parte din locuitorii lor nu au loc de muncă sigur și un salariu decent, care să le permită să aibă o locuință corespunzătoare. Dar, așa cum subliniază specialiștii Institutului internațional pentru mediu și dezvoltare din Buenos Aires, ea este legată cel mai adesea și de lipsa unui control guvernamental asupra tranzacțiilor (în fapt speculații) imobiliare, ca și de aflulul continuu de oameni atrași spre orașe de iluzia că acolo vor găsi de lucru și un trai mai bun. Fără un program de reforme și de dezvoltare rurală care să fidice realmente nivelul de trai la sate și astfel să stăvilească acest aflux, se așteaptă în studiul citat, nici o politică de construcții de locuințe, fie ea cît de modestă, nu va putea fi vreodată încununată de succes.

Protecția mediului — stimulator al conjuncturii

Mihal Badea, Făgăraș — Sincronismul dintre adoptarea unei legislații mai severe privind protecția mediului inconjurător, pe de o parte, și reducerea programelor de investiții particulare și creșterea dimensiunilor șomajului, pe de altă, a îndemnat o serie de analiști grăbiți din unele țări capitaliste dezvoltate să stabilească o legătură cauzală între cele două fenomene. Criticii noii legislații antipoluare din R. F. Germania, de pildă, au avansat teza că dacă investigațiile pentru instalații de depoluare ar fi fost afectate unor scopuri direct productive, s-ar fi putut crea mai multe locuri de muncă. Teza respectivă este infirmată de un studiu apărut anul trecut la München potrivit căruia, cel puțin în perioada avută în vedere, investițiile private au fost afectate de perspectivele conjuncturale defavorabile și nu din cauza afectării unor resurse financiare pentru combaterea poluării. Mai mult, numeroase studii pe această temă efectuate în R.F.G. și în alte țări au ajuns la concluzia că politica de protecție a mediului are consecințe stimulative pentru conjunctură, creînd mai multe locuri de mun-

că decît desființează, cu alte cuvinte că alternanța locuri de muncă sau mediu nepoluant este falsă.

Înăsprirea legislației antipoluare are ca efect între altele căutarea unor noi tehnologii prin care deșeurile poluante să poată fi utilizate ca materii prime (de pildă pentru producerea de tetraclorură de carbon), economisindu-se atît cheltuielile ridicate pentru depozitarea deșeurilor, cît și materiile prime și energie.

Petrol submarin

Jean Dirdală, Ploiești — 1) Ponderea petrolului exploatat în largul mării în totalul producției mondiale de petrol se apreciază că depășește în prezent 25%, pentru sfîrșitul deceniului prevăzîndu-se o pondere de aproape 40%. Numărul țărilor care extrag petrol în zonele lor economice exclusive, a ajuns la 35. Potrivit unor estimății, două treimi din petrolul care rămîne de descoperit în lume s-ar găsi pe platourile continentale sau în adîncurile oceanelor.

2) În ultimii trei ani valoarea investițiilor americane în Europa occidentală a sporit într-un ritm anual de peste 14%. Această creștere s-a datorat în proporție de trei sferturi reinvestirii profiturilor, alți factori fiind inflația și fluctuația cursurilor valutare. Investițiile noi provenind din S.U.A. nu au reprezentat decît 4% din totalul investițiilor americane în capital fix în Europa occidentală, în primul semestru al anului trecut.

Mihal Dumitru, Medgidia — Vom avea în vedere propunerea dv., care ni se pare foarte interesantă.

Romeo Someșan, Ludus — Vă rugăm să vă adresați revistei „Lumea”, de profilul căreia articolul dv. pare mai apropiat.

Satelit

Doina Păulea, Brăila — Satelitul Marec A, lansat în decembrie anul trecut din Guyana franceză, cu ajutorul unei rachete „Ariane” construită prin cooperarea mai multor țări vest-europene, este primul satelit din lume destinat exclusiv telecomunicațiilor cu navele comerciale aflate în cursă. Satelitul a fost plasat pe o orbită geostaționară la o altitudine de 36 000 km

deasupra Oceanului Atlantic, urmînd ca cel de al doilea satelit din această serie, care va fi lansat spre sfîrșitul primăverii, să fie plasat deasupra Oceanului Pacific. Sateliții respectivi vor mări considerabil capacitatea de comunicare a stațiilor radio de pe coastă cu navele aflate în cursă, avînd 22 circuite telex și numeroase circuite telefonice, îmbunătățînd totodată și calitatea comunicațiilor, în special a celor cu navele aflate la mare distanță. Satelitul va fi utilizat de Organizația internațională a sateliților maritimi (INMARSAT), grupînd 36 de state. Pînă în prezent peste 1 000 de nave aparținînd țărilor membre ale organizației au fost echipate cu instalațiile necesare legăturilor radio prin satelit.

Cu ajutorul unor rachete „Ariane” urmează a fi lansafi în anii următori peste 20 de sateliți de telecomunicații, în baza unor contracte ferme încheiate cu țări sau consorții din diverse zone ale globului.

Conferință

Virgiliu Avădanei, Bir-lad — 1) Conferința Națiunilor Unite asupra dreptului mării, a căreia 11-a sesiune și-a început lucrările la 8 martie a.c. la New York, are ca obiectiv definitivarea proiectului unei convenții globale care să reglementeze principalele probleme legate de folosirea spațiului și resurselor oceanului planetar. În eventualitatea că această sesiune, prevăzută a dura pînă la 30 aprilie a.c., se va încheia cu succes, convenția ar urma să fie semnată în luna septembrie a.c. la Caracas. Principalele probleme rămase în suspensie sînt legate de modalitățile de exploatare, în interesul tuturor statelor, a zăcămintelor minerale din fundul oceanelor, care pot deveni o sursă importantă de materii prime, inclusiv de materiale strategice. Nodulii polimerici de pe fundul Pacificului, de pildă, conțin 10—50% mangan, 2—26% fier, 0.16—2% nichel, pînă la 1.6% cupru, 2,3% cobalt și altele.

2) Este adevărat că mările și oceanele globului conțin 20 000 de specii de animale cu valoare alimentară, dar nu trebuie uitat că 70% din totalul „capturilor” mondiale se fac din numai șapte specii, care din acest motiv sînt grav amenințate. De pildă, se apreciază că din cauza supraexploatării după 1915, balenele au fost exterminate în porție de nouă zecimi.

Revista ECONOMICA

Editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 11 din 19 martie 1982

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- 20 de ani de la încheierea cooperativizării agriculturii. O concepție novatoare privind dezvoltarea agriculturii (Oprea Parpală) 1
- Mecanismul economico-financiar : funcționalitate-eficiență (Cornel Iuga) 3
- Bugetul de venituri și cheltuieli în sprijinul mobilizării rezervelor interne de eficiență (I). (Emil Cioflan, Costinel Lazăr, Alexandru Pascal) 5
- Noile capacități de producție — în funcțiune la termenele planificate (B. Vasile, C. Bârnea) 8
- Toate forțele de la sate — concentrate în campania agricolă de primăvară (Gh. N. Iosif) 9
- 60 de ani de la crearea U.T.C.
● Tineretul, o puternică forță revoluționară în lupta împotriva asupririi, pentru independență și socialism (Constantin Petculescu) 11
- Participarea activă a tinerilor la dezvoltarea economico-socială a patriei (Stan Popa) 12

ȘTIINȚĂ — TEHNOLOGIE — EFICIENȚĂ

- Implicații ale evoluției tehnologiilor de fabricație (Petru Vernescu, Gheorghe Săndulescu, Mircea Enescu, Gheorghe Micu) 14

CONDUCERE ● ORGANIZARE

- Experiențe în actualitate. Organizarea și conducerea transporturilor în teritoriu (Constantin Popa, Nicolae Oprea) 16

TEORII — IDEI

- Venitul net inclus în prețurile de producție — pirghie în asigurarea echilibrului între fluxurile materiale și financiare (Marcel Voica) 18
- Școli ● curente ● economiști. Controverse occidentale asupra fenomenului monetar (Daniel Dăianu) 20
- Terminologie economică : analiză și accesibilitate (G. G. Curcă) 22

ÎN SPRIJINUL CANDIDAȚILOR LA CONCURSUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL ECONOMIC SUPERIOR

- Acțiunea legii valorii în socialism (Ilie Băbăiță) 23

ECONOMIE MONDIALĂ

- Tendințe actuale în comerțul internațional (Eugen Dijmărescu) 25
- Priorități și reorientări în dezvoltarea economică. R.S. Cehoslovacă : sporirea eficienței în utilizarea energiei 27
- Forumul dezvoltării 28
- Tendințe-conjuncturi 29
- Mondorama 30
- Curier 31

ÎN SUPLIMENTUL NUMĂRULUI : Curier economic-legislativ

IN THIS ISSUE

- 20 years since agriculture become cooperatist. An inovating conception on the development of the agriculture (Oprea Parpală) 1
- The economic and financial mechanism : functionality and efficiency (Cornel Iuga) 3
- The budget of revenues and expenditures, to support mobilisation of internal resources of efficiency (I) (Emil Cioflan, Costinel Lazăr, Alexandru Pascal) 5
- The youth, a powerful revolutionary force in the struggle against oppression, for independence and socialism (Constantin Petculescu) 11
- Active participation of the youth to the economic and social development of the homeland (Stan Popa) 12
- The net revenue included in the production prices — a lever to secure balance between material and financial flows (Marcel Voica) 18
- Schools ● trends ● economists. Occidental disputes on the monetary phenomenon (Daniel Dăianu) 20
- New trends in the international trade (Eugen Dijmărescu) 25

DANS LE NUMERO

- 20 depuis l'achèvement de la coopérativisation de l'agriculture. Conception novatrice concernant le développement de l'agriculture (Oprea Parpală) 1
- Le mécanisme economico-financier : fonctionnel et efficient (Cornel Iuga) 3
- Le budget des revenus et des dépenses au service de la mobilisation des réserves internes de l'efficience (I) (Emil Cioflan, Costinel Lazăr, Alexandru Pascal) 5
- 60 depuis la création de l'U.T.C. La jeunesse, une puissante force révolutionnaire dans la lutte contre l'oppression, pour l'indépendance et le socialisme (Constantin Petculescu) 11
- La participation active des jeunes au développement économique et social du pays (Stan Popa) 12
- Le revenu net inclu dans les prix de production — levier de l'équilibre entre les flux matériaux et financiers (Marcel Voica) 18
- Ecoles ● courantes ● économistes. Controverses occidentales sur le phénomène monétaire (Daniel Dăianu) 20
- Tendances actuelles dans le commerce international (Eugen Dijmărescu) 25

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

- 20-летие кооперативизации сельского хозяйства. Новаторская концепция о развитии сельского хозяйства (Опря Парпалэ) 1
- Финансово-экономический механизм: функциональность-эффективность (Корнел Юга) 3
- Бюджет доходов и расходов в поддержку мобилизации внутренних резервов эффективности (I) (Эмил Цюфлан, Костинел Лазэр, Александру Паскал) 5
- 60-летие С.К.М. Молодежь — мощная революционная сила в борьбе против угнетения, за независимость и социализм (Константин Петкулеску) 11
- Активное участие молодежи в социально-экономическом развитии родины (Стан Попа) 12
- Чистый доход, включаемый в производственную цену — рычаг в обеспечении равновесия между материальными и финансовыми потоками (Марсел Войка) 18
- Школы ● течения ● экономисты. Дискуссии на Западе относительно монетных проблем (Даниэл Дăяну) 20
- Настоящие тенденции в международной торговле (Эуджен Дижмăреску) 25

ABONAȚI-VĂ LA „REVISTA ECONOMICĂ”!

Anunțăm cititorii noștri că se fac în continuare abonamente la „Revista economică”. Prețul unui abonament (inclusiv suplimentul săptămînal) este de 260 lei pe an, 130 lei pe 6 luni și 65 lei pe trimestru. Prețul unui exemplar al revistei (inclusiv suplimentul săptămînal) este de 5 lei. Termen limită de încheiere a abonamentului — 15 ale lunii anterioare perioadei de abonare.

Abonindu-vă din timp și pe termene cit mai lungi, vă asigurăm continuitatea în primirea publicației. Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții sau direct prin mandat poștal pe adresa redacției : Bulevardul Magheru nr. 28-30, sectorul 1, — cod. 70 159, București.

Redacția și administrația : 70 159, București, Bd. Magheru nr. 28-30 etaj 1, sectorul 1. Cont I.S.I.A.P. 645 150 228 B.N.R.S.R. — filiala sector 1 București. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Științei”

CENTRALA INDUSTRIALĂ DE MEDICAMENTE, COSMETICE, COLORANȚI ȘI LACURI

Pentru frumusețea dumneavoastră !
Intreprinderea de produse cosmetice „MIRAJ” –
București vă recomandă gama „GEROVITAL” pentru
îngrijirea și regenerarea pielii și părului.

- Lapte demachiant GEROVITAL
- Loțiune tonică GEROVITAL
- Cremă hidratantă de zi pentru ten uscat GEROVITAL

- Cremă hidratantă de zi pentru ten gras și normal GEROVITAL
- Cremă nutritivă de noapte GEROVITAL
- Șampon GEROVITAL cu sulf
- Șampon GEROVITAL cu gudron

Producător : Intreprinderea de produse cosmetice „MIRAJ”

**STIMAȚI
DEPUNĂTORI,**

**aveți înscrisă
dobînda
în libretul dv.?**

Sucursalele, filialele și agențiile C.E.C. orășenești autorizate înscriu în tot cursul anului dobînda convenită titularilor pentru depunerile efectuate pe:

- libretele de economii cu dobîndă;
- libretele de economii pentru cumpărarea de locuințe proprietate personală;
- libretele de economii cu dobîndă și cîștiguri;
- libretele de economii pentru turism;
- libretele de economii cu dobîndă și cîștiguri în autoturisme.

În cadrul sucursalelor, filialelor și agențiilor C.E.C. autorizate sînt afișate simbolurile libretelor de economii (primele două grupe de numere menționate pe libret) pentru care unitatea respectivă efectuează înscrierea dobînzilor.

Începînd cu data de 1 octombrie a fiecărui an, unitățile poștale efectuează restituiri numai din libretele de economii în care a fost înscrisă dobînda pe anul precedent. Dacă nu s-a făcut această operație, se efectuează restituiri numai la unitățile C.E.C.

Solicitați în fiecare an, unităților C.E.C. înscrierea dobînzii în libretul dv.

